

803-5
ร 177
: 3

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจต่อวิธีสอนการพูดของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม
การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู

ปริญญาโท

ของ

รจนา ชัยมีเขียว

นางสาว รจนา ชัยมีเขียว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

16 เศ.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2530

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177115

การ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจต่อวิธีสอนการพูดของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม
การแสดงบทบาทสมมติ และการสอนตามคู่มือครู

บทคัดย่อ

ของ

รจนา ชัยมีเขียว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

, กุมภาพันธ์ 2530

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทดลองการสอน 3 แบบ คือ การสอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครูในวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ว่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดอย่างไร โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการพูดที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู และเปรียบเทียบความสนใจต่อวิธีสอนการพูด โดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2529 สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองนี้ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูดแบบประเมินการพูด และแบบสอบถามวัดความสนใจต่อวิธีสอนการพูด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า

1. นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการเรียนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการเรียนตามคู่มือ มีความสนใจต่อวิธีสอนการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

c

A COMPARISON OF THE ACHIEVEMENT AND THE INTEREST IN
SPEAKING METHODS OF MATHAYOM SUKSA III STUDENTS
USING GROUP DISCUSSION, ROLE - PLAYING AND
ACTIVITIES IN THE TEACHER MANUAL

AN ABSTRACT

BY

ROJANA CHAIMEEKUW

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1987

The purpose of this study was to experiment three speech teaching methods which were group discussion, role - playing and activities in the teacher manual for Thai language for Mathayom Suksa III; to find out the learning result by comparing the speech achievement of students and the interest in speech teaching methods.

Sample groups in this research were Mathayom Suksa III students of Demonstration School, Faculty of Education, Khon Kaen University, in the academic year 1986. Speech achievement test, speech evaluation and interest questionnaire were used in this study. Statistics used to analyze the data was one way ANOVA technique.

The result of the analysis showed that

1. There was statistical difference in speech achievement of students using group discussion, role - playing and activities in the teacher manual.

2. There was statistical difference in the interest of students using group discussion, role - playing and activities in the teacher manual.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำภาควิชาและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

.....
.....ประธาน

.....
.....ประธาน

.....กรรมการ

.....กรรมการ

.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับคำแนะนำจากความคิดเห็นตลอดจน
การแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม รองศาสตราจารย์
ดร. ส.วาสนา ปรวาลพฤษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.นงพรธณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ศรีวิไล คอกจันทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้
ขอขอบคุณอาจารย์สมพงษ์ พันธุ์ตัน อาจารย์อภากาศ จินคาประเสริฐ และอาจารย์
ในหมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ให้ความสะดวก
และให้ความช่วยเหลือเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จได้ด้วยดี

รจนา ชัยมีเขี้ยว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ
	ภูมิหลัง
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า
	นิยามศัพท์
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า
3	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า
	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
	การดำเนินการทดลอง
	การวิเคราะห์ข้อมูล
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่	หน้า
5	
สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	51
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	51
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	51
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	51
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	52
วิธีดำเนินการทดลอง	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	53
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	65

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการพูด ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง	42
2	การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทีละคู่ ของผลสัมฤทธิ์ ทางการพูดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม	43
3	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนแบบประเมินการพูด ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง	45
4	การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทีละคู่ของการประเมิน การพูดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม	46
5	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสนใจทางการพูดของ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง	48
6	การทดลองความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทีละคู่ของความสนใจ ต่อวิธีสอนการพูดของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง	49

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กราฟแสดงผลสัมฤทธิ์จากแบบทดสอบของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ...	44
2 กราฟแสดงผลสัมฤทธิ์จากแบบประเมินของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ..	47
3 กราฟแสดงความสนใจจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ..	50

ภูมิหลัง

การพูดเป็นทักษะสำคัญที่นักเรียนจะต้องใช้มากทั้งในและนอกห้องเรียน ผู้มีทักษะการพูดดีนั้นจะเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี เป็นที่นิยมยกย่องของบุคคลอื่น ประกอบกิจการใด ๆ ก็ประสบความสำเร็จ (สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์ 2523 : 89) ในชีวิตประจำวันต้องมีการติดต่อสื่อสารอยู่ตลอดเวลา สิ่งที่จะใช้สื่อความหมายได้สะดวกรวดเร็วและเข้าใจกันได้ก็คือการพูด (ชวน เพชรแก้ว และคนอื่น ๆ 2522 : 117) ฉะนั้นนักเรียนควรได้รับการฝึกทักษะด้านนี้อยู่เสมอ คือมีความสามารถในการจะถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็นของตนให้ปรากฏแก่ผู้อื่นได้อย่างชัดเจน แต่ในขณะที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้นก็ควรจะได้พิจารณาความสามารถโดยการแสดงออกทางคำพูดด้วย เพราะคำพูดนั้นเป็นเครื่องสื่อความคิดที่รวดเร็ว แพร่หลายและได้ผลดีที่สุด (ชลธิรา กลัค้อยู่ และคนอื่น ๆ 2517 : 89 - 90) ซึ่งการแสดงออกทางภาษาเป็นไปตามบุคลิกภาพและบุคคลจะวินิจฉัยบุคลิกภาพของกันและกัน จากการแสดงออกทางภาษามากที่สุดด้วยการแสดงออกทางวาจา (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ 2523 : 66) สำหรับกิจกรรมการพูดนั้นไม่ได้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดดเดี่ยว หากเป็นการเอาประสบการณ์ด้านความรู้สึก ความคิด การรับรู้ เข้าด้วยกัน (ศรีวิไล คอกจันทร์ 2528 : 123) ในหลักสูตรภาษาไทยทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ด้านการพูดเป็นทักษะที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเรียนวิชาใดก็ตามครูและนักเรียนยอมให้การพูดเป็นเครื่องสื่อความหมายทั่วไป นอกจากนักเรียนจะใช้ภาษาพูดในการติดต่อเรื่องราวธุรกิจแล้ว ยังใช้ภาษาพูดในการพูดคุยสนทนาหาความบันเทิง จะเห็นได้ว่าการพูดเป็นทักษะที่จำเป็นในการเรียนภาษาไทย วัฒนธรรมไทย แต่เดิมนักเรียนอยู่ในฐานะผู้ฟังมากกว่าผู้พูด ขณะที่ครูสอนและอธิบาย นักเรียนเป็นผู้นั่งฟังคำอธิบายและจะตอบต่อเมื่อครูถาม นักเรียนไม่ค่อยได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นมากนัก แต่ปัจจุบันนี้การสอนเปลี่ยนแปลงไป ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สนทนาโต้ตอบ ได้อธิบายซักถามมากขึ้น การพูดจึงเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะต้องฝึกให้พูดอย่างถูกต้อง (รองรัตน์ อิศรภักดี 2510 : 61)

กระทรวงศึกษาธิการ เห็นความสำคัญของการสอนการพูดและต้องการให้นักเรียน นำทักษะทางด้านนี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ จึงตั้งความมุ่งหมายทั่วไปของการสอนการพูด ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ

1. ส่งเสริมพัฒนาการ การใช้ภาษาพูดของนักเรียนและแก้ไขข้อบกพร่องให้เป็นรายบุคคล
2. ให้อรรถกถาภาษาพูดสำหรับสื่อความหมายต่าง ๆ ไว้ตรงตามความประสงค์ และสำเร็จประโยชน์
3. ให้อรรถกถาแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ออกมาเป็นคำพูด โดยเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับเรื่องที่พูด
4. ให้อรรถกถาวิธีพูดและมารยาทในการพูด ที่ถูกต้องตามสังคมนิยม
5. ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้จินตนาการและรู้จักตัดสินใจที่เลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับเรื่องที่สุด
6. ส่งเสริมทัศนคติและนิสัยที่ดีในการพูด

(ศรีวิไล คอกจันทร์ 2528 : 234)

จากความมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้นถ้าหากจะให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะทางภาษาด้านการพูดได้ผลตามที่ตั้งไว้ นั้น ควรแยกสอนที่ละทักษะ ทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนตามคู่มือครูจะเป็นการสอนสัมพันธ์ทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งการเรียนการสอนตามคู่มือครูใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี ตามข้อเสนอแนะที่ระบุไว้ในคู่มือการสอน เช่น การกำหนดเนื้อหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียน คำชี้แจงเนื้อความสำคัญของบทเรียน เป็นต้น จะเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือครู จะมุ่งสอนทักษะทั้ง 4 ด้าน ซึ่งไม่เอื้ออำนวยในการฝึกทักษะด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้เห็นควรฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล่าวพูด กล่าวแสดงความคิดเห็นในโอกาสต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสพูดมากขึ้น ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้กล่าวพูด กล่าวแสดงออก พูดอย่างมีเหตุผล มีศิลปะและมีมารยาทในการพูด เห็นว่า วิธีสอนโดยการอภิปรายกลุ่ม และการแสดงบทบาทสมมุติ เป็นการฝึกให้อรรถกถาใช้เหตุผล เคารพในเหตุผล ค้นคว้าหาความถูกต้องสำหรับปัญหา

ที่ขัดแย้งกัน ทำให้เด็กถูกจำกัดเป็น พวกเป็น ปีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียน โดย
 นาเอาความคิดมาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน (ชูศรี สนิทประชากร 2525 : 214) และ
 เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนรู้จักแสดงความคิดเห็น ฝึกให้เป็นคนช่างค้นคว้า ทำให้
 กล้าพูด กล้าแสดง (น้อมฤดี จงพฤษะ และคนอื่น ๆ 2517 : 47) ส่วนการสอนโดย
 การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นการกำหนดบทบาทของผู้เล่นในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้นมาแล้ว
 ผู้เรียนเข้าสวมบทบาทนั้นและแสดงออกตามธรรมชาติโดยอาศัยมุกลีภาพ ประสบการณ์
 และความรู้สึกนึกคิดของตนเป็นหลัก ดังนั้นวิธีการนี้จึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษา
 วิเคราะห์ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนอย่างลึกซึ้ง และยังช่วยเสริมสร้างบรรยากาศ
 การเรียนรู้ที่น่าสนใจ และนำติดตามอีกด้วย (ทิสนา แซมมณี และคนอื่น ๆ 2522 :
 201) ซึ่งการเรียนรู้จากการดูบทบาทของผู้แสดงในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้นนั้น ผู้แสดงบทบาท
 สมมุติจะต้องคิดคำพูด และท่าทาง โดยไม่มีการเตรียมคำพูดไว้ล่วงหน้า การแสดงบทบาท
 สมมุติจะกระทำซ้ำใหม่ได้จนกว่าจะเป็นที่พอใจและยอมรับ (Lee. 1974 : 316) ซึ่ง
 พอจะสรุปได้ว่า การแสดงบทบาทสมมุติเป็นการสอนที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมุติขึ้น เพื่อ
 ให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทนั้น โดยอาศัยประสบการณ์ และความรู้สึก เพื่อเป็นการแก้ปัญหา
 และถือการแสดงออกมาเป็นคำพูด และข้ออภิปรายเพื่อการเรียนรู้

ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาว่าการพูดที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่มการแสดงบทบาท
 สมมุติ และการเรียนตามคู่มือครู ซึ่งต่างก็เป็นวิธีการฝึกทักษะทางด้านการพูด จะส่ง
 ผลสัมฤทธิ์ทางการพูด และความสนใจต่อวิธีสอนมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้เป็นประโยชน์
 และแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะทางด้าน การพูด
 ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการพูดที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจต่อวิธีสอนการพูดโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

1. เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้าน การพูดและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการฝึกทักษะทางด้าน การพูดภาษาไทยในระดับชั้นอื่น ๆ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 3 ห้องเรียน โดยคณะนักวิจัยแล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มทดลองที่ 1 สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม

กลุ่มทดลองที่ 2 สอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติ

กลุ่มควบคุม สอนตามคู่มือครู

ตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรต้น คือ การสอน 3 วิธี

1. การอภิปรายกลุ่ม
2. การแสดงบทบาทสมมุติ
3. การสอนตามคู่มือครู

ตัวแปรตาม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพูด
2. ความสนใจต่อวิธีสอนการพูดโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู

ระยะเวลาที่ทำการทดลอง

ในการดำเนินการทดลองแต่ละกลุ่ม ใช้เวลาดำกลุ่มละ 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 9 คาบ

แผนการสอนในการทดลอง

จุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

- 1.1 ส่งเสริมพัฒนาการในการใช้ภาษาพูด
- 1.2 ให้อุจจกใช้ภาษาพูดเพื่อสื่อความหมายได้ตรงตามประสงค์และสำเนียง
ประโยชน์
- 1.3 ให้อุจจกแสดงความรู้สึกนึกคิด และความรู้สึกออกมาเป็นคำพูด
- 1.4 ให้อุจจกมีมารยาทในการพูด
- 1.5 ส่งเสริมให้นักเรียนมีจินตนาการและเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับ

เรื่องที่จะพูด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนจบแล้วนักเรียนสามารถ

- 2.1 เลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลได้ถูกต้อง
- 2.2 พูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้
- 2.3 พูดสื่อความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์ได้ถูกต้อง
- 2.4 ลำดับเรื่องที่พูดได้และใช้คำได้คล่องแคล่ว
- 2.5 พูดโดยใช้เหตุและผลได้

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้การสอนตามหลักสูตรฯ ขอบข่ายเนื้อหาจากคู่มือครู หนังสือแบบเรียนทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 ที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแล้วว่าเหมาะสมกับการสอนพูดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามจุดประสงค์การเรียนรู้

นิยามศัพท์

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการพูด หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับความรู้ และทักษะทางการพูดที่ทำการทดลองซึ่งพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูดและแบบประเมินทักษะทางการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามข้อเสนอแนะที่ระบุไว้ในหนังสือคู่มือการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจจะใช้วิธีบรรยาย อธิบาย ตลอดจนการใช้วัสดุอุปกรณ์
3. การสอนแบบอภิปรายกลุ่ม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บุคคลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีความประสงค์ที่จะร่วมกันพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ใ้มาปรึกษาหารือกันออกความคิดเห็นกัน เพื่อจะแก้ปัญหาในเรื่องนั้น ๆ หรือการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น โดยทอดประสบการณ์ที่ได้รับให้ทราบ ในที่สุดก็มีการตัดสินใจที่จะแก้ปัญหานั้นด้วยหลักการอย่างใดอย่างหนึ่ง
4. การแสดงบทบาทสมมุติ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดบทบาทของผู้เล่นในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้นมา แล้วให้ผู้เรียนเข้าสวมบทบาทนั้นและแสดงออกตามธรรมชาติ โดยอาศัยบุคลิกภาพประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดของตนเป็นหลัก
5. ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือความคิดเห็นที่ปฏิบัติตามของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นสิ่งนั้น ซึ่งมีคุณลักษณะและคุณสมบัติตรงกับรสนิยมของตนเอง ในงานวิจัยนี้หมายถึง ความรู้สึกชอบที่มีต่อวิธีสอนการพูด ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความสนใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด
  - 1.1 การพูด
  - 1.2 การอภิปรายกลุ่ม
  - 1.3 การแสดงบทบาทสมมติ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด

1. การพูด

มีผู้รู้หลายท่านได้ให้ความหมายของการพูดไว้หลายประการด้วยกัน เช่น ชวน เพชรแก้ว และคนอื่น ๆ (ชวน เพชรแก้ว และคนอื่น ๆ 2522 : 177) ให้ความหมายว่า การพูดคือการสื่อความหมายของมนุษย์ โดยการใช้อยุสลักษณะต่าง ๆ เช่น เสียง ภาษา อากัปกิริยา เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง สวนิต ยมาภย์ (สวนิต ยมาภย์ 2524 : 3) การพูดหมายถึง การสื่อภาษาเพื่อความรู้ให้เพละลลและโน้มน้าวใจ

1.1 องค์ประกอบของการพูด

ชวน เพชรแก้ว และคนอื่น ๆ (ชวน เพชรแก้ว และคนอื่น ๆ 2522 : 177 - 178) ได้กล่าวสรุปดังนี้

1. ผู้พูด จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดได้ดี มีความสามารถในการใช้ภาษา ใช้เสียง กิริยาท่าทางประกอบการพูดให้โดยเหมาะสม

4. ฝึกการพูดอย่างมีเหตุผล ฝึกนักเรียนไต่ถามการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนที่กำลังเรียนอยู่ การซักถามระหว่างครูกับนักเรียนหรือระดับนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน

5. ในค่าน้ำเสียงความชัดเจนชัดคำ ทวี ร ล กวมกล้า รุจัก เน้นเสียง สูง ต่ำ เน้นตรงใจความสำคัญ ไม่พูดในระดับเสียงเดียวกันตลอด

6. คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล บางคนมีความสามารถในการพูดดี เพราะมีความสามารถพิเศษ พื้นฐานทางบ้านดี หรือมีโอกาสพูดอยู่เสมอ บางคนขี้อาย ไม่กล้าพูด หรืออ้อมค้อมพูด

7. ประเมินผลการพูดของตนเอง และผู้อื่น และปรับปรุงการพูดของตนเองให้ดีขึ้น

งานวิจัยทางด้านการศึกษาโดยตรงของไทยไม่ค่อยจะปรากฏ นอกจากถึงปัญหาการพูด ฉะนั้นจึงยกงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพูดในต่างประเทศ ดังที่ หลุยส์ (Louis. 1975 : 894) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมสำหรับการสอนพูด (Defining Behavioral Objectives for the Teaching of Speech Communication) เขาตั้งสมมุติฐานไว้ว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่สร้างขึ้นจะเหมาะสมสำหรับการสอนทักษะการพูดสำหรับครู วิธีการที่เขาใช้ก็คือ เขาจะเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมขึ้น หลังจากที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายโดยทั่วไป จุดมุ่งหมายเฉพาะเนื้อหาวิชา กิจกรรม และหลักเกณฑ์การวัดผล จากโรงเรียนที่อยู่ในโครงการทดลอง 10 แห่ง โดยใช้หลักเกณฑ์การค้นคว้าของ Dr. Benjamin S. Bloom, David R. Krathwohl และผู้ร่วมงาน จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแต่ละอย่างนั้นได้นำมาใช้โดยครูผู้ควบคุมหลักสูตรของโรงเรียนทั้ง 10 แห่ง ภายใต้การแนะนำของ Dr. Donald E. Ecroyd ประธานโครงการ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่เขียนขึ้นนั้น นำไปทดสอบกับนักเรียนและครูในห้องเรียนฝึกหัดและนำมาปรับปรุงแก้ไขจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมใหม่ ในที่สุดก็เกิดเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่เหมาะสมที่จะใช้ในบทเรียนแบบโปรแกรมในแขนงการสื่อสารด้วยคำพูด ผู้วิจัยสรุปว่า จากผลการวิเคราะห์สมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งขึ้นนั้น พบว่า ครูผู้สอนยอมรับ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้น

สามารถจะใช้ในการสอนพูดได้อย่างดี มาร์ลิน (Marlin. 1975 : 4126) วิจัย เรื่องการวิเคราะห์โปรแกรมการพูด (An Analysis of the Speech Program) จุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ลักษณะของการสอนพูดในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในมลรัฐเท็กซัส และเพื่อหาแนวโน้มของการพัฒนาเมื่อหาวิชา วิธีสอนและกิจกรรมในการสอนพูด ข้อมูลได้จากการส่งแบบสอบถามซึ่งสร้างมาจากหนังสือต่าง ๆ และผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ 15 คน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังครูชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 81 โรงเรียน ได้รับข้อมูลคืน 95% สิ่งที่น่าสนใจ ครูส่วนใหญ่เห็นว่าก่อนการสอนพูด ควรจะมีการประเมินเด็กก่อน การพูดในที่ชุมนุมชน เป็นเนื้อหาที่ได้รับความสนใจมากที่สุด รองลงมา คือการพูดที่ความ การอภิปรายเป็นกลุ่มมีความสำคัญมาก ส่วนการโต้วาทีมีความสำคัญน้อย เช่นเดียวกับการ เล่นละครพูด ครูส่วนใหญ่ใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ เช่น เครื่องบันทึกเสียง ภาพยนตร์ สไลด์ โทรทัศน์ หรือเทปโทรทัศน์ วิธีสอนส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิม (Conventional Teaching) ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีให้ข้อ เสนอแนะทั้งในรูปเขียนและพูด เป็นการประเมินผลกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้แก่ การจัดชมรมการพูดหรือชมรมละคร ซึ่งได้แก่การแสดงละครและการแข่งขันพูด

2. การอภิปรายกลุ่ม

2.1 ความหมายของการอภิปรายกลุ่ม

การอภิปรายกลุ่ม เป็นการที่บุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งมีความประสงค์ที่จะร่วมกันพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ได้มาปรึกษาหารือกัน ออกความคิดเห็นกันเพื่อจะแก้ปัญหาในเรื่องนั้น ๆ หรือการแลกเปลี่ยนความรู้ความเห็น ถ้ายทอดประสบการณ์ที่ได้รับให้ทราบ ในที่สุดก็มีการตัดสินใจที่จะแก้ปัญหาด้วยหลักการอย่างใดอย่างหนึ่ง กาญจนา เกียรติประวัติ (กาญจนา เกียรติประวัติ 2524 : 73) ได้กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่ม คือการสนทนาของกลุ่มบุคคลอย่างมีจุดมุ่งหมาย หรือเพื่อหาทางแก้ปัญหาด้วยกัน

สุจรีต เพียรชอบ (สุจรีต เพียรชอบ 2515 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า การอภิปรายกลุ่มคือ การที่กลุ่มคนที่มีความรู้ และความสนใจในเรื่องเดียวกัน หรือมีปัญหาในเรื่องเดียวกัน หรือมีปัญหาในทำนองเดียวกัน มาร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน บางครั้งก็เป็นการพูดในหมู่ผู้ร่วมอภิปรายด้วยกันเอง แต่ในบางกรังก็มีผู้ฟังอยู่ด้วย

เรื่อง กุมุท (เรื่อง กุมุท 2515 : 1 - 2) ได้กล่าวไว้ว่า การถ่ายทอดประสบการณ์ทางการศึกษา จะต้องให้ผู้เรียนรับไปโดยผ่านประสบการณ์ที่สำคัญ 2 อย่าง คือ ทาและหุ ประสบการณ์หรือวิชาความรู้ ร้อยละประมาณ ๑5 ก็ได้มาจาก 2 ทางนี้ การมารับการศึกษานั้น ผู้เรียนจะต้องกระทำการหาประสบการณ์โดยการอ่าน ฟัง พูด ซิม คม ค้นคว้า เขียนรายงาน และอภิปราย

ขวัญจิต ภิญโญชีพ (ขวัญจิต ภิญโญชีพ 2522 : 22 อ้างอิงมาจาก เบนเนท 2520 : 61) ได้เสนอความคิดเรื่องการอภิปรายกลุ่มว่า การจัดกลุ่มสนทนาเพื่อถกเถียงกันถึงปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนในสังคม เป็นสิ่งที่พึงกระทำเป็นอย่างยิ่ง เพราะไม่เพียงแต่ช่วยให้การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยังช่วยให้เกิดการเข้าร่วมในการแก้ปัญหาของประชาชน และที่สำคัญที่สุดคือ ช่วยเปลี่ยนความรู้สึกที่จะ "รับ" ฝ่ายเดียวมาเป็นความต้องการที่จะ "ทำ" เพื่อปรับปรุงสภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

โมหัมมัต อับดุลกาเคร์ (โมหัมมัต อับดุลกาเคร์ 2517 : 40 - 41) กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มคือ การจัดกลุ่มบุคคลให้ได้มีโอกาสพบปะ และอภิปรายแบบไม่เป็นทางการในหัวข้อที่สมาชิกทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้อง

จากเอกสารดังกล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า การอภิปรายกลุ่มคือ การสนทนาของกลุ่มบุคคล เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือเพื่อแก้ปัญหา หรือเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้รับซึ่งกันและกัน

2.2 จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการใช้การอภิปรายกลุ่ม

การอภิปรายเป็นการแสดงออกถึงการส่งเสริมให้มีการอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย ฝึกให้ผู้อภิปรายรู้จักใช้เหตุผล เคารพในเหตุผล ค้นคว้าหาความถูกต้องสำหรับปัญหาที่ขัดแย้งกัน การสอนโดยวิธีอภิปรายกลุ่ม เป็นการสอนที่ทำให้เด็กรู้จักคิดเป็นพูดเป็น มีโอกาสได้เข้ามามีส่วนในการเรียน โดยนำเอาความคิดมาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน (ชูศรี สนิทประชากร 2525 : 214)

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ 2524 : 77 - 79) ได้กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่ม มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ ต้องการให้ผู้ถูกคุยหรือสนทนากันโดยพิจารณาถึงเรื่องราวที่สมาชิกในกลุ่มมีความสนใจร่วมกัน โดยมีสมาชิกเข้าร่วมอภิปรายประมาณ 6 - 20 คน ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้นำหรือประธานกลุ่ม วิธีการอภิปรายกลุ่ม นับว่าให้โอกาสแก่ผู้เรียนอย่างมาก ในการแสดงความคิดเห็นและประสบการณ์แก่บุคคลอื่น

น้อมฤดี จงพยุหะ และคนอื่น ๆ (น้อมฤดี จงพยุหะ และคนอื่น ๆ 2517 : 47) กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่ม เป็นวิธีการเรียนที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนรู้จักแสดงความคิดเห็น ฝึกให้เป็นคนช่างค้นคว้า ทำให้เป็นคนกล้าพูด กล้าแสดง ซึ่งคนไทยเรายังขาดคุณสมบัติข้อนี้อยู่

ชม ภูมิภาค (ชม ภูมิภาค 2506 : 58 - 59) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการอภิปรายกลุ่มที่มีต่อการศึกษา "กระบวนการให้การศึกษาเกี่ยวกับความคิดและวิธีการใหม่ ๆ นั้น กระบวนการหมู่พวก (Group process) เช่น การอภิปรายหมู่ (Group discussion) เป็นเครื่องมือที่เหนือกว่าการปาฐกถาเป็นอย่างมาก เพราะการอภิปรายนั้น เป็นเครื่องนำไปสู่การตัดสินใจด้วยความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง และก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมกระทำด้วยความเข้าใจ"

คมเพชร ฉัตรสุภกุล (คมเพชร ฉัตรสุภกุล 2521 : 64 - 65) ได้กล่าวถึงการอภิปรายกลุ่มว่า มีคุณค่าสำหรับสมาชิกแต่ละคน และมีคุณค่าต่อกลุ่ม ดังนี้

1. การอภิปรายกลุ่มจะส่งเสริมให้สมาชิกแต่ละคนได้รับการยกย่องนับถือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้ร่วมมือกับกลุ่มและประสบความสำเร็จ โดยปกติแล้วสมาชิกแต่ละคนจะมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มตามสัดส่วนแห่งความสามารถของตนเอง และประสบการณ์ที่เคยมีอยู่ ดังนั้นบุคคลแต่ละคนจึงเป็นสมาชิกที่สำคัญของกลุ่ม โดยให้ความช่วยเหลือกลุ่ม

2. การอภิปรายกลุ่ม จะช่วยส่งเสริมให้สมาชิกได้ใช้ความคิดอย่างวิพากษ์วิจารณ์และเพิ่มประสิทธิภาพในการพูดต่อหน้าสมาชิกในกลุ่ม

3. การอภิปรายกลุ่ม จะกระตุ้นและส่งเสริมให้บุคคลได้มีความคิดใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นโดยปกติสมาชิกในกลุ่มอาจจะได้รับปัญหาบางประการ เมื่อเขาได้มีโอกาสเข้ากลุ่มและได้รับฟังความคิดเห็น ตลอดจนประสบการณ์ของคนอื่น ๆ สมาชิกอาจจะเรียนรู้ที่จะร่วมมือกับบุคคลอื่นในการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม และในขณะเดียวกัน ก็อาจจะรับเอาความคิดเห็นของบุคคลอื่นในกลุ่ม มาผสมกับความคิดของตนเองและความรู้สึกของตนเอง

4. การอภิปรายกลุ่ม จะช่วยสร้างทัศนคติที่ค้ำจุนจิตใจที่สมบูรณ์ ในการอภิปรายกลุ่มนั้น อาจจะช่วยลดความเครียดทางจิตใจลงได้ ในขณะเดียวกันจะเป็นการเพิ่มความสามารถในการ เข้ากับสังคม และนำไปสู่ความเชื่อมั่นในความคิดของตนเองและความรู้สึกของตนเอง

เอนกกุล กรීแสง (เอนกกุล กรීแสง 2520 : 178) ได้กล่าวถึงวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่ม ว่าจะเป็นการส่งเสริมความคิดเชิงวิจารณ์ (Critical thinking) นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตน ซึ่งมีรากฐานมาจากความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการและความกี่ยวข้อง ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างนักเรียน รับฟังเหตุผลของผู้อื่น และสามารถประเมินค่าของความคิดเห็นของผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2513 : 64) ได้กล่าวไว้ว่า การอภิปรายกลุ่มมีประโยชน์อย่างยิ่งในการเสริมสร้างลักษณะนิสัยของนักเรียน เพราะการอภิปรายกลุ่มทำให้นักเรียนรู้จักคิดหาเหตุผล รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นการฝึกให้มีความไว้วางใจ รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และได้ฝึกความอดทนพอที่จะฟังผู้อื่นโต้ตอบความคิดของตนได้ โดยไม่ถือเอาความโต้แย้งในที่ประชุมเป็นข้อหาภาคใจกันภายหลัง นอกจากนั้นการอภิปรายกลุ่ม ยังช่วยให้นักเรียนเป็นคนหนักแน่น พร้อมทั้งจะเผชิญกับความเป็นจริง โดยเฉพาะเมื่อข้อเท็จจริงนั้นขัดแย้งกับตนเองหรือหมู่คณะของตนเอง ด้วยเหตุผลนี้การอภิปรายกลุ่มจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยได้ดียิ่ง

กาญจนา เกียรติประวัติ (กาญจนา เกียรติประวัติ 2524 : 74) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอภิปรายกลุ่ม ดังนี้

1. ช่วยปรับปรุงทักษะการคิดของนักเรียน เช่น รู้จักหาเหตุผล
มักประกอบหลาย ๆ ด้าน รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักเปลี่ยนแปลงปรับปรุง
ความคิดของตน

2. เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการปรับเจตคติ ความซาบซึ้งของ
ผู้เรียน เพราะกระบวนการอภิปราย ทำให้ผู้เรียนได้พิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง
และมีความหมาย

3. ช่วยปรับปรุงทักษะการสื่อความหมายของผู้เรียน เช่น
การเป็นผู้พูด ผู้ฟังที่ดี มีมารยาทที่เหมาะสม
จากเอกสารที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า การอภิปรายกลุ่มเป็น
กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสดงความคิดเห็น กล่าวพูด กล่าวแสดงออก เคารพใน
เหตุผล ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การนำการอภิปรายกลุ่มมาใช้

ชูศรี สนิทประชากร (ชูศรี สนิทประชากร 2525 : 217)

ชี้แจงการนำการอภิปรายกลุ่มมาใช้ในการเรียนการสอน มีอยู่ 6 วิธี คือ

1. ใช้สอดแทรกทุกเนื้อหาวิชาที่ต้องการให้นักเรียนรู้อะไรต่าง ๆ
ความสนใจ สามารถช่วยกันสรุปผลได้เองด้วย
2. ฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น
3. ใช้แก้ปัญหา โดยยั่วให้ผู้อภิปรายแสดงความคิดเห็นในเชิง
แก้ปัญหาให้มากที่สุด
4. แบ่งการอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย เพื่อหาข้อสรุปของปัญหาที่กลุ่ม
รับผิดชอบ
5. ใช้สื่อเป็นการแจ่มแจ้ง วิเคราะห์ความคิดเห็นด้านต่าง ๆ
เช่น การพิจารณา ข้อดี ข้อเสีย ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
6. ใช้เป็นวิธีแปรเปลี่ยนกิจกรรมของผู้เรียน

ใช้เพื่อปรับ
จากข้อดีที่
ใช้เพื่อปรับ
ความสนใจ

2.4 ขั้นตอนในการใช้การอภิปรายกลุ่ม

กาญจนา เกียรติประวัติ (กาญจนา เกียรติประวัติ 2524 : 73) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการอภิปรายไว้ 3 ขั้น ดังนี้

1. การตกลงเกี่ยวกับขอบเขตของปัญหา หรือความชัดเจนของหัวข้ออภิปรายในกรณีที่ครูและผู้เรียนได้มีโอกาสพิจารณาปัญหาหรือหัวข้อด้วยกัน หัวข้อการอภิปรายควรมีลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เจตคติต่อกันได้

2. การรวบรวมข้อมูลและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การอภิปรายเป็นการสนทนามิใช่ตั้งคำถามและทุกคนควรมีส่วนร่วม การตั้งใจฟังก็นับเป็นการร่วมมือให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง

3. การหาข้อยุติ การอภิปรายที่สามารถดำเนินไปถึงขั้นสรุปนับว่าเป็นความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย แต่ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินไปถึงขั้นนั้น ก็จำเป็นต้องมีการสรุปความอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นข้อยุติ

ฐุทธิ์ สนิทประชากร (ฐุทธิ์ สนิทประชากร 2525 : 215 - 216) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นในการสอนการอภิปรายกลุ่มไว้ ดังนี้

1. ขั้นเตรียม

1.1 กำหนดหัวข้ออภิปราย

1.2 กำหนดตัวบุคคลที่จะดำเนินการอภิปราย

1.3 ให้ผู้ที่จะอภิปรายเตรียมศึกษาหาความรู้ พร้อมทั้งเตรียม

อุปกรณ์สำหรับการประกอบการอภิปราย

2. ขั้นอภิปราย

2.1 จัดโต๊ะนักเรียนเป็นรูปครึ่งวงกลม

2.2 จัดโต๊ะเก้าอี้ของผู้อภิปรายไว้หน้าห้องสำหรับผู้อภิปราย

2.3 ผู้ดำเนินการอภิปรายเข้าประจำที่ ผู้ดำเนินการอภิปราย

แนะนำผู้ร่วมอภิปราย

2.4 ผู้ดำเนินการอภิปรายเชิญผู้ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือคัดค้านกันในแต่ละประเด็น

- 2.5 ผู้ดำเนินการอภิปรายสรุปข้อคิดเห็นย่อ ๆ ทีละประเด็น
- 2.6 ผู้รวมอภิปรายอาจใช้อุปกรณ์ประกอบการอภิปราย
- 2.7 ครูเขียนใจความสำคัญโดยย่อ บนกระดานดำ
- 2.8 ครูคอยดูการอภิปราย ถ้าผิดปกติหรือบกพร่อง จะได้

แก้ไข

2.9 ครูคอยควบคุมดูแลบรรยากาศในการฟังการอภิปราย
 ความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การสนับสนุนและการโต้แย้ง

3. ชั้นซักถาม เมื่อการอภิปรายจบลงแล้ว ควรเปิดโอกาสให้มีการซักถามได้ดังนี้

- 3.1 ผู้ดำเนินการอภิปรายเชิญผู้สงสัยถาม
- 3.2 เชิญผู้รวมอภิปรายตอบปัญหา
- 3.3 เชิญผู้ฟังแสดงความคิดเห็น

4. ชั้นสรุป

- 4.1 ครูสรุปใจความสำคัญให้ หรือให้นักเรียนสรุปใจความ

สำคัญส่งครู

5. ชั้นวัดผล ดำเนินการ ดังนี้

5.1 ประเมินผลเกี่ยวกับมารยาทในการฟัง การพูดจา
 ฉะฉาน เข้าใจง่าย การจดบันทึกของผู้ฟัง

5.2 การทำข้อสอบ

5.3 การทำอุปกรณ์

2.5 หลักในการนำการอภิปรายกลุ่มไปใช้ในการเรียนการสอน
 หลักในการนำการอภิปรายกลุ่มไปใช้ในการเรียนการสอน ควร
 คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ครอบคลุมเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของการอภิปรายให้ชัดเจน
3. กระตุ้นให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการอภิปราย

4. หาข้อสรุปหรือข้อยุติของการอภิปราย และเป็นข้อยุติที่สมาชิกทุกคนยอมรับ
5. สมาชิกผู้เข้าร่วมอภิปราย ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการประชุม

สุนทร สุนันทชัย (สุนทร สุนันทชัย 2519 : 391 - 392) ได้เสนอหลักการใช้วิธีการอภิปรายกลุ่มไว้ว่า ยิ่งอภิปรายลึกซึ้งเพียงใด ผู้เรียนก็จะมองเห็นคุณค่าที่แท้จริงได้มากยิ่งขึ้นเพียงนั้น ทักษะของผู้เรียนเองจะเปลี่ยนจากความคิดเห็นเดิม เนื่องจากการวิพากษ์วิจารณ์อย่างจริงจังนี้เอง การวิพากษ์วิจารณ์เป็นการวิเคราะห์หรือแบ่งแยกส่วนรวมออกเป็นส่วนย่อย และมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยซึ่งแต่เดิมผู้เรียนยังมองไม่เห็น

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอภิปรายกลุ่ม

เลอเฟอจี และ วาโลชิน (Lefurgy and Waloshin. 1969 : 104 - 110) ได้ทำการทดลองยกระดับจิตใจของเด็กโดยใช้การอภิปรายจากกลุ่มเพื่อน คือให้เด็กที่ถูกทดลอง รับฟังเหตุผลจากการอภิปรายของกลุ่มเพื่อน ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลที่เพื่อน ๆ เสนอมานั้น มีอิทธิพลอย่างมาก สามารถเพิ่มหรือลดขั้นการพัฒนาทางจริยธรรมได้ และการเปลี่ยนแปลงนี้ มีผลคงทนวัดได้หลังจากการฝึก 100 วัน และความคงทนในการเปลี่ยนแปลงระดับจริยธรรมที่สูงขึ้น มีมากกว่าการเปลี่ยนแปลงในชั้นต่ำกว่า

แมลท และ โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1975 : 52 - 53 citting Blatt and Kohlberg) ได้ทำการทดลองพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยวิธีอภิปรายกลุ่มในห้องเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 4 ห้องเรียน และแต่ละห้องเรียนนั้นประกอบด้วยผู้เรียนซึ่งมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม 3 ชั้น คือมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในชั้น 2 - 4 การฝึกนั้นใช้วิธีอภิปรายกลุ่มในหมู่เด็กเรียนด้วยกัน โดยใช้สถานการณ์ที่เป็นปัญหาทางจริยธรรม ใช้เวลาฝึก 1 ภาคเรียน ผลปรากฏว่า การฝึกการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยวิธีอภิปรายกลุ่มนั้น ทำให้กลุ่มทดลองมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเชื่อมั่นได้ และเมื่อทดสอบอีกครั้งหลังจากการฝึก 1 ปี ก็ยังพบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มทดลองยังสูงกว่าของกลุ่มควบคุม

เซลแมน และ ลิเบอร์แมน (Selman and Liberman. 1975 : 712 - 716) ได้ทดลองใช้ฟิล์มสตริปที่มีเสียงประกอบในการเสนอเรื่องราวในการสอน ร่วมกับการอภิปรายปัญหาจริยธรรมกับนักเรียนเกรด 2 พบว่า มีผลในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นกว่าไม่ใช้ฟิล์มสตริป นั่นคือการใช้สื่อช่วยเสนอเรื่องราวปัญหาให้เด็ก ทำให้เด็กเข้าใจง่ายขึ้น

บิสกิน และ ฮอสกินสัน (Biskin and Hoskinson. 1977 : 407 - 415) ได้ทดลองสอนจริยธรรมโดยใช้วิธีการจัดโครงสร้างการอภิปรายเกี่ยวกับจริยธรรมที่คัดลอกจากวรรณคดี และการอ่านเรื่องราว โดยใช้นักเรียนระดับ 4 - 5 แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แล้ววัดจริยธรรมตามวิธีของโคลเบอร์ก จากนั้นก็ทดลองโดยกลุ่มทดลองให้อภิปรายอย่างมีระบบ ครูใช้คำถาม 3 แบบคือ คำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ที่ความ ประเมิน เพื่อช่วยผู้เรียนถมมุติบทบาทของตนเองไป ส่วนกลุ่มควบคุมปล่อยให้มีการอภิปรายเป็นไปตามปกติ จากนั้นก็ทำการทดสอบจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า การอภิปรายอย่างมีระบบที่ให้โอกาสผู้เรียนให้อยู่ในบทบาทในห้องเรียน สามารถเปลี่ยนการตัดสินใจด้านจริยธรรมในระดับที่สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขวัญจิต ภิญโญชีพ (ขวัญจิต ภิญโญชีพ 2522 : 46 - 47) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการเรียนรู้จากการฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาในระบบ แบบฟังแล้วอภิปรายกับฟังแล้วไม่อภิปราย ของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ฟังแล้วไม่อภิปราย กลุ่ม 2 ฟังแล้วอภิปรายเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มที่ 3 อภิปรายเป็นกลุ่มย่อย ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเรียนรู้เรื่อง "ขาดทะเยอ" พบว่า การฟังรายการวิทยุแบบฟังแล้วอภิปรายเป็นกลุ่มใหญ่ ให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าแบบอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย และจากการเรียนรู้จากการฟังแล้วอภิปรายทั้ง 2 วิธี สูงกว่าแบบฟังแล้วไม่อภิปรายแต่คะแนนแตกต่างกันไม่มากนัก การเรียนทั้ง 3 วิธี จึงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการเรียนรู้ในเรื่อง "คำร้งการเลือกผู้แทน" การฟังรายการวิทยุ แบบฟังแล้วอภิปรายทั้ง 2 วิธี ให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าแบบฟังแล้วไม่อภิปราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการฟังรายการวิทยุแบบฟังแล้ว

อภิปรายเป็นกลุ่มใหญ่ ให้ผลการ เรียนรู้สูงกว่าฟังแล้วอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการ เรียนรู้เมื่อวิเคราะห์ทั้ง 2 เรื่องรวมกันพบว่า การฟังรายการวิทยุแบบฟังแล้วอภิปรายเป็นกลุ่มใหญ่ ให้ผลการ เรียนรู้สูงกว่าแบบฟังแล้วอภิปรายเป็นกลุ่มย่อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการฟังแล้วอภิปรายเป็นกลุ่มย่อยกับการฟังแล้วไม่อภิปราย ให้ผลการ เรียนรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทวีศักดิ์ ทิพย์รอด (ทวีศักดิ์ ทิพย์รอด 2526 : 84) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการ เรียนรู้ค่านุภาพพิสัย วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 จากการฟังรายการวิทยุที่เป็นบทละครวิทยุ บทสนทนา และบทความด้วยการอภิปรายกลุ่ม นักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 104 คน สุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนจากการฟังบทละครวิทยุตามด้วยการอภิปรายกลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 3 เรียนด้วยการฟังบทความตามด้วยการอภิปรายกลุ่ม ส่วนกลุ่มควบคุมนั้นเรียนจากการสอนปกติ ผลการทดลองพบว่า ผลการ เรียนรู้ค่านุภาพพิสัยทั้ง 3 เรื่องที่ใช้ทดลองคือ ยาเสพติดให้โทษ สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ และการวางแผนครอบครัว กลุ่มที่เรียนจากการฟังวิทยุที่เป็นบทละครวิทยุตามด้วยการอภิปรายกลุ่ม มีผลการ เรียนรู้ค่านุภาพพิสัยสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มที่เรียนจากการฟังวิทยุ ที่เป็นละครตามด้วยการอภิปรายกลุ่ม กลุ่มที่เรียนจากการฟังบทสนทนาตามด้วยการอภิปรายกลุ่มมีผลการ เรียนรู้ค่านุภาพพิสัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่ากลุ่มที่เรียนจากการฟังวิทยุ เป็นบทสนทนาตามด้วยการอภิปรายกลุ่ม กลุ่มที่เรียนจากการฟังบทความตามด้วยการอภิปรายกลุ่ม และกลุ่มที่เรียนจากการสอนตามปกติ มีผลการ เรียนรู้ค่านุภาพพิสัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การแสดงบทบาทสมมติ

3.1 ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติ

การแสดงบทบาทสมมติ เป็นวิธีหนึ่งที่ใช้รักษาคนไข้ที่มีปัญหาทางจิต ซึ่งแต่เดิมเรียกกันว่า **Psychodrama** ภายหลังได้นำมาใช้เป็นกิจกรรมการสอนอย่างหนึ่ง

เขาวพา เคชะคุปต์ (เขาวพา เคชะคุปต์ 2517 : 67 อ้างอิงมาจาก Keith 1962 : 427) กล่าวถึงการแสดงบทบาทสมมุติไว้ว่า เป็นการจัดสถานการณ์เพื่อให้ผู้แสดงได้มีโอกาสแสดงออกตามธรรมชาติ โดยอาศัยบุคลิกภาพของเขาอย่างเป็นอิสระในการรวมกลุ่ม สถานการณ์ที่ใช้ฝึกในการแสดงบทบาทสมมุตินั้น ครูหรือผู้ฝึกจะเป็นผู้จัดเตรียมเอาไว้ให้ โดยจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือความขัดแย้งระหว่างบุคคล และเป็นการเสียดสีสภาพที่เป็นจริง ในการแสดงผู้แสดงจะใช้บทเจรจา และบุคลิกที่เป็นของตนเอง โดยไม่ต้องมีการซ้อมหรือเตรียมตัวมาก่อนเลย จะมีก็เพียงให้ผู้แสดงหรือสมาชิกในกลุ่มได้ทราบจุดมุ่งหมายที่จำเป็นบางประการของสถานการณ์ที่กำหนดไว้ให้เท่านั้น การแสดงจะเป็นการแสดงเพียงคนเดียวหรือใช้ผู้แสดงหลายคนก็ได้ ระยะเวลาที่ใช้เป็นเพียงช่วงสั้น ๆ โดยมุ่งให้ผู้แสดงได้เรียนรู้ว่าการดึงเหตุหรือการวิเคราะห์บทบาทที่ใช้แสดงไปแล้วนั้น และในการวิเคราะห์บทบาทที่จะต้องอาศัยการสังเกตและการอภิปรายเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ด้วย

แชฟเทิล และ แชฟเทิล (Shaftel and Shaftel, 1967 : 83 - 84) ได้ให้ความหมายของการแสดงบทบาทสมมุติไว้ว่า หมายถึง วิธีการเรียนรู้สภาพชีวิตในสังคมอย่างถ่องแท้ การแสดงบทบาทสมมุติเป็นแนวทางที่จะช่วยให้บุคคลดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การแสดงบทบาทสมมุติจะแฝงไว้ซึ่งมวลประสบการณ์และกลวิธีแก้ปัญหาหลายด้านหลายทาง เช่น การอภิปรายปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา และให้คำจำกัดความโดยผ่านขั้นตอนต่าง ๆ คือ การแสดงบทบาทปฏิริยาตอบสนองของผู้ที่มีต่อผู้แสดง การเลือกบทบาทที่เหมาะสมและการสรุปนำไปใช้

ลี (Lee, 1974 : 316) ให้ความหมายของการแสดงบทบาทสมมุติไว้ว่า หมายถึงการ เรียนรู้จากการคุมบทบาทของผู้แสดงในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น การแสดงบทบาทสมมุติต่างจากการแสดงละครคือ ผู้แสดงบทบาทสมมุติจะต้องคิดคำพูดและท่าทางโดยไม่มีบทเตรียมคำพูดไว้ล่วงหน้า การแสดงบทบาทสมมุติจะกระทำซ้ำใหม่ได้จนกว่าจะเป็นที่พอใจและยอมรับ

จรรยา คุณมี (จรรยา คุณมี 2520 : 161) กล่าวถึงการแสดงบทบาทสมมุติไว้ว่า เป็นเครื่องมือและวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมี

ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียน เป็นการฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจวิธีหนึ่ง เพราะในการสร้างสถานการณ์สมมุติขึ้นมาให้คล้ายคลึงกับสิ่งที่ เป็นจริง มักมีปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ ผ่างมาด้วย

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (ฉวีวรรณ กินาวงศ์ 2520 : 74) กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมุติเป็นการแสดงที่ไม่มีการซ้อมหรือ เตรียมตัวมาก่อนโดยที่ผู้แสดงลืมตัวเองไปชั่วขณะ แสดงบทบาทไปตามลักษณะนิสัยของตนในเรื่อง และเรื่องที่แสดงนั้นมักมีปัญหา ซึ่งผู้แสดงต้องหาวิธีการแก้ไขให้ได้

สุเทพ อ่อนใสว (สุเทพ อ่อนใสว 2521 : 148) ในความหมายของการแสดงบทบาทสมมุติไว้ว่า เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้ออกบาทำท่าทางเลียนแบบของจริงตามที่ตนคิดว่าควรเป็น เช่น ท่าเดิน ท่ากลม ท่าวิ่ง และอื่น ๆ โดยที่คิดแสดงท่าทางเอาเองว่า ถ้าเป็นคนนั้นคงจะต้องท่าท่าเช่นนั้น เป็นต้น นอกจากที่กล่าวมาแล้ว การเลียนแบบท่าทางหรือเสียงของสิ่งต่าง ๆ เช่น ท่าทานกบิน ทาเสียงแมว์ร้อง แสดงท่าทางต่าง ๆ โดยไม่ต้องใช้เสียง ก็ถือว่าเป็นการแสดงบทบาทสมมุติทั้งสิ้น

ในหนังสือคู่มือครูเรื่อง การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กรมวิชาการ 2521 : 130) กล่าวถึงบทบาทสมมุติไว้ว่า เป็นเครื่องมือวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียน โดยผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมุติขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่คิดว่าควรจะเป็นและถือเอาการแสดงออกทั้งความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายเพื่อการเรียนรู้

ทิศนา แชมมณี และคนอื่น ๆ (ทิศนา แชมมณี และคนอื่น ๆ 2522 : 201) ได้กล่าวถึงการแสดงบทบาทสมมุติว่าเป็นการกำหนดบทบาทของผู้เรียนในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้นมา แล้วให้ผู้เรียนสวมบทบาทนั้นตามธรรมชาติโดยอาศัยบุคลิกภาพ ประสิทธิภาพ และความรู้สึกนึกคิดของตนเป็นหลัก ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนอย่างลึกซึ้ง

ประกอบ ระกิติ (ประกอบ ระกิติ 2523 : 145) กล่าวถึงการแสดงบทบาทสมมุติว่าเป็นการแสดงแบบหนึ่ง โดยการสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาขึ้น

แล้วให้บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป แสดงบทบาทตามสถานการณ์ ซึ่งโดยปกติไม่ใช่บทบาทของตน ชั่วระยะเวลาสั้น ๆ คอหน้าผู้ชม เพื่อพิสูจน์สิ่งที่สมมุติขึ้นมาว่า ผู้แสดงจะประพฤติตนต่อคนอื่น ๆ ในสถานการณ์นั้น ๆ อย่างไร ผู้ชมมีส่วนร่วมในการนึกคิด เพื่อนำเอาความเกี่ยวข้องของการแสดงไปประยุกต์ต่อสถานการณ์หรือในการแก้ปัญหา

จากข้อคิดเห็นดังกล่าวมาแล้ว จึงสรุปได้ว่า การแสดงบทบาทสมมุติ คือ การที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมุติขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทนั้น โดยอาศัยประสบการณ์และความรู้สึกเพื่อเป็นการฝึกการแก้ปัญหา และถือเอาการแสดงออกทั้งความรู้สึกและพฤติกรรมมาเป็นข้ออภิปรายเพื่อการเรียนรู้

3.2 จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการใช้การแสดงบทบาทสมมุติ

ไมเออร์ (Maier. 1952 : 87) กล่าวถึงคุณค่าของการแสดงบทบาทสมมุติไว้ว่า ทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ แชฟเทิล และ แชฟเทิล (Shaftel and Shaftel. 1967 : 31 - 35) ซึ่งกล่าวไว้ว่า บทบาทสมมุติทำให้เด็กเข้าใจสาเหตุของพฤติกรรม และความรู้สึกของผู้อื่น ช่วยลดความตึงเครียดและความคับข้องใจของเด็ก ทำให้ทราบความต้องการของเด็ก และทำให้เด็กเข้าใจตนเองยิ่งขึ้น

ทิตนา แชมมณี (ทิตนา แชมมณี 2519 : 42) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการใช้บทบาทสมมุติในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจว่าพฤติกรรมทุกพฤติกรรมมีสาเหตุ การที่ผู้เรียนได้แสดงบทบาทต่าง ๆ ที่ถูกจำกัดอยู่ในสภาพการณ์ต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงสาเหตุที่ผลักดันให้แสดงพฤติกรรม ซึ่งความเข้าใจเช่นนี้ช่วยให้ผู้เรียนไม่ตัดสินสิ่งใดก่อนที่จะพิจารณาถึงสาเหตุ นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้เรียนได้แนวทางในการแก้ปัญหาอย่างตรงเป้าหมาย

2. ช่วยให้ผู้เรียนได้ผ่อนคลายความตึงเครียดที่ได้รับซึ่งไม่สามารถที่จะแสดงออกมาได้ การแสดงบทบาทสมมุติจะช่วยให้ผู้เรียนได้ระบายความรู้สึกนั้น ๆ ออกมา

3. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ความเข้าใจนี้ทำให้ผู้เรียนรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา

4. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจค่านิยมของตน และหาหลักยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิตในขณะที่ผู้เรียนแสดงบทบาทอยู่นั้น จะมีการกระทำหรือการตัดสินใจให้เห็นถึงค่านิยมของตน การมีโอกาสดังแสดง ใต้อภิปรายวิเคราะห์ถึงค่านิยมเหล่านั้น จะทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเองมากขึ้น ว่าตนยึดค่านิยมอะไร และยอมรับว่าแต่ละบุคคลย่อมมีค่านิยมแตกต่างกัน

5. ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเองมากขึ้น และเรียนรู้ที่จะปรับปรุงตนเองในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และฝึกฝนการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมในหลาย ๆ บทบาท เพราะในชีวิตจริงแต่ละคนมักจะมีหลายบทบาท ผู้เรียนควรมีโอกาสฝึกฝนบทบาทต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือในการสำรวจและค้นหาพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

7. ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การแสดงบทบาทสมมุติแทบทุกบทบาทจะมีสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งอยู่ ผู้แสดงจะต้องรู้จักคาดคะเนและคิดในหลายแง่ โดยใช้วิจารณญาณและไหวพริบในการแก้ปัญหา

8. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติตนในสังคม มนุษย์เป็นสัตว์สังคม การเรียนรู้การประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็น การแสดงบทบาทสมมุติจะช่วยฝึกการปฏิบัติตนในสังคมได้มาก

9. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติตามขั้นตอน คือ รู้ลึก คิด แล้วกระทำ

10. ช่วยพัฒนาความสามัคคีในกลุ่มผู้เรียนให้ดีขึ้น ในการทำงานร่วมกับสมาชิกในกลุ่มอาจมีปัญหาขัดแย้งกัน การแสดงบทบาทสมมุติจะช่วยแก้ไขได้ เพราะเป็นการฝึกให้ผู้เรียนยอมรับความแตกต่างระหว่งบุคคล อันเป็นแนวทางนำไปสู่ความเข้าใจและความสามัคคี

11. ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง เมื่อผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมออกมา

เอนกกุล กรี่แสง (เอนกกุล กรี่แสง 2520 : 207) กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมุติ จะส่งเสริมให้นักเรียนกล้าเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างถูกต้อง เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและหมู่คณะ

กิริกาญจน์ โกสุมภ์ (กิริกาญจน์ โกสุมภ์ 2522 : 10 - 13) กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมุติว่าเป็นการฝึกนักเรียนในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ช่วยให้นักเรียนได้รู้ถึงความขัดแย้ง ความเป็นจริงของโลกจากสถานการณ์สมมุติที่ครูจัดขึ้น ช่วยให้การสอนของครูมีชีวิตชีวา ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะอภิปรายปัญหา ช่วยฝึกนักเรียนให้แสดงออก ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ เช่น พัฒนาการทางกาย ทางสังคม ทางภาษา และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

จากเอกสารที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสทดลอง และเรียนรู้ที่จะปรับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

3.3 การนำบทบาทสมมุติมาใช้

การนำบทบาทสมมุติมาใช้ในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีอยู่

2 วิธี คือ

1. การใช้บทบาทสมมุติแบบเตรียมบทไว้พร้อม หมายถึง ผู้สอนได้เตรียมบทไว้ล่วงหน้า ผู้แสดงอาจแสดงตามบทบ้าง คิดบทบาทขึ้นแสดงเองบ้าง แต่ต้องตรงกับเนื้อเรื่องที่กำหนด
2. การใช้บทบาทสมมุติแบบไม่มีบทเตรียมไว้ หมายถึง ผู้แสดงไม่ต้องฝึกซ้อมมาก่อน เมื่อเรียนถึงเรื่องใด ตอนใด ก็ออกมาแสดงได้ทันที โดยแสดงไป ความความรู้สึกนึกคิดของตนเอง

3.4 ขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมุติ

แชฟเฟิล และ แชฟเฟิล (Shaftel and Shaftel, 1967 : 65 - 66) ได้แบ่งขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมุติไว้ ดังนี้

1. ชั้นกำหนดปัญหาและอุน เครื่อง
2. ชั้นกำหนดผู้แสดง
3. ชั้นเตรียมผู้ตั้งเหตุการณ์
4. ชั้นเตรียมพร้อมก่อนการแสดง
5. ชั้นแสดงบทบาท
6. ชั้นอภิปรายและประเมินผล
7. ชั้นแสดงซ้ำ
8. ชั้นอภิปรายหลังการแสดงซ้ำ
9. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นทั่วไป

ทิศนา แคมมณี (ทิศนา แคมมณี 2519 : 44 - 47) กล่าวถึงกระบวนการในการใช้บทบาทสมมุติไว้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการใช้บทบาทสมมุติแบบเตรียมบทไว้พร้อม หรือการใช้บทบาทสมมุติแบบไม่ได้เตรียมบทไว้ มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. ชั้นเตรียมการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1.1 การแจกแจงและกำหนดขอบเขตของปัญหา ครูต้องวิเคราะห์แยกแยะสถานการณ์ว่าอะไรคือปัญหาหรือจุดที่ต้องการชี้ให้เห็น และเรียนเพื่อความเข้าใจ กำหนดขอบเขตของปัญหาที่จะสอน

1.2 เมื่อได้ปัญหาที่ชัดเจนแล้ว ครูจะต้องกำหนดสถานการณ์สมมุติที่ง่ายและชัดเจนขึ้น พร้อมทั้งเขียนบทบาทสมมุติที่จะให้นักเรียนแสดง

2. ชั้นแสดง แบ่งออกเป็น 7 ตอน คือ

2.1 การอุนเครื่อง เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกับในเรื่องที่จะเรียน ครูอาจเล่าเรื่องราวหรือสถานการณ์สมมุติให้นักเรียนฟัง

2.2 การเลือกตัวผู้แสดง อาจเลือกบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับบทบาทหรือบุคคลที่มีลักษณะตรงกันข้ามก็ได้

2.3 การจัดฉากแสดง หลังจากที่ได้ผู้แสดงแล้วจึงจัดฉากแบบสมมุติขึ้น เพื่อให้การแสดงใกล้เคียงกับความเป็นจริง อาจเป็นแบบง่าย ๆ จนถึงแบบหรูหรา

2.4 การเตรียมผู้สังเกตการณ์ ครูจะต้องช่วยให้ผู้เรียน หักสังเกต และวิเคราะห์เหตุการณ์ไปด้วย มิฉะนั้นการอภิปรายและการวิเคราะห์ หลังการแสดงจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร

2.5 การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ครูต้องช่วยจัด ความตื่นเต้น ความประหม่า และความวิตกกังวลของผู้แสดงออกไปด้วยวิธีต่าง ๆ

2.6 การแสดง การแสดงควรเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่มี การขัดแย้งกัน นอกจากในกรณีที่ผู้แสดงต้องการความช่วยเหลือ ครูอาจเข้าไปช่วยได้ ตามโอกาส

2.7 การคัดเลือกการแสดง ควรพิจารณาถึงระดับ และหยุด การแสดง เมื่อ

2.7.1 การแสดงใดข้อมูลเพียงพอที่จะนำมา วิเคราะห์อภิปรายได้

2.7.2 กลุ่มพอจะเดาได้ว่าเรื่องราวเป็นอย่างไร ถ้าแสดงต่อไป

2.7.3 ผู้แสดงไม่สามารถแสดงต่อไปได้ เพราะ เกิดการเข้าใจผิดบางประการ

2.7.4 การแสดงจบเรื่อง

3. ชั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง การวิเคราะห์ผล การแสดง มักเป็นไปในรูปของการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้แสดง ผู้ชม หรือผู้สังเกตการณ์ การอภิปรายเป็นไปในรูปใดนั้น ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการเรียน บางครั้งอาจให้ผู้แสดง เปิดเผยความรู้สึกและเสนอความคิดเห็นก่อน จึงให้ผู้สังเกตการณ์เสนอความคิดเห็น การอภิปรายนี้จะต้องเป็นไปอย่างตรงไปตรงมา และเน้นที่เหตุผลของการแสดงออกและ พฤติกรรมที่แสดงออก การอภิปรายจะต้องไม่มุ่งถึงว่าใครแสดงดีหรือไม่คืออย่างไร การ เรียนรู้ทั้งหลายมุ่งอยู่ตรงนี้เป็นสำคัญ ครูจะต้องช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้คิดและหาคำตอบ โดยอาจใช้วิธีการตั้งคำถามช่วย

4. ชั้นแสดงเพิ่มเติม ในกรณีที่การแสดงครั้งแรกได้ผลไม่เป็นที่น่าพอใจ หรือมีผู้เสนอแนวความคิดใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา ก็อาจมีการแสดงใหม่อีก

5. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป หลังจากอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงแล้ว ครูควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้อภิปรายทั่ว ๆ ไป ซึ่งอาจเป็นการเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้อง เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทำให้ผู้เรียนสามารถหาข้อสรุปหรือได้แนวความคิดรวบยอด

จากขั้นตอนในการแสดงบทบาทสมมุติดังกล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่าในการแสดงบทบาทสมมุติ นั้น ครูจะต้องกำหนดสถานการณ์สมมุติ และให้ผู้แสดงเข้าใจบทบาทของตน โดยวางแผนอย่างย่อ ๆ ว่า ตนจะแสดงอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับบทบาท ส่วนผู้สังเกตการณ์นั้น ครูจะต้องช่วยให้รู้จักสังเกตและวิเคราะห์เหตุการณ์ไปด้วยเพื่อนำมาอภิปรายและประเมินผล

3.5 หลักในการนำบทบาทสมมุติไปใช้ในการเรียนการสอน

ในการนำการแสดงบทบาทสมมุติไปใช้ให้ได้ดีในการเรียนการสอน ครูจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักการของการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์ (วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์ 2522 : 27 - 29) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

1. การแสดงบทบาทสมมุติ ควรใช้หลักให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ไม่ควรใช้เพื่อการบันเทิงเพียงอย่างเดียว

2. ในการแสดงบทบาทสมมุติ ไม่ควรกำหนดเวลาตายตัวลงไป

3. การเลือกเรื่องที่จะนำมาใช้ ต้องเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไป ไม่กระทบกระเทือนความรู้สึกของผู้เรียน และเป็นเรื่องที่กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากอภิปรายเมื่อแสดงจบแล้ว

4. การใช้บทบาทสมมุติจะได้ผลเต็มที่ เมื่อนำมาใช้ต่อกันพอสมควร ไม่ใช่เป็นเพียงคันการเรียนเพียงครั้งหรือสองครั้ง เพื่อแก้ความเบื่อหน่ายของผู้เรียนเท่านั้น

5. ควรใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมุติ เมื่อต้องการให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและฝึกทักษะในการปฏิบัติในเรื่องความสัมพันธ์ของมนุษย์ ไม่ใช่นำมาใช้เพราะสนุก และผู้เรียนชอบเพราะถ้านำมาใช้บ่อยเกินไป จะทำให้ประสิทธิภาพลดลง

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการแสดงผลสัมฤทธิ์ไว้ 6 ชั้น ดังนี้

1. กำหนดขอบเขตของเนื้อเรื่อง
2. หาตัวผู้แสดง
3. เตรียมตัวผู้แสดงโดยให้อ่าน เอกสารบทบาทสมมุติ
4. แสดงบทบาทสมมุติ
5. วิเคราะห์เรื่องที่แสดงร่วมกับทั้งชั้น
6. อภิปรายและสรุปผลการแสดงผลสัมฤทธิ์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

1. ความหมายของความสนใจ

กู๊ด (Good. 1954 : 223) ได้กล่าวไว้ว่า ความสนใจคือสภาพจิตของมนุษย์อย่างหนึ่ง ซึ่งนำมนุษย์ไปสู่ความรู้ ความเข้าใจ อาจจะมีอยู่ชั่วขณะหรือยาวนาน จะมีความน้อยเท่าใดก็แล้วแต่ ความอยากหรืออยากเห็นของแต่ละบุคคล ประสบการณ์ เป็นเครื่องทำให้ความสนใจของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน

ทอร์นไคค์ (ช่อแก้ว โภคย์สุพิทร์ 2525 : 6 อ้างอิงมาจาก (Thorndike. n.d.) ให้ความหมายว่า ความสนใจเป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกและความนึกคิดของตน ดีวอี้ (Dewey. 1959 : 66) กล่าวว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีเกิดขึ้นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวความคิดใด แนวคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

จากความหมายที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความสนใจหมายถึง ความรู้สึกชอบหรือความคิดเห็นที่จะทำตามของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกและความคิดต่าง ๆ ย่อมแปรไปไปตามประสบการณ์ของบุคคลนั้น

2. การวัดความสนใจ

ความสนใจนี้เป็นความรู้สึกหรือความนึกคิดของบุคคล จึงยากที่จะวัดผลได้ถูกต้องที่สุด ทั้งนี้เพราะแต่ละบุคคลย่อมจะมีความสนใจแตกต่างกันออกไป ซึ่งขึ้นอยู่กับ

องค์ประกอบหลายประการ เช่น อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม พัฒนาการทางร่างกาย ตลอดจนฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม แต่ถึงแม้จะวัดความรู้สึกได้ยากเพียงใดก็ตาม โพรลิก (ชอแก้ว โภคย์สุพัทธ์ 2526 : 23 อ้างอิงมาจาก Prolick. n.d.) ได้อธิบายถึงวิธีเก็บข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสนใจไว้ 4 ประการ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ ดังนี้ ๆ ดังนี้

1. สังเกตความเป็นไปของแต่ละบุคคล
2. จับความสนใจต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนแสดงออกมา
3. ศึกษากิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นกระทำ
4. ใช้แบบสอบถามความสนใจ วัดโดยตรง

นอกจากนี้ เฮิร์ลอค (Hurlock. 1955 : 160 - 161) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการวัดความสนใจนั้นสามารถวัดได้ 3 วิธี คือ

1. ใช้การสังเกต
2. ใช้การสัมภาษณ์
3. ใช้แบบสอบถามความสนใจ

เดวิส (Davis. 1964 : 105) ได้เสนอแนะเทคนิคในการวัดความสนใจไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. ค้นหาสิ่งที่แต่ละบุคคลชอบทำในระยะ 2 - 3 ปี ที่ผ่านมา ถ้าเขาจะยอมสละเวลาว่างที่มีอยู่เพื่อหาสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ แสดงว่าเขาสนใจในสิ่งนั้น
2. ก็นหาว่าแต่ละบุคคลมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด ถ้าเขามีความรู้ในเรื่องนั้นมากก็แสดงว่าสนใจในเรื่องนั้น ซึ่งจะขึ้นอยู่กับหลักความจริงที่ว่า คนยอมจาสิ่งที่ตนสนใจได้ดีกว่าสิ่งที่ไม่น่าสนใจ

3. กำหนดหัวข้อขึ้น แล้วให้แต่ละบุคคลแสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ เมท์เร็นส์ และ เลห์แมน (Mehrens and Lehmann. 1969 : 218)

ได้ทำการพิสูจน์แล้วว่า วิธีการวัดความสนใจโดยการใช่แบบสอบถามดีที่สุด ได้รับความสนใจมากที่สุด และเป็นวิธีการที่เชื่อมั่นได้

3. วิจัยที่เกี่ยวกับความสนใจในต่างประเทศ

สมาคมครูแห่งชาติของอังกฤษ (National Council of English 1956 · 488) ได้กล่าวถึงความสนใจของเด็กอายุ 12 - 15 ปี ไว้ว่า

1. ความสนใจขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่จะกระทำส่วนใหญ่ในค่านิยมสัมพันธ์ เด็กจะสนใจภาษาของแต่ละบุคคลแต่ละกลุ่ม
2. บรรดาที่ที่จะแสดงความคิดเห็น จินตนาการและความต้องการเข้าใจถึงความสามารถของแต่ละบุคคลในด้านภาษา ซึ่งจะช่วยให้เขารู้จักภาษาที่ขึ้น
3. ต้องการที่จะรู้เรื่องราวและแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของมนุษย์
4. ต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐบาล สนใจทำงานอดิเรกที่ต้องการใช้ความรู้ทางเทคนิค ทักษะ รู้จักแก้ปัญหายิ่งขึ้น เริ่มปลูกฝังนิสัยตามความสนใจของตนเอง

4. วิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจต่อภาษาไทย

สมสมัย แข่งขัน (สมสมัย แข่งขัน 2516 : 70 - 71) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2514 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายและหญิงของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร 11 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 500 คน โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยปรากฏว่า เรื่องต่าง ๆ ในแบบเรียนวรรณคดีไทยนักเรียนสนใจเรื่องอิเหนา และเวณีสวานิช เป็นอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับการศึกษาของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง มีส่วนทำให้เกิดความสนใจของนักเรียนแตกต่างกัน

นิตยา บุญสิงห์ (นิตยา บุญสิงห์ 2517 : 113 - 116) วิจัยเรื่องความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อเนื้อเรื่องในแบบเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2516 จากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน จำนวนนักเรียน 300 คน โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในเนื้อหา

แบบเรียนวรรณคดีไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยปรากฏว่า คำนวณเนื้อหา นักเรียนสนใจเรื่องนาคพระโขนงเป็นอันดับ 1 มหากบิลควานรเป็นอันดับ 2 สนใจวรรณคดีฉบับเต็มมากกว่าที่ตัดตอนมา

ข้อแก้ว โภคย์สุพัทธ์ (ข้อแก้ว โภคย์สุพัทธ์ 2525 : 52 - 53)

ได้ทำการวิจัยเรื่องความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และปานกลาง เป็นผู้สอนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลปรากฏว่า ความสนใจของนักเรียนหลังการทดลองของแต่ละกลุ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ความสนใจต่อการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

นับได้ว่า การสร้างให้นักเรียนมีความสนใจนี้มีความสำคัญในการเรียนการสอนมาก เพราะการสอนจะสำเร็จลงไปด้วยดีก็ด้วยการทำให้นักเรียนมีความสนใจในสิ่งที่ครูกำลังสอนอยู่ เมื่อนักเรียนเกิดความสนใจแล้ว จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนตั้งใจไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มขึ้นอีกหลังจากที่ออกจากห้องเรียนไปแล้ว

จากผลการวิจัยดังกล่าวมาแล้ว จะพบว่ามีผลงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งแตกต่างกันและไม่แตกต่างกันในตนเอง เกี่ยวกับการสอนแบบแสดงบทบาทสมมุติก็มีผลต่อการเรียนรู้ทั้งแตกต่างกันและไม่แตกต่างกัน เป็นที่น่าสังเกตว่า ระหว่างการสอนแบบอภิปรายกลุ่มกับแบบแสดงบทบาทสมมุติ นั้น วิธีสอนแบบใดจะมีผลต่อการเรียนด้านการพูดดีกว่ากัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดลอง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการพูด โดยการสอนแบบอภิปรายกลุ่มและแบบแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู โดยยึดเอาเอกสารและงานวิจัยเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐาน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติและการเรียนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติและการเรียนตามคู่มือครู มีความสนใจต่อวิธีสอนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามลำดับดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การดำเนินการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาขิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อ.เมือง จ.ขอนแก่น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 2 ห้อง รวม 90 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เป็นการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการสุ่มจากนักเรียนทั้ง 2 ห้อง 90 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน และสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการพูด
2. แบบสอบถามความสนใจต่อวิธีสอนทั้ง 3 วิธี
3. แบบประเมินการพูด

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการพูด
สร้างขึ้นโดยยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
2521 โดยมีลำดับขั้นดังนี้
  - 1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และเนื้อหาในทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3
นำมาสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร โดยร่วมกับครูผู้สอนภาษาไทย จำนวน 3 คน
  - 1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบและกระบวนการต่าง ๆ ในการวัดผล
การศึกษาจากหนังสือต่าง ๆ เช่น เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
สังคมศึกษา (สมบุญ ณ ชิตพงษ์ 2523 : 113 - 135) เทคนิคการวัดผล (ชวาล
แพร์ตกุล 2518 : 84 - 243) การพัฒนาการทดสอบ อนันต์ ศรีโสภา (อนันต์
ศรีโสภา 2515 : 1 - 156) การทดสอบภาษา ลาโด (Lado. 1961 : 1 - 389)
และเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพร์ตกุล (ชวาล แพร์ตกุล 2520 : 1 -
402)
  - 1.3 ศึกษารายละเอียดจากเนื้อหาบทเรียน คู่มือครู วิชาภาษาไทย
ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 โดยยึดผลการวิเคราะห์ของหลักสูตร และธรรมชาติของการวัด
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาเป็นหลัก สร้างแบบทดสอบเป็นชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก
จำนวน 70 ข้อ นำแบบทดสอบเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ
ทางภาษาไทย 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity)
  - 1.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 จำนวน 100 คน
  - 1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล นำกระดาษคำตอบที่ได้จากการทดลองมา
ตรวจให้คะแนนข้อที่ถูก 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 แล้วนำไปวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาความ
ยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เทคนิค 27 % สูง - 27 % ต่ำ และใช้
ตารางสำเร็จรูปของ ฟาน (Fan. 1952 : 6 - 12) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความ
ยากง่ายระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป

1.6 ผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยคัดเลือกอีกครั้งโดยยึดตารางวิเคราะห์หลักสูตรเป็นเกณฑ์ ได้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ตรงการใช้จริง จำนวน 50 ข้อ ซึ่งค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแต่ละข้อ

1.7 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR - 20 ได้ค่าเท่ากับ 0.7173

2. แบบสอบถามความสนใจต่อวิธีสอนการพูด

การสร้างแบบสอบถามความสนใจต่อวิธีสอนการพูดภาษาไทยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

2.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความสนใจโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) จำนวน 15 ข้อ ซึ่งจะมีทั้งข้อความเชิงนิมิตและเชิงนิเสธคละกัน ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน

ตัวอย่างแบบสอบถามความสนใจ

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่นักเรียนมีความรู้สึกที่แท้จริง

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	นักเรียนชอบวิธีการสอนพูดแบบนี้มาก					
2	วิธีสอนของครูช่วยทำให้นักเรียนพูดชัดเจนขึ้น					
3	การสอนพูดทำให้นักเรียนรักการพูดมากขึ้น					
4	นักเรียนชอบฟังมากกว่าพูด					

2.2 นำแบบสอบถามความสนใจที่สร้างขึ้นไปให้กรรมการควบคุมปริญญา
นิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาไทยพิจารณาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามความสนใจ
ต่อการเรียนการสอนการพูด เพื่อให้ขอเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษาและเนื้อหาอยู่ในขอบข่าย
ของวิชาภาษาไทย

2.3 นำแบบสอบถามความสนใจต่อวิธีสอนการพูดไปทดลองกับกลุ่มทดลอง
แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

แบบสอบถามที่ข้อความถามเป็นเชิงนิมิต

มากที่สุด	ได้	5	คะแนน
มาก	ได้	4	คะแนน
ปานกลาง	ได้	3	คะแนน
น้อย	ได้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ได้	1	คะแนน

แบบสอบถามที่ข้อความถามเป็นเชิงนิเสธ

มากที่สุด	ได้	1	คะแนน
มาก	ได้	2	คะแนน
ปานกลาง	ได้	3	คะแนน
น้อย	ได้	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ได้	5	คะแนน

3. แบบประเมินการพูด

3.1 ผู้วิจัยยึดแบบวิจารณ์และประเมินการพูดของอาจารย์ประสงค์
รายณสุข คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ดังนี้

แบบประเมินผลการพูด

ผู้พูด .....
 เรื่อง .....
 วันที่ ..... ประเมินผล .....

ข้อความ	การจัดอันดับ				
	5	4	3	2	1
การปรากฏตัวและบุคลิกภาพทั่วไป					
การกล่าวเริ่มเรื่อง					
การดำเนินเรื่อง					
การขยายความ					
การกล่าวสรุป					
สาระและคุณค่าของเรื่อง					
การใช้สีหน้า ท่าทาง และสายตา					
การใช้เสียง					
การใช้ถ้อยคำและสำนวนโวหาร					
ปฏิกริยาของผู้ฟัง					

เกณฑ์การประเมินผล

- 5 ดีมาก
 4 ดี
 3 ปานกลาง

- 2 พอใช้ได้
- 1 ยังต้องปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการพูด

ในการประเมินการพูด ควรมีเกณฑ์ประกอบการพิจารณาดังต่อไปนี้

1. การปรากฏตัวและบุคลิกภาพทั่วไป

พิจารณาผู้พูดตั้งแต่เริ่มปรากฏตัวส่ายตามผู้ฟัง นับแต่การแต่งกายสะอาด สุกภาพ เหมาะสมหรือไม่ การเดินเข้าสู่จุด ไปอย่างกระปรี้กระเปร่า หรือ เงื่องหงอย สีหน้า ยิ้มแย้มแจ่มใส หรือเฉยเมย บุคลิกภาพทั่วไปดูมั่นคง น่าเชื่อถือ หรือไม่น่าศรัทธา เป็นต้น
2. การกล่าวเริ่มเรื่อง

ควรพิจารณาการกล่าวเริ่มเรื่องตั้งแต่การทักทายผู้ฟังว่าเหมาะสมหรือไม่ การกล่าวคานาหรืออารัมภบทเข้าสู่เรื่อง เป็นไปอย่างน่าสนใจ ระวังใจ ชวนให้ติดตาม หรือไม่เพียงใด
3. การดำเนินเรื่อง

การดำเนินเรื่องของผู้ฟัง เป็นไปตามลำดับหรือสับสน มีลักษณะฉับไว หรือ เยิ่นเย้อ เหล่านี้เป็นข้อพิจารณาในการประเมินการพูด
4. การขยายความ

ควรพิจารณาว่าผู้พูดขยายความได้ชัดเจนแจ่มแจ้งหรือไม่ ถ้ามีการยก ตัวอย่างการเปรียบเทียบ การใช้โวหารที่สมบูรณ์แบบ ได้น่าสนใจและช่วยให้เข้าใจได้ตรงแท้ เพียงใด อย่างไร
5. การกล่าวสรุป

ควรพิจารณาว่าผู้พูดกล่าวสรุปได้ระวังใจ ประทับใจเพียงใด หรือสรุป ทั่วจนเกินไป จนผู้ฟังไม่เห็นคุณค่าของเรื่อง นอกจากนี้ก็ควรพิจารณาการสรุปจบได้พอดีเวลา หรือไม่

6. สาระและคุณค่าของเรื่อง

ควรพิจารณาว่าเนื้อเรื่องมีสาระและให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังหรือสังคมส่วนรวมเพียงใด หรือเป็นเรื่องที่ค้ำยคุณค่าไม่คุ้มกับการเสียเวลาฟัง

7. การใช้สีหน้า ท่าทาง และสายตา

ควรพิจารณาว่าผู้พูดใช้สีหน้าประกอบการพูดได้สอดคล้องกับเนื้อหาที่พูดหรือไม่ เพียงใด การใช้ท่าทางประกอบการพูด เช่น การใช้มือ แขน ศีรษะ และไหล่ เป็นไปอย่างเหมาะสม หรือมากเกินไป เพียงใด การใช้สายตาทั่วถึงผู้ฟังหรือไม่ แสดงความจริงใจและจริงจังขณะพูดเพียงใด รวมทั้งการใช้สายตาได้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง และสอดคล้องกับท่าทางประกอบหรือไม่ เพียงใด

8. การใช้เสียงและการออกเสียง

ควรพิจารณาว่าผู้พูดใช้เสียงในการพูดได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องหรือไม่ มีการเน้นน้ำหนักของเสียง การทอดเสียง การเว้นจังหวะการพูด หรือไป เพียงไร รวมถึงการออกเสียงพูด เช่น เสียงควบกล้ำชัดเจนหรือไม่

9. การใช้ถ้อยคำและสำนวนโวหาร

ควรพิจารณาว่าผู้พูดรู้จักเลือกสรรถ้อยคำภาษาได้เหมาะสมกับเนื้อหาและกลุ่มของผู้ฟังหรือไม่ เพียงใด การใช้สำนวนโวหาร ชวนให้สนใจและประทับใจเพียงใด

10. ปฏิบัติการของผู้ฟัง

ควรพิจารณาปฏิบัติการของผู้ฟังต่อผู้พูดนับแต่ผู้พูดเริ่มพูดตลอดเวลาที่เริ่มพูดและเมื่อการพูดยุติลง ว่ามีความสนใจ พอใจ เพียงใด ถ้าปฏิบัติการของผู้ฟังบ่งถึงความพอใจ ก็ถือว่าผู้พูดพูดได้ดี

3.2 นาแบบประเมินผลการพูดที่สร้างขึ้นให้กรรมการผู้ควบคุม ปรัญญานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาไทย จำนวน 3 คน ตรวจสอบพิจารณา

3.3 นาแบบประเมินการพูดไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยให้ผู้ประเมิน 2 คน

การดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เป็นแบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Posttest only design ดังตาราง

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
R ₁	-	E ₁	PT ₁
R ₂	-	E ₂	PT ₂
R _C	-	E _C	PT _C

R แทน การสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple random sampling)

R₁ แทน การสอนโดยการอภิปรายกลุ่ม

R₂ แทน การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ

R_C แทน การสอนโดยการเรียนตามคู่มือครู

PT₁ แทน ทดสอบหลังเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1

PT₂ แทน ทดสอบหลังเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2

PT_C แทน ทดสอบหลังเรียนในกลุ่มควบคุม

2. หลังจากทดลองเสร็จสิ้นลง ททำการทดสอบกับกลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม (Posttest) โดยแบบประเมินการพูดแบบทดสอบและแบบสอบถามความสนใจ ตรวจให้คะแนนทั้ง 3 ชุด แล้ว นำคะแนนที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการพูดที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ การสอนตามคู่มือครู โดยใช้ One-way ANOVA (วิเชียร เกตุสิงห์ 2523 : 100 - 106)

2. เปรียบเทียบคะแนน ความสนใจต่อวิธีสอนการพูดที่สอนโดยการอภิปราย
กลุ่มการแสดงบทบาทสมมุติ การสอนตามคู่มือครู โดยใช้ One-way ANOVA (วิเชียร
เกตุสิงห์ 2523 : 100 - 106)

3. เปรียบเทียบคะแนนแบบประเมินผลการพูดที่สอนโดยอภิปรายกลุ่ม การ
แสดงบทบาทสมมุติ การสอนตามคู่มือครู โดยใช้ One-way ANOVA (วิเชียร เกตุสิงห์
2523 : 100 - 106)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนของคะแนน
2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูด โดยใช้สูตร
SR - 20 (วิเชียร เกตุสิงห์ 2523 : 175 - 176)
3. วิเคราะห์ค่าตามเป็นรายข้อ (Item analysis) เพื่อหาค่าอำนาจ
จำแนกโดยใช้ t-test (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 137 - 139)
4. หาค่าความเชื่อมั่นของการประเมินโดยหาสหสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินทั้ง
2 โดยใช้ Pearson Product Moment Correlation (วิเชียร เกตุสิงห์
2523 : 33 - 37)
5. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการพูด ความสนใจต่อวิธีสอน
โดยใช้ One-way (วิเชียร เกตุสิงห์ 2523 : 100 - 106) ถ้าค่า ANOVA มีนัยสำคัญ
การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ในวิธีการของ Newman Keuls
Test (วิเชียร เกตุสิงห์ 2523 : 112 - 115)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
df	แทน	ขั้นของความอิสระ (Degrees of Freedom)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F-distribution
** _p	แทน	ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการพูดที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบคะแนนความสนใจทางการพูดที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู
3. เปรียบเทียบคะแนนแบบประเมินการพูดที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการพูดที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู

หลังการทดลองสิ้นสุดลงผู้วิจัยได้ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการพูดทั้งสามกลุ่ม แล้วนำคะแนนมาเปรียบเทียบกัน เพื่อทดสอบว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม

การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู มีความรู้แตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้ One-way ANOVA ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการพูดของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	968.1556	2	484.0778	37.1852 **
ภายในกลุ่ม	1132.5667	87	13.0180	
รวม	2100.7222	89		

** $p < .01$ $F_{.01}(2, 80) = 4.88$

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการพูดของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงได้ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการพูดเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ Newman Keuls test ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยที่ละคู่ ของผลสัมฤทธิ์ทางการพูด
ของกุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กุ่ม

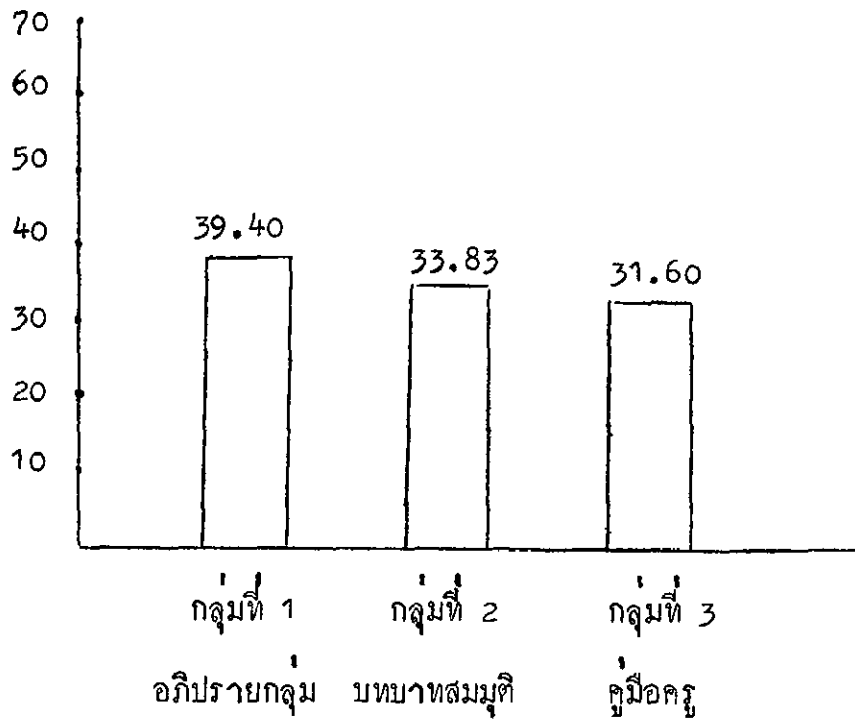
กุ่ม	กุ่มทดลองที่ 1		กุ่มทดลองที่ 2		กุ่มควบคุม
	ค่าเฉลี่ย	39.4	33.83	31.6	
กุ่มทดลองที่ 1	39.4	-	5.57**	7.8**	
กุ่มทดลองที่ 2	33.83	-	-	2.23	
กุ่มควบคุม	31.6	-	-	-	

**มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการพูดของกุ่มทดลองที่ 1 กับกุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้ค่าแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็น 7.8 นั่นคือ นักเรียนที่เรียนการพูดโดยการสอนแบบอภิปรายกุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดสูงกว่าการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการพูดของกุ่มทดลองที่ 1 กับกุ่มทดลองที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้ค่าแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็น 5.57 นั่นคือ นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบอภิปรายกุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดสูงกว่า การเรียนโดยการแสดงบทบาทสมมุติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการพูดของกุ่มทดลองที่ 2 กับกุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับได้ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็น 2.23 นั่นคือ นักเรียนที่เรียนการพูดโดยการแสดงบทบาทสมมุติกับการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดไม่แตกต่างกัน

หลังจากทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่แล้ว มีความแตกต่างกันดังกราฟที่แสดง

ภาพประกอบ 1 กราฟแสดงผลสัมฤทธิ์จากแบบทดสอบของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนแบบประเมินการพูดของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	553.8792	2	276.9396	38.7736**
ภายในกลุ่ม	621.3959	87	7.1425	
รวม	1175.2751	89		

** $p < .01$ $F_{.01} (2, 80) = 4.88$

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงว่า การประเมินการพูดของนักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้น จึงได้ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการประเมินการพูดเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ Newman Keuls test ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยที่ละคู่ของการประเมินการพูด
ของกุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กุ่ม

กุ่ม	กุ่มทดลองที่ 1		กุ่มทดลองที่ 2		กุ่มควบคุม
	ค่าเฉลี่ย				
		36.81	34.08		30.75
กุ่มทดลองที่ 1	36.81	-	2.73**		6.06**
กุ่มทดลองที่ 2	34.08	-	-		3.33**
กุ่มควบคุม	30.75	-	-		-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

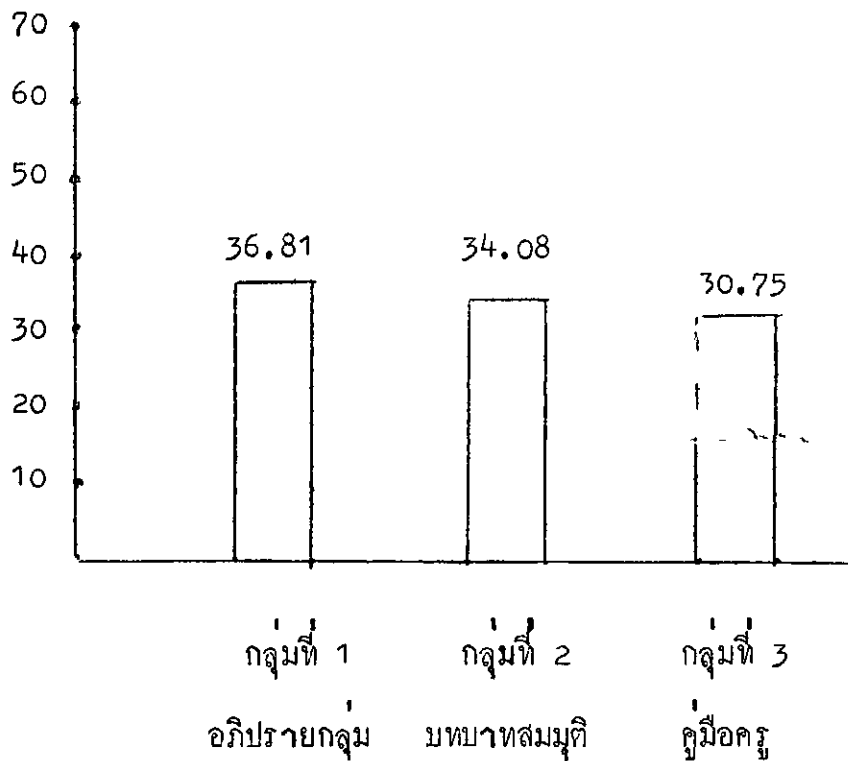
จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงว่า

1. การประเมินการพูดของกุ่มทดลองที่ 1 กับกุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็น 6.06 นั่นคือนักเรียนที่เรียนโดยการสอน การอภิปรายกุ่ม มีผลสัมฤทธิ์จากการประเมินการพูดสูงกว่า การสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การประเมินการพูดของกุ่มทดลองที่ 1 กับกุ่มทดลองที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็น 2.73 นั่นคือนักเรียนที่เรียนโดยการสอน การอภิปรายกุ่ม มีผลสัมฤทธิ์จากการประเมินการพูดสูงกว่าการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การประเมินการพูดของกุ่มทดลองที่ 2 กับกุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็น 3.33 นั่นคือนักเรียนที่เรียนโดยการแสดงบทบาทสมมุติ มีผลสัมฤทธิ์จากการประเมินการพูดสูงกว่าการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หลังจากทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่แล้ว มีความแตกต่างดังกราฟที่แสดง

ภาพประกอบ 2 กราฟแสดงผลสัมฤทธิ์จากแบบประเมินของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

ตาราง 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความสนใจทางการพูดของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ภายหลังจากการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1394.0222	2	697.011	24.20**
ภายในกลุ่ม	2505.1333	87	28.7946	
รวม	3899.1556	89		

** $p < .01$ $F_{.01} (2, 80) = 4.88$

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงว่า ความสนใจทางการพูดของนักเรียนที่เรียนการพูดโดยการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงได้ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสนใจทางการพูดเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ Newman Keuls test ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 การทดลองความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยที่ละคู่ของความสนใจต่อวิธีสอน การพูดของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่ม	กลุ่มทดลองที่ 1			กลุ่มทดลองที่ 2			กลุ่มควบคุม		
	ค่าเฉลี่ย	57.53	53.03	47.9					
กลุ่มทดลองที่ 1	57.53	-	4.5**	9.63**					
กลุ่มทดลองที่ 2	53.03	-	-	5.13**					
กลุ่มควบคุม	47.9	-	-	-					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

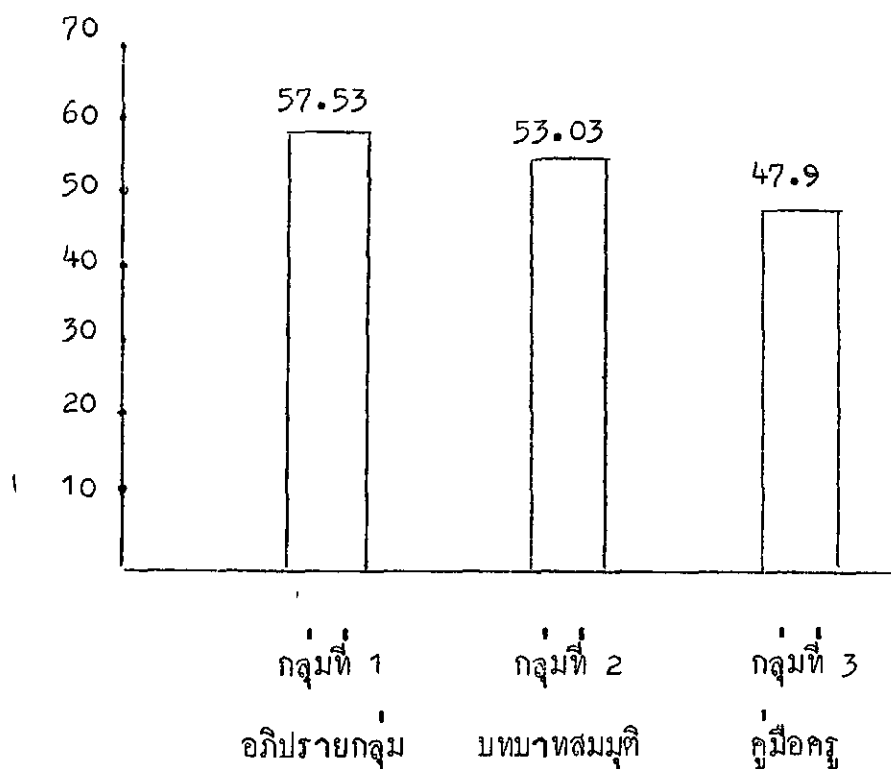
จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงว่า

1. ความสนใจต่อวิธีสอนการพูดของกลุ่มทดลองที่ 1 กับกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็น 9.63 นั่นคือนักเรียนที่เรียนการพูดโดยการสอนแบบอภิปรายกลุ่มมีความสนใจต่อวิธีสอนการพูดสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสนใจต่อวิธีสอนการพูดของกลุ่มทดลองที่ 2 กับกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้ค่าแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็น 5.13 นั่นคือนักเรียนที่เรียนการพูดโดยการเรียนแบบแสดงบทบาทสมมุติประกอบการสอน มีความสนใจต่อวิธีสอนการพูดสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสนใจต่อวิธีสอนการพูดของกลุ่มทดลองที่ 1 กับกลุ่มทดลองที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ได้ค่าแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็น 4.5 นั่นคือนักเรียนที่เรียนการพูดโดยการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม มีความสนใจต่อวิธีสอนการพูดสูงกว่าการสอนแบบแสดงบทบาทสมมุติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หลังจากทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่แล้ว มีความแตกต่างดังกราฟที่แสดง

ภาพประกอบ 3 กราฟแสดงความสนใจจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ และความสนใจต่อวิธีสอน การพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติและการสอนตามคู่มือครู ซึ่งสรุปลำดับขั้นและผลการศึกษาครั้งนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อ เปรียบ เทียบผลสัมฤทธิ์ทางการพูดที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อ เปรียบ เทียบความสนใจต่อวิธีสอนการพูดโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติและการเรียนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติและการเรียนตามคู่มือครู มีความสนใจต่อวิธีสอนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อาเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 90 คน ซึ่งเลือกมาโดยการคละนักเรียนแล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 90 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูด เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการพูดที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยวิธีของคูเคอร์ - ริชาร์ดสัน 20 (KR-20) เท่ากับ 0.7173
2. แบบสอบถามความสนใจต่อวิธีสอน ใช้วัดความสนใจต่อวิธีสอนการพูดที่เรียน โดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติและการสอนตามคู่มือครู ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญทางวัดผลประเมินผล ทางเนื้อหาวิชา และทางหลักสูตร การสอน เป็นผู้ตรวจแบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวน 15 ข้อ
3. แบบประเมินการพูด ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินการพูดของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสงค์ ราชณสุข คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มาใช้ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9578

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการสอนทั้งสามกลุ่ม โดยใช้จุดประสงค์เดียวกัน ใช้เวลาทำการสอนกลุ่มละ 9 คาบเท่ากันต่างกันที่วิธีสอนคือ

1. กลุ่มทดลองที่ 1 สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม
2. กลุ่มทดลองที่ 2 สอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติ
3. กลุ่มควบคุม สอนตามคู่มือครู

หลังจากเสร็จสิ้นการสอนทั้งสามกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามวัดความสนใจต่อวิธีสอนการพูด และแบบประเมินการพูดไปวัดกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติและการเรียนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการเรียนตามคู่มือครู มีความสนใจต่อวิธีสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่เรียนการพูดโดยการอภิปรายกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนการพูดโดยการอภิปรายกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการเรียนโดยการแสดงบทบาทสมมุติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่เรียนการพูดโดยการแสดงบทบาทสมมุติกับการสอนตามคู่มือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ที่วัดจากแบบประเมินการพูดสูงกว่าการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ที่วัดจากแบบประเมินการพูดสูงกว่าการแสดงบทบาทสมมุติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. นักเรียนที่เรียนโดยการแสดงบทบาทสมมุติ มีผลสัมฤทธิ์ที่วัดจากแบบประเมินการพูดสูงกว่าการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- * 7. นักเรียนที่เรียนการพูดโดยการอภิปรายกลุ่มมีความสนใจต่อวิธีสอนสูงกว่าการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 *
8. นักเรียนที่เรียนการพูดโดยการแสดงบทบาทสมมุติมีความสนใจต่อวิธีสอนสูงกว่าการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
9. นักเรียนที่เรียนการพูดโดยการอภิปรายกลุ่มมีความสนใจต่อวิธีสอนสูงกว่าการแสดงบทบาทสมมุติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการพูดของนักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพูดที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ หลังจากนั้นจึงทดสอบ ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยที่ละคู่ของผลสัมฤทธิ์ทางการพูด ปรากฏว่า

1.1 การอภิปรายกลุ่มประกอบการสอน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพูดสูงกว่าการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการอภิปราย กลุ่มสามารถสร้างความสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม แสดงความคิดเห็นโดยใช้ สถานการณ์ต่าง ๆ เป็นปัญหาและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม ตั้งใจ และติดตามการ เรียนการพูดเป็นอย่างดีมาตลอด จึงส่งผลให้กลุ่มที่ใช้การอภิปรายกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่ม ควบคุมซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของแบลท และโคลเบอร์ก (Blattard Kohlberg, 1975 : 52 - 53) ได้ทำการทดลองพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยวิธีอภิปรายกลุ่ม ในห้องเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้สถานการณ์ที่เป็นปัญหา ทางจริยธรรม ผลปรากฏว่าการฝึกการใช้เหตุผลด้วยวิธีอภิปรายกลุ่มนั้น ทำให้กลุ่มทดลองมี เหตุผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเชื่อมั่นได้

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ ขวัญจิต ภิญโญชีพ (ขวัญจิต ภิญโญชีพ 2522 : 46 - 47) ที่พบว่า ผลการเรียนรู้ในเรื่อง "คำรองการเลือกผู้แทน" จากการฟัง รายการวิทยุแล้วอภิปรายกลุ่มให้ผลการ เรียนรู้สูงกว่าไม่อภิปรายกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการพูดของนักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่มกับ การแสดงบทบาทสมมุติประกอบการสอน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการอภิปรายกลุ่มประกอบการสอนกับบทบาทสมมุติประกอบการสอนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการพูดแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสอนโดยการอภิปรายกลุ่ม ช่วยให้นักเรียน พร้อมที่จะแสดงออกเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติงานด้วยตนเอง กล่าวพูดกล้าแสดงความคิดเห็น

มีความสนใจ ตั้งใจและติดตามการเรียนการพูดอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดการเรียนรู้ในการพูดสูงกว่าการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติ

การนาการอภิปรายกลุ่มมาใช้สอนการพูดนั้น กิ่งที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 1.1 แล้วสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพูดของกลุ่มที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่มสูงกว่าการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการสอนการพูดโดยการแสดงบทบาทสมมุติ นั้น เวลาให้สำหรับการอภิปรายกลุ่มของการแสดงบทบาทสมมุติ ไม่เพียงพอ จึงเป็นไปได้ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการพูดของกลุ่มอภิปรายกลุ่มสูงกว่ากลุ่มแสดงบทบาทสมมุติ แม้ว่ายังไม่มีผู้ใดศึกษาคนคว้าโดยตรง แต่จากผลวิจัยส่วนใหญ่ทั้งในและต่างประเทศพบว่า การให้นักเรียนได้แสดงบทบาทสมมุติในเนื้อหาที่ครูใช้สอนมักเรียนนั้นจะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชานั้น ๆ สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของโคโบเลย์ (Conoley. 1977 : 4977-4) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้บทบาทสมมุติในการเรียนการสอนพบว่า การใช้บทบาทสมมุติในการเรียนการสอนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กในทางบวกมากกว่าการไม่ใช้บทบาทสมมุติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับผลวิจัยของสุนีย์ ชุมจิต (สุนีย์ ชุมจิต 2523 : 68) ที่พบว่า การสอนแบบการใช้การแสดงบทบาทสมมุติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนหน่วย "ชีวิตในบ้าน" มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยไม่ใช้บทบาทสมมุติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพูดของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมุติประกอบการสอนกับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการใช้บทบาทสมมุติประกอบการสอนกับการสอนตามคู่มือครู ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพูดไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะการสอนตามคู่มือนั้นมีลำดับชั้นการสอนโดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจจะใช้วิธีบรรยาย อธิบาย แสดงความคิดเห็น การแสดงออกทางสีหน้า และท่าทางในการพูด ตลอดจนการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับการสอนโดยใช้บทบาทสมมุติที่ให้นักเรียนได้เรียนโดยการแสดงออกได้เข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติจากของจริง ในสถานการณ์สมมุติ ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพูดของทั้งสองกลุ่มจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์ (วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์ 2522 : 64) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มที่เรียนบูรณาการ โดยใช้การแสดง

บทบาทสมมุติกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับผลสัมฤทธิ์จากแบบประเมินการพูดปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยการแสดงบทบาทสมมุติมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าในการฝึกให้เด็กกล้าพูดกล้าแสดงออก โดยผู้เรียนได้มีโอกาสได้เข้าสวมบทบาทและแสดงออกตามธรรมชาติอาศัยบุคลิกภาพประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดของตนเป็นหลักมากกว่าที่ครูจะกำหนดแต่ละคนให้พูดให้แสดงออกแล้วแต่โอกาสหรือสถานการณ์นั้น ๆ จะอำนวยความสะดวกการสอนตามคู่มือครู ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะในผลวิจัยของวิมลรัตน์ (วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์ 2522 : 27 - 29) ว่าการใช้บทบาทสมมุติจะได้ผลเต็มที่ เมื่อนามาใช้ต่อเนื่องกันพอสมควร ไม่ใช่เป็นเพียงครั้งการเรียนเพียงครั้งหรือสองครั้ง เพื่อแก้ความเบื่อหน่ายของผู้เรียนเท่านั้น

2. การเปรียบเทียบความสนใจต่อวิธีสอนการพูดโดยการอภิปรายกลุ่มการแสดงบทบาทสมมุติและการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสนใจต่อวิธีสอนของนักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่มการแสดงบทบาทสมมุติ และการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ หลังจากนั้นจึงทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยที่ละคู่ของความสนใจต่อวิธีสอนการพูด ปรากฏว่า

* 2.1 นักเรียนที่เรียนการพูดโดยการอภิปรายกลุ่มมีความสนใจต่อวิธีสอนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการสอนโดยการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมให้บุคคลกลุ่มหนึ่งที่มีความประสงค์ในการพิจารณาเรื่องใด เรื่องหนึ่งช่วยกันแสดงความคิดเห็น เพื่อแก้ปัญหาที่นั้น ๆ หรือได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น รู้จักทัศนคติในการแก้ปัญหาค้นคว้าหาคำตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง แสดงว่าการอภิปรายกลุ่มช่วยให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน มีความสนใจ ตั้งใจ รับผิดชอบ และติดตามการเรียนเป็นอย่างดี และยังรู้สึกชอบที่จะปฏิบัติตามในเรื่องนั้นซึ่งมีคุณลักษณะตรงตามรสนิยมของตนเอง และยังได้รู้ผลทันทีในการอภิปราย ซึ่งเป็นการตอบสนองความอยากรู้อยากทราบบางงานของตน จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นดังกล่าว และนอกจากนั้นยังช่วยให้นักเรียนมีความสนใจต่อวิธีสอนการพูดอีกด้วย ถึงแม้ความสนใจต่อวิธีสอนการพูดยังไม่มีผู้ใดศึกษาค้นคว้าโดยตรงก็ตาม แต่ก็ยังมีผู้สนใจศึกษาความสนใจต่อภาษาไทยโดยตรง

ซึ่งส่งผลมายังการพูด ซึ่งเป็นทักษะหนึ่งในภาษาไทย มีหลายคนที่ทำทการวิจัยความสนใจในเนื้อหา เช่น สมสมัย แข่งขัน (สมสมัย แข่งขัน 2516 : 70 - 71) ได้สร้างแบบสอบถามความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลวิจัยปรากฏว่านักเรียนสนใจเรื่องอิเหนา และเวนิสวานิช เพราะได้มีการแสดงความคิดเห็น และอภิปรายเกี่ยวกับตัวละครในเรื่อง

2.2 นักเรียนที่เรียนการพูดโดยการแสดงบทบาทสมมุติ มีความสนใจต่อวิธีสอนสูงกว่านักเรียนที่เรียนการพูดที่สอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการแสดงบทบาทสมมุติประกอบการสอนช่วยให้ผู้เรียนได้มีการแสดงออกตามบทบาทที่ได้รับด้วยความสนุกสนาน ช่วยให้การบรรยายและการเรียนการพูดดีขึ้นไม่เบื่อหน่าย จึงส่งผลให้มีความสนใจต่อวิธีสอนการพูดสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมสมัย แข่งขัน (สมสมัย แข่งขัน 2516 : 70 - 71) นักเรียนสนใจเรื่องอิเหนา และเวนิสวานิช เพราะนอกจากจะได้แสดงความคิดเห็นการอภิปรายเกี่ยวกับตัวละครแล้วยังได้มีโอกาสได้แสดงบทบาทเป็นตัวละครต่าง ๆ ในเรื่อง เพื่อช่วยให้บรรยายภาศในการเรียนดีขึ้นไม่เกิดความเบื่อหน่าย สนุกสนาน และเข้าใจยิ่งขึ้น

2.3 นักเรียนที่เรียนการพูดโดยการอภิปรายกลุ่มมีความสนใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการแสดงบทบาทสมมุติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการอภิปรายกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตัดสินปัญหา และแก้ปัญหาาร่วมกันด้วยหลักการอย่างใดอย่างหนึ่ง นักเรียนรู้สึกชอบในสิ่งที่จะปฏิบัติตามความรู้สึกของตนเองมากกว่า และยังใ้รู้ผลทันทีในการอภิปรายนั้น จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นดังกล่าว และยังช่วยให้นักเรียนมีความสนใจต่อวิธีสอนการพูดอีกด้วย ถึงแม้ความสนใจต่อวิธีสอนการพูดยังไม่มีผู้ใดศึกษาค้นคว้าโดยตรงก็ตาม ดังที่กล่าวในข้อ 2.1 นั้น แต่ก็ยังมีผู้ทำการวิจัยความสนใจต่อเนื้อหา ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของนิตยา บุญสิงห์ (นิตยา บุญสิงห์ 2517 : 113 - 116) ความสนใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อเนื้อเรื่องในแบบเรียนวรรณคดีไทย ปรากฏว่า นักเรียนมีความสนใจวรรณคดีฉบับเต็มมากกว่าตัดตอนมา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา ดังนี้

1.1 ครูที่สอนการพูดควรที่จะนำการสอนโดยการอภิปรายกลุ่มมาประกอบการสอน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนคำนึงถึงความต้องการของนักเรียนในแต่ละชั้น เพื่อให้การเรียนการสอนมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

1.2 การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติก็นับว่าเป็นวิธีการที่น่าสนใจสำหรับครูภาษาไทยไม่น้อย แม้ว่าผลสัมฤทธิ์จะไม่แตกต่างจากการสอนตามคู่มือครูก็ตาม แต่ก็ช่วยให้นักเรียนได้เรียนการพูดด้วยความสนุกสนานไม่เบื่อหน่าย และช่วยให้มีความสนใจต่อวิธีสอนการพูดอีกด้วย สมการที่ครูจะได้นำมาใช้ประกอบการสอนข้าง เป็นครั้งคราว เพราะได้นำมาใช้ให้นักเรียนแสดงบ่อยครั้งเกินไป นักเรียนอาจเกิดความเบื่อหน่ายได้

1.3 ข้อควรระวังในการอภิปรายกลุ่มกับการแสดงบทบาทสมมุติประกอบการสอนการพูดภาษาไทย คือ ควรคำนึงถึงระยะเวลาสำหรับแสดงและอภิปรายของกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ และครูผู้สอนไม่ควรมุ่งให้เด็กแสดงออกหรือแสดงบทบาทสมมุติเพียงเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน หรือใช้รางวัล เป็นเครื่องล่อใจเท่านั้น การอภิปรายกลุ่มกับการแสดงบทบาทสมมุติ ควรมุ่งให้เด็กได้ร่วมกิจกรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความคิดรวบยอด ทักษะ และความสามารถในการพูดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาการอภิปรายกลุ่มกับการแสดงบทบาทสมมุติในการสอนซ่อมเสริมการพูดในภาษาไทย

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพูดภาษาไทย โดยใช้การอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ การสอนแบบหน่วย การสอนแบบโครงการ และการสอนโดยใจกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

2.3 ควรศึกษาตัวแปรด้านอื่น ๆ โดยการใช้การอภิปรายกลุ่มกับการแสดงบทบาทสมมุติ เช่น ระดับความสามารถ ความถนัด และระยะเวลา เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กาญจนา เกียรติประวัติ วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน วัฒนาพานิช 2524,
175 หน้า

ขวัญจิต วิญญูชีพ ผลการเรียนรู้จากการฟังรายการวิทยุเพื่อการศึกษาจากระบบ
แบบฟังแล้วอภิปราย กับฟังแล้วไม่อภิปราย ของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 84 หน้า อัสสาเนา
กมลเพชร ฉัตรศุภกุล กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2521, 101 หน้า อัสสาเนา

จรรยา คุณมี การสอนวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บหาสารคาม
2520, 236 หน้า

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ การละครสำหรับครูประถม ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2520, 135 หน้า

ชม ภูมิภาค "การรับปฏิบัติตามความคิดและวิธีการใหม่" ใน ศูนย์ศึกษา 11 :
58 - 59 พฤศจิกายน 2506

ชลธิรา กลัด้อยู่ และคนอื่น ๆ การใช้ภาษาไทย รุ่งเรืองรัตน์ 2517, 402 หน้า

ชวน เพชรแก้ว และคนอื่น ๆ การใช้ภาษาไทย 2522, 188 หน้า

ชวาล แพรัตกุล เทคนิคการเขียนข้อสอบ พิทักษ์อักษร 2520, 407 หน้า

เทคนิคการวัดผล วัฒนาพานิช 2518, 434 หน้า

ชูศรี สนิทประชากร วิธีสอนในระดับประถมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่ วัชรการพิมพ์
2525, 78 หน้า

ขอแก้ว โภคย์สุภัทร์ การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษา
ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่เรียนโดยวิธีการ
ให้นักเรียนสอนกันเอง ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2525, 122 หน้า

- วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรือนอักษร
2524, 143 หน้า
- วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์ การแสดงผลบทบาทสมมุติในการสอนกลุ่มบูรณาการณสำหรับชั้นประถม
ปีที่ 1 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 135 หน้า อัดสำเนา
- วิมลศิริ รามสุข การสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน 2522,
127 หน้า
- ศรีวิไล คอกจันทร์ ภาษากับการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2528, 255 หน้า
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ "การใช้บทบาทสมมุติในห้องเรียน" วิทยาสาร 30 (7) :
10 - 13 เมษายน 2522
- สมบูรณ์ ชิตพงศ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำนักทดสอบทางการ
ศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 197 หน้า
เทคนิคการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษา สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523,
140 หน้า
- สมสมัย แข่งขัน ความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2516,
127 หน้า อัดสำเนา
- สุจริต เพียรชอบ การอภิปรายแบบต่าง ๆ ครูสภา 2515, 83 หน้า
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2522, 277 หน้า
- สุนทร สุนันท์ชัย "เป่าโรแพร์ กับการสอนผู้ใหญ่ให้รู้หนังสือ" ใน รวมบทความ
การศึกษายุใหญ่ เล่ม 2 หน้า 391 - 392 ครูสภา 2519
- สุวัจน์ วัฒนวงศ์ หลักการเรียนรู้อสำหรับผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ 2524, 94 หน้า
- เอนกกุล กรี่แสง จิตวิทยา พิมพ์ 2520, 244 หน้า

- Biskin, Donald S. and Kenneth Hoskinson. "An Experimental Test of the Effect of Structured Discussions of Moral Dilemmas Found in Children's Literatures on Moral Reasoning," The Elementary School Journal. 77 (5) : 407 - 415, 1977.
- Davis, Frederick B. Educational Measurement and Their Interpretation. Wadsworth Publishing Company, 1964. 422 p.
- Kohlberg, Lawrence. "Development of Moral Character and Moral Ideology," in Review of Child Development Research. V.I., p. 83 - 432, Hartford, Connecticut Pranter, Inc., 1964.
- ✓ Lado, Robert. Language Teaching. New York, McGraw-Hill, Inc., 1964. 239 p.
- Lee, John R. Teaching Social Studies in the Elementary School. New York, Free Press, 1974. 367 p.
- ✓ Lefurgy, W.G. and G.W. Weloshin. "Immediate and Longterm Effects of Experimentally Induced Social Influence in the Modification of Adolescents Moral Judgments," Journal of Personality and Social Psychology. 18 (12) : 104 - 110, December, 1969.
- Louis, William. "Defining Behavioral Objectives for the Teaching of Speech Communication : An Analytical Study," Dissertation Abstracts International. (Xerox) Michigan Vol. 32, No. 2, August, 1973.
- ✓ Maier, Norman R.F. Principles of Human Relations. New York, John Wiley and Son, Inc., 1952. 1976.
- Marlin, Gilman Richard. "An Analysis of the Speech Program in the Large Junior High and Middle School in Texas," Dissertation Abstracts International. (Xerox) Michigan Vol. 35. No. 7, January, 1975.
- Mehrens, William A. and Irvin J. Lehmann. Measurement and Evaluation in Education and Psychology. 5th.ed., New York, Holt Rinehart and Winston, 1978. 743 p.
- ✓ National Council of Teacher of English. The English Language Arts in the Secondary School. Appleton Century - Crofte, Inc., New York, 1956. 488 p.
- Selman, Robert L. and Marcus Liberman. "Moral Education in The Primary Grades : An Evaluation of a Development Curriculum," Journal of Educational Psychology. 67(5) : 712 - 716, 1975.

Shaftel, Fannie R. and George Shaftel. Role - Playing for Social Value : Decision - Making in the Social Studies. New Jersey, Englewood Cliffs Prentice - Hall, 1967. 413 p.

Tisana Tiansame. A Model for Pre - Service Teacher Training in Human Relation for Thailand. Ph.D. Thesis, Arizona State University, 1972. 260 p.

המחברת

0

แผนการสอน

คาบที่ 1

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถพูดได้อย่างมีเหตุผล

เนื้อหา

การพูดอย่างมีเหตุผล หมายถึง การพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีหลักการและเหตุผล เชื่อถือได้

สื่อการเรียน

1. เอกสารประกอบการเรียน
  - 1.1 บัตรกำหนดงาน
  - 1.2 เอกสารบทบาทสมมติ
  - 1.3 เอกสารหมายเลข 1
2. เนื้อหาเรื่องโคลงโลกนิติ (บทที่ 15) จากหนังสือทักษะขั้นสูง เล่ม 3 หน้า 73

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การอภิปรายกลุ่ม

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนสนทนากัน เรื่องการพูดความจริงและมีเหตุมีผลในการพูดแล้วให้นักเรียนอ่านโคลงโลกนิติบทที่ 15 ประกอบการพูด
2. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับเด็กเลี้ยงแกะแล้งโยง เข้าสู่เรื่องการพูด

ขั้นสอน

1. แจกเอกสารหมายเลข 1 ให้นักเรียนอ่านทุกคน
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน แล้วแจกบัตรกำหนดงานให้แต่ละกลุ่ม เลือกหัวหน้าและเลขานุการกลุ่ม
3. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามบัตรกำหนดงาน โดยมีหัวหน้ากลุ่มดำเนินการอภิปราย และมีเลขานุการกลุ่ม เป็นผู้บันทึกใช้เวลา 15 - 20 นาที
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาพูดสรุปรายงานผลการอภิปรายหน้าห้องแล้วส่งผลงานให้ครูตรวจ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการพูดอย่างมีเหตุผล

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการสนทนาซักถามในการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การแสดงบทบาทสมมติขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนสนทนากัน เรื่องการพูดความจริงและมีเหตุมีผลในการพูด แล้วให้นักเรียนอ่านโคลงโลกนิติบทที่ 15 ประกอบการพูด
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง เต็กเลี้ยงแกะ แล้วโยงเข้าสู่เรื่องการพูด

ขั้นสอน

1. หาตัวอาสาสมัคร เพื่อเตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ยูแสดงอ่านและเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

3. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติตามที่ได้รับมอบหมาย
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยทำการแสดงแล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่แสดงบทบาทตามหัวข้อในบัตรกำหนดงาน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการพูดอย่างมีเหตุผล

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมุติ
2. สังเกตจากการสนทนาซักถามในการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมในการสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนสนทนากันเรื่องการพูดความจริงและมีเหตุมีผลในการพูด แล้วให้นักเรียนอ่านโคลงโลกนิติบทที่ 15 ประกอบการพูด
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง เด็กเลี้ยงแกะแล้วโยงเข้าสู่เรื่องการพูด

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการพูดที่มีเหตุมีผล การพูดความจริง ความเห็น การไขว่คว้าที่เลือกสรรแล้วมาพูดของผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน
3. ครูเล่าเรื่อง "หนุมกับนุญ" ประกอบการสอนเรื่องการพูดอย่างมีเหตุมีผล
4. ให้นักเรียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้ฟัง ค้างหัวข้อในบัตรกำหนดงาน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการพูดอย่างมีเหตุผล

ประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจ ในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
2. สังเกตจากการสนทนาซักถามในการเรียนการสอน

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปรายกลุ่ม
2. เลือกเลขานุการกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
  - 3.1 นุ่ม นุ้ย และเพื่อน เป็นคนอย่างไร
  - 3.2 บุคคลใดที่นักเรียนควรนำมาเป็นแบบอย่างและบุคคลใดที่ไม่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง เพราะเหตุใด

3.3 ถ้านักเรียนเป็นนุ้ย นักเรียนจะปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

3.4 ภายหลังจากที่เพื่อนช่วยนุ้ยไม่ให้จมน้ำแล้ว นักเรียนคิดว่านุ้ยจะ

ประพฤติตนอย่างไร

4. ให้ส่งตัวแทนกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน ออกไปรายงานหน้าห้อง
5. ส่งงานที่รายงานแล้วต่อครู

เอกสารหมายเลข 1

หนุ่ม เป็นนักเรียนชั้น ม.3 เป็นเด็กที่พูดความจริง เสมอไม่เคยโกหกเพื่อน เมื่อใครที่หาผิดก็ยอมรับผิด เพื่อน ๆ ทุกคนชอบหนุ่มและเลือกหนุ่มเป็นหัวหน้าชั้น นุ้ย เป็นเด็กที่ชอบพูดเล่น บางครั้งนำเรื่องที่ไม่จริงมาเล่าให้เพื่อนฟัง เมื่อเห็นเพื่อนเชื่อ ก็รู้สึกสนุกที่หลอกเพื่อนได้ หนุ่มพยายามตักเตือนให้นุ้ยพูดแต่ความจริง ถ้าทำสิ่งใดผิด ก็ให้ยอมรับผิด เพื่อจะได้เป็นที่เชื่อถือของเพื่อน ๆ แต่ นุ้ยไม่เชื่อ วันหนึ่งหลังจาก โรงเรียนเลิกแล้ว นุ้ยกับเพื่อนอีก 3 คน แวะลงเล่นน้ำในคลอง เมื่อนุ้ยพลัดตกลงไปในแอ่งน้ำลึก นุ้ยร้องเรียกให้เพื่อนช่วย แต่เพื่อน ๆ คิดว่านุ้ยพูดเล่นจึงทำเฉยเสีย นุ้ยโบกมือและร้องควยควายความตกใจ เพื่อนเห็นว่านุ้ยกำลังจะจมน้ำจริง ๆ จึงรีบช่วย นุ้ยขึ้นมาได้

ตัวละครในเรื่อง

1. หนุ่ม
2. นุ้ย
3. เพื่อนของหนุ่มและนุ้ย 3 คน

เอกสารบทบาทสมมุติ

บทบาทของหนุ่ม

สมมุติว่าเธอชื่อหนุ่ม เป็นนักเรียนชั้น ม.3 เธอพูดความจริงเสมอ ไม่เคยโกหกเพื่อน เมื่อใครหาผิดก็ยอมรับผิดเพื่อน ๆ ทุกคนชอบเธอและเลือกเธอเป็นหัวหน้า เธอพยายามตักเตือนนุ้ยให้พูดแต่ความจริง ถ้าทำสิ่งใดผิดก็ให้ยอมรับผิด เพื่อจะได้เป็นที่เชื่อถือของเพื่อน แต่ นุ้ยไม่เชื่อ

บทบาทของนุ้ย

สมมุติว่าเธอชื่อนุ้ย เป็นนักเรียนชั้น ม.3 เธอชอบพูดเล่น บางครั้งน่าเรื่องที่ไม่จริงมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง เมื่อเห็นเพื่อนเชื่อก็รู้สึกสนุกที่หลอกเพื่อนได้ หนูมพยายามตักเตือน เธอให้พูดแต่ความจริง ถ้าทำสิ่งใดผิดก็ให้ยอมรับผิดเพื่อจะได้เป็นที่เชื่อถือของเพื่อน ๆ แก่เธอไม่เชื่อ วันหนึ่งหลังจากโรงเรียนเลิกแล้ว เธอกับเพื่อนอีก 3 คน แวะลงเล่นน้ำในลำคลอง เผอิญเธอพลัดตกลงไปในแอ่งน้ำลึก ร้องให้เพื่อนช่วยแต่เพื่อน ๆ คิดว่าเธอหลอกให้ตกใจเล่น จึงทำเฉยเสีย เธอโบกมือและร้องด้วยความตกใจ เพื่อนเห็นว่าเธอกำลังจะจมน้ำจริงจึงรีบลงไปช่วยเธอขึ้นมาได้ (

บทบาทของเพื่อนของหนูมและนุ้ย

สมมุติว่าเธอเป็นเพื่อนของหนูมและนุ้ย หนูมเป็นคนพูดจริงไม่โกหกเพื่อน เธอจึงชอบและเลื่อมหนูมเป็นหัวหน้า ส่วนนุ้ยชอบพูดเล่น เธอจึงไม่เชื่อเขา อยู่มาวันหนึ่งหลังเลิกเรียนแล้ว เธอกับนุ้ยและเพื่อน ๆ แวะลงเล่นน้ำในลำคลอง นุ้ยพลัดตกลงไปในแอ่งน้ำลึกและเรียกร้องให้เธอช่วย เธอคิดว่านุ้ยพูดเล่น จึงทำเฉยเสีย นุ้ยโบกมือและร้องเรียกด้วยความตกใจ เธอและเพื่อนเห็นว่านุ้ยกำลังจะจมน้ำจริง ๆ จึงได้ลงไปช่วยนุ้ยขึ้นมาได้

คาบที่ 2

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถพูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้

เนื้อหา

การพูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็น หมายถึง นักเรียนพูดหรือเขียนพรรณนาถึงสิ่งนั้นไม่ว่าจะเป็นภาพ หรือสถานที่ที่อาจจะพูดแสดงความรู้สึกหรือแสดงความคิดเห็นส่วนตัวต่อสิ่งนั้นว่าเมื่อเกิดอารมณ์สูญเสีย ผิดหวัง สบายใจ รวมทั้งอารมณ์รัก โกรธ เกลียด ฯลฯ

สื่อการเรียน

1. เอกสารประกอบการเรียน
  - 1.1 บัตรภาพندگان
  - 1.2 เอกสารบทบาทสมมุติ
  - 1.3 เอกสารหมายเลข 2
2. เนื้อหาโคลงบทที่ 20 เรื่องโคลงโลกนิติ จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 73

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การอภิปรายกลุ่ม

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องโคลงโลกนิติบทที่ 20 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 73
2. ครูและนักเรียนสนทนากันถึงข้อความของโคลงโลกนิติบทที่ 20 และกล่าวถึงบุคคลทั่วไป พร้อมทั้งยกตัวอย่างตัวละครในโทรทัศน์แสดงถึงอารมณ์ต่าง ๆ เช่น อารมณ์ของการสูญเสีย อารมณ์รัก โกรธ เกลียด แล้วโยงเข้าสู่การพูด

ขั้นสอน

1. แจกเอกสารหมายเลข 2 ให้นักเรียนอ่านทุกคน
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน แล้วแจกบัตรกำหนดงาน
3. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย โดยมีหัวหน้ากลุ่มคาเนินการอภิปรายและมีเลขานุการกลุ่มเป็นผู้บันทึกใช้เวลา 15 _ 20 นาที
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาพูดสรุปรายงานผลการอภิปรายหน้าห้องแล้วส่งรายงานให้ครูตรวจ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการพูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็น

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตการเข้ากลุ่มและการมีส่วนร่วมกันในกิจกรรมการอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการสนทนาซักถามในการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องโคลงโลกนิติ บทที่ 20 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 73
2. ครูและนักเรียนสนทนากันถึงข้อความของโคลงโลกนิติบทที่ 20 และกล่าวถึงบุคคลทั่วไป พร้อมทั้งยกตัวอย่างตัวละครในโทรทัศน์แสดงถึงอารมณ์ต่าง ๆ เช่น อารมณ์ของการสูญเสีย อารมณ์รัก โกรธ เกลียด แล้วโยงเข้าสู่การพูด

ขั้นสอน

1. หาตัวอาสาสมัคร เพื่อเตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ดูแสดงอ่านและเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งวัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

3. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติตามที่ได้รับมอบหมาย
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยทำการแสดง แล้วแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่แสดงบทบาทตามหัวข้อในบัตรกำหนดงาน
5. เลื่อนนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นบางคน ให้รายงานให้เพื่อน ๆ ฟัง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการพูดที่แสดงความรู้สึกและการแสดงความคิดเห็น

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมุติและร่วมแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการสนทนาและการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ขณะกำลังดำเนินการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องโคลงโลกนิติบทที่ 20 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 73
2. ครูและนักเรียนสนทนากันถึงข้อความของโคลงโลกนิติบทที่ 20 และกล่าวถึงบุคคลทั่วไป พร้อมทั้งยกตัวอย่างตัวละครในโทรทัศน์แสดงถึงอารมณ์ต่าง ๆ เช่น อารมณ์ของการสูญเสีย อารมณ์รัก โกรธ เกลียด แด่วโยงเข้าสู่การพูด

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนบอกถึงความรู้สึกของนักเรียนโดยคำพูดเวลาเกิดอารมณ์ต่าง ๆ เช่น รัก โกรธ เกลียด เวลาที่มีบุคคลอื่น ๆ ตาม
2. ให้นักเรียนกล่าวถึงเพื่อน ๆ ของนักเรียนทั้งที่เป็นเพื่อนรักและไม่รัก นักเรียนจะพูดด้วยทั้ง 2 คน ด้วยคำพูดอย่างไร

3. ครูเล่าเรื่อง "ในป่ามีคยังมีควงควาว" จากหนังสือของ สุทธิณี ขางตอน ให้นักเรียนฟัง ประกอบการ เรียนการสอน เรื่องการพูดการแสดงความรู้สึกและแสดง ความคิดเห็น

4. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ไ้ฟัง ดังหัวข้อ ในบัตรกำหนดงานข้อ 3

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป การพูดที่แสดงความรู้สึกและแสดง ความคิดเห็น

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตการรวมกิจกรรมการเรียนการสอน
2. สังเกตจากการซักถามในขณะที่กำลังดำเนินการ เรียนการสอน

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปรายกลุ่ม
2. เลือกเลขานุการกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
  - 3.1 จากเรื่องมีคำกล่าวที่ให้ความหมายหนักแน่นหรือไม่ว่าความเศร้า

จากการสูญเสียอันลึกซึ้ง เพียงใด

- 3.2 ถ้านักเรียนเป็นตัวละครในเรื่องนักเรียนจะแก้ปัญหาในชีวิตอย่างไร

3.3 นักเรียนคิดว่าในสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันนี้จะมีคน
อย่างตัวละครนี้อยู่หรือไม่

4. ให้ส่งตัวแทนกลุ่ม ๆ ละ 1 คน ออกไปรายงานหน้าห้อง
5. ส่งงานที่รายงานแล้วต่อครู

เอกสารหมายเลข 2

เรื่อง "ในฟ้ามีคยังมีดวงดาว" ในหนังสือสุดที่รักของ สุทธิณี ครั้งหนึ่งในชีวิต เมื่อคนที่รักมากที่สุดจากไปอย่างกะทันหัน ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนแสงสว่างในโลกนี้ดับวูบลง ประหนึ่งว่าจะทนชีวิตอยู่ต่อไปไม่ได้ สิ่งที่เคยชอบทำ ของที่เคยชื่นชมกลายเป็นความ น่าเบื่อหน่าย ไร้ความหมาย เบื่อโลก เบื่อชีวิต เสียงหัวเราะของเด็กคนอื่น กรีดลึก เข้าไปในหัวใจ ทำไมหนอโลกนี้จึงหาความยุติธรรมมิได้ ...

เมื่อเวลากิน ข้าพเจ้ากลืนอาหารไม่ลงคอ เวลานอนก็นอนไม่หลับหวนคิดถึง เรื่องต่าง ๆ ที่ดวงบาแล้วใจหาย ...

เอกสารบทบาทสมมุติ

บทบาทของนักเรียนคนที่ 1

สมมุตินักเรียนคนหนึ่งแสดงความรู้สึกเมื่อสูญเสียผู้เป็นที่รัก เมื่อคนที่รักมากที่สุด จากไปอย่างกะทันหัน แสดงความรู้สึกประกอบคาพูด รู้สึกเหมือนแสงสว่างในโลกนี้ ดับวูบลงประหนึ่งว่าจะทนชีวิตอยู่ต่อไปไม่ได้ สิ่งที่เคยทำของที่เคยชื่นชมกลายเป็นความ น่าเบื่อหน่าย ไร้ความหมาย เบื่อโลก เบื่อชีวิต เสียงหัวเราะของเด็กคนอื่นกรีดเข้าไป ในหัวใจ ทำไมหนอ โลกนี้จึงหาความยุติธรรมมิได้ ...

บทบาทของเด็ก

สมมุตินักเรียนแสดง เป็นกลุ่มเด็ก ๆ 3 - 4 คน ยืนคุย เฮฮา สนุกสนาน หัวเราะควยความสุข

คาบที่ 3

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถพูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ

เนื้อหา

การพูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นหมายถึงนักเรียนพูดหรือเขียนพรรณนาถึงสิ่งนั้นไม่ว่าจะเป็นภาพหรือสถานที่ อาจจะพูดแสดงความรู้สึกหรือแสดงความคิดเห็นส่วนตัวต่อสิ่งเหล่านั้นว่าเมื่อเกิดอารมณ์สูญเสียผิดหวังและหวังรวมทั้งอารมณ์รัก โกรธ เกลียด ฯลฯ

สื่อการเรียน

1. เอกสารประกอบการเรียน
  - 1.1 บัตรกำหนดงาน
  - 1.2 เอกสารบทบาทสมมติ
  - 1.3 เอกสารหมายเลข 3
2. เนื้อหาโคลงบทที่ 16 เรื่องโคลงโลกนิติ จากหนังสือทักษะสัมพันธ์

เล่ม 3 หน้า 73

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การอภิปรายกลุ่ม

ชั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านโคลงโลกนิติ บทที่ 16 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 73

2. ครูและนักเรียนสนทนากันถึงข้อความของโคลงโลกนิติบทที่ 16 และกล่าวถึงความรู้สึกของคนตามอารมณ์ต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากดูไม่ก่อกวนแล้วโยงเข้าสู่การพูด

ขั้นสอน

1. แจกเอกสารหมายเลข 3 ให้นักเรียนอ่านทุกคน
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน แล้วแจกบัตรกำหนดงาน
3. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย โดยมีหัวหน้ากลุ่มคาเป็นการอภิปรายและมีเลขานุการกลุ่มเป็นผู้บันทึกใช้เวลา 15 - 20 นาที
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาพูดสรุปรายงานผลการอภิปรายหน้าห้อง แล้วส่งรายงานให้ครูตรวจ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการพูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็น

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตการเข้ากลุ่มและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอภิปราย
2. สังเกตจากการสนทนาซักถามในการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การแสดงบทบาทสมมุติ

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านโคลงโลกนิติบทที่ 16 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 73
2. ครูและนักเรียนสนทนากันถึงข้อความของโคลงโลกนิติบทที่ 16 และกล่าวถึงความรู้สึกของคนตามอารมณ์ต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากดูไม่ค่อยออกแล้วโยงเข้าสู่การพูด

ขั้นสอน

1. หาตัวอาสาสมัคร เพื่อเตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมุติของแต่ละคนให้ดูแสดงอ่านและเตรียมตัวแสดงพร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

3. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติตามที่ได้รับมอบหมาย
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยทำการแสดง แล้วแสดงความคิดเห็นจากเรื่อง que แสดงบทบาทตามหัวข้อในบัตรกำหนดงาน

5. เลือกนักเรียนหรือหาตัวอาสาเพื่อแสดงความคิดเห็นให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง
- ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการพูดที่แสดงความรู้สึกและการแสดงความคิดเห็น

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมุติและความสนใจที่ร่วมแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการสนทนาและการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ขณะกำลัง

ดำเนินการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านโคลงโลกนิติบทที่ 16 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 73
2. ครูและนักเรียนสนทนากันถึงข้อความของโคลงโลกนิติบทที่ 16 และกล่าวถึงความรู้สึกของคนตามอารมณ์ต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากดูไม่ค่อยออก แล้วโยงเข้าสู่การพูด

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นตามที่โคลงโลกนิติบทที่ 16 เปรียบเทียบไว้ แล้วกล่าวพร้อมทั้งเขียนเป็นร้อยแก้ว
2. ให้นักเรียนยกตัวอย่าง เวลาคุณพ่อคุณแม่หรือคนใกล้ชิดของนักเรียนโกรธและผิดหวังจะใช้อะไรพูดลักษณะใด

3. ครูเล่าเรื่อง "กรูแก้ว" จากหนังสือจากหนึ่งในชีวิตของหม่อมหลวงบุญเหลือ ให้นักเรียนฟังประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การพูด แสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็น

4. ให้นักเรียนแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้อ่าน ตั้งหัวข้อในบัตรกำหนดงาน ข้อ 3

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป การพูดที่แสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็น

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตการรวมกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
2. สังเกตจากการสนทนาซักถาม ขณะกำลังดำเนินการเรียนการสอน

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม ทาหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปราย
2. เลือกเลขานุการกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
  - 3.1 หัวละคร "กรูแก้ว" ใช้พฤติกรรมอย่างไร เป็นเครื่องแสดงความรู้สึกต่าง ๆ ที่สับสนอยู่ในจิตใจ
  - 3.2 ถ้านักเรียนมีความรู้สึกที่ว่า "ตัวเป็นคน ๆ เดียวในโลกอันอ้างว้าง" และรู้สึกเพื่อนกับว่าจะเป็นอย่างนั้น นักเรียนจะกล่าวถึงความรู้สึกของนักเรียนกับบุคคลอื่น ๆ อย่างไร
  - 3.3 ถ้านักเรียนมีชีวิตเหมือนตัวละครทั้ง 2 คือ กรูแก้ว และกิตติมาน นักเรียนจะแก้ปัญหาชีวิตอย่างไร
4. ให้ส่งตัวแทนกลุ่ม ๆ ละ 6 คน ออกไปรายงานหน้าห้อง

เอกสารหมายเลข 3

เรื่อง "กรูแก้ว" ในหนังสือฉากหนึ่งในชีวิตของ หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ ความเดิม : กรูแก้ว เป็นนิสิตหญิงที่สวย ฉลาดและมีเสน่ห์ หลอนได้พบ และคุ้นเคยกับชายหนุ่มคนหนึ่ง ชื่อกิตติมาน ทั้งสองต่างพอใจซึ่งกันและกัน และสนทนากันบ่อยครั้งจนกรูแก้ว เข้าใจว่ากิตติมานรักหลอน ต่อมามีข่าวลงหนังสือพิมพ์ว่ากิตติมาน หมั้นกับญาติของ เขาซึ่ง เป็นนิสิตในมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับกรูแก้ว และกรูแก้วก็ไม่ได้พบกับ กิตติมานในเวลาที่ควรจะได้พบกัน กรูแก้วจึง เกิดความรู้สึกผิดหวังและหวั่นไหวดังที่ ผู้เขียนกล่าวไว้ดังนี้

คืนนั้นกรูแก้วนอนไม่หลับ กระทบกระส่ายจนรู้สึกว่าการนอนนั้นช่าง เป็นงานใหญ่ ทำให้เห็นคเนืองอย่าง ไรจะเทียบกับสิ่งใด เมื่อถึง เวลาตีสองก็ รู้สึกว่าตัว เป็นคน ๆ เดียวในโลกอันกว้าง หลอนมีความรู้สึกเหมือนกันว่า จะเป็นบ้าหลอนลุกขึ้น เปิดไฟ หยิบหนังสือมาอ่าน แต่ก็อ่านไม่รู้เรื่อง เลย ...

ตัวละครในเรื่อง

1. กรูแก้ว
2. กิตติมาน

เอกสารบทบาทสมมุติ

บทบาทของกรูแก้ว

สมมุตินักเรียน เป็นนิสิตหญิงที่สวย ฉลาด และมีเสน่ห์ชื่อกรูแก้ว ได้พบกับชายหนุ่ม ชื่อกิตติมาน ทั้งสองต่างพอใจซึ่งกันและกัน และสนทนากันบ่อยครั้ง จนกรูแก้ว เข้าใจว่า กิตติมานรักหลอน ต่อมา มีข่าวลงหนังสือพิมพ์ว่ากิตติมานหมั้นกับญาติของ เขา ซึ่ง เป็นนิสิตใน มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับกรูแก้ว และกรูแก้วก็ไม่ได้พบกับกิตติมานใน เวลาที่ควรจะได้พบกัน กรูแก้วจึง เกิดความรู้สึกผิดหวังและหวั่นไหวดังที่ผู้เขียนกล่าวไว้ดังนี้

คืนนั้นกรูแก้วนอนไม่หลับ กระจับกระจายจนรู้สึกว่าการนอนนั้นช่างเป็นงานใหญ่ ทำให้เหน็ดเหนื่อยอย่างไม่รู้จะเทียบกับสิ่งใด ๆ เมื่อถึงเวลาตีสองก็รู้สึกว้าวัว เป็นคน ๆ เดียวในโลกอันอ้างว้าง หลอนมีความรู้สึกเหมือนกับว่าจะเป็นการหลอนลุกขึ้นเปิดไฟหยิบหนังสือมาอ่าน แต่ก็อ่านไม่รู้เรื่องเลย ...

บทบาทของกิตติมาน

สมมุตินักเรียนเป็นชายหนุ่มชื่อกิตติมาน แสดงเป็นคนที่กรูแก้วเข้าใจว่าเป็นคนรักของหลอน ได้พุกและสนทนากันหลายครั้ง หลัง ๆ ทำตัวห่างเหินกรูแก้ว ไม่ได้พบกับกรูแก้วในเวลาทีควรจะได้พบกันทำให้กรูแก้วเกิดความรู้สึกผิดหวังและหวั่นไหว

คาบที่ 4

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถพูดสื่อความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์ได้ถูกต้อง

เนื้อหา

การพูดสื่อความหมายให้เข้าใจตามวัตถุประสงค์ หมายถึงการสื่อสารต้องติดต่อกับผู้ฟังที่มีความสัมพันธ์กับคนอื่นมากบ้างน้อยบ้าง จึงต้องมีมารยาทในการพูด สื่อความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์ เช่น การกล่าวคำที่ควรกล่าว เพื่อแสดงอักษยาศัยไมตรี การทักทายปราศรัย เป็นต้น

สื่อการเรียน

1. เอกสารประกอบการ เรียน
  - 1.1 บัตรกำหนดงาน
  - 1.2 เอกสารบทบาทสมมุติ
  - 1.3 เอกสารหมายเลข 4
2. เนื้อหาเรื่อง โคลงโลกนิติ บทที่ 18 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3

หน้า 73

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การอภิปรายกลุ่ม

ชี้แนะ

ครูและนักเรียนสนทนากันถึงคนในสังคมปัจจุบัน เวลาพบบันจะทักทายโดยใช้ภาษาพูดทักทายตามที่เหมาะสมแก่วัฒนธรรม ยกตัวอย่าง โคลงโลกนิติบทที่ 18 พร้อมทั้งให้นักเรียนอ่านประกอบ แล้วโยงเข้าสู่เรื่องการพูดสื่อความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์

ขั้นตอน

1. แจกเอกสารหมายเลข 4 ให้นักเรียนอ่านทุกคน
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน แล้วแจกบัตรกำหนดงานให้แก่แต่ละกลุ่ม เลือกหัวหน้าและเลขานุการกลุ่ม
3. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามบัตรกำหนดงาน โดยมีหัวหน้ากลุ่ม ดำเนินการอภิปรายและมีเลขานุการกลุ่มเป็นผู้บันทึกใช้เวลา 15 - 20 นาที
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาพูดสรุปรายงานผลการอภิปรายหน้าห้อง แล้วส่งรายงานให้ครูตรวจ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการพูดสื่อความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการสนทนาซักถามขณะดำเนินการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนสนทนากันถึงคนในสังคมปัจจุบัน เวลาพบกันจะทักทายโดยใช้ภาษาพูดทักทายที่เหมาะสมแก่วัฒนธรรม ยกตัวอย่างโคลงโลกนิติบทที่ 18 พร้อมทั้งให้นักเรียนอ่านประกอบ แล้วโยงเข้าสู่เรื่องการพูดสื่อความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์

ขั้นตอน

1. หาตัวอาสาสมัคร เพื่อ เตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ดูแสดงอ่านและ เตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

3. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติตามที่ได้รับมอบหมาย
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยดูการแสดงแล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่แสดงบทบาท ตามหัวข้อในบัตรกำหนดงาน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง การพูดถึงความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการรวมกิจกรรมและการแสดงบทบาทสมมุติ
2. สังเกตจากการสนทนาซักถามในการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การเรียนการสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนสนทนากันถึงคนในสังคมปัจจุบัน เวลาพบกันจะทักทายโดยใช้คำพูดทักทายที่เหมาะสมกับวัฒนธรรม ยกตัวอย่างโคลงโลกนิติบทที่ 18 พร้อมทั้งให้นักเรียนอ่านประกอบ แล้วโยงเข้าสู่เรื่องการพูดถึงความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์

ขั้นสอน

1. ครูและนักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมที่มีลักษณะเหมือนกับโคลงบทที่ 18
2. ครูให้นักเรียนจับคู่กันพูดประโยคต่าง ๆ แลกเปลี่ยนกันแล้วให้อีกคนปฏิบัติตาม
3. ครูเล่าเรื่อง "วันหยุด" ให้นักเรียนฟังประกอบการเรียนการสอนเรื่องการพูดถึงความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์
4. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ไ้ฟัง ดังหัวข้อในบัตรกำหนดงาน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการพูดถึงความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตความสนใจการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน
2. สังเกตจากการสนทนาซักถามในการเรียนการสอน

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปรายกลุ่ม
2. เลือกเลขานุการกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
  - 3.1 แม่และมីน ควรจะกล่าวทักทายญาติ ๆ อย่างไร
  - 3.2 ใครให้ความสะดวกและต้อนรับ ครอบครัวของแม่และมីน และทั้ง 2 พี่น้อง ควรจะกล่าวอะไรกับคนที่ให้ความสะดวกแก่เขา
  - 3.3 พ่อของแม่และมីน ควรจะบอกให้แม่และมីน เข้าไปกราบคุณย่าหรือไม่ เพราะเหตุใด
  - 3.4 แม่และมីน ทักทายคุณพี่ ป้า ฯลฯ ว่าหวัดดีควรหรือไม่เพราะเหตุใด
4. ให้ส่งตัวแทนกลุ่ม ๆ ละ 1 คน ออกไปรายงานหน้าห้อง
5. ส่งผลงานที่รายงานแล้วต่อครู

เอกสารหมายเลข 4

เรื่อง "วันหยุด"

แม่และมีน 2 พี่น้องฝาแฝด กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้ง 2 คน เป็นคนน่ารัก สุภาพ เรียบร้อย ช่วงปิดภาคเรียนคุณพ่อคุณแม่ที่รักลูกมากและฝึกเรื่อง กิริยามารยาท การพูดจาของลูกอยู่เสมอ ไต่พาลลูก ๆ ไปเยี่ยมญาติที่ต่างจังหวัด พบพบหน้า พี่ คุณป้า คุณอา ซึ่งเตรียมต้อนรับและเสิร์ฟอาหารของว่างมารออยู่แล้ว หลาน ๆ ก็เข้าไปทักทายว่า หวัดดีคะคุณพี่ ฯลฯ คุณพ่อบอกลูกฝาแฝดทั้ง 2 ว่า "เอาไปหวัดดีคุณย่าเสียซิ" ลูกสาวฝาแฝดทั้ง 2 ก็หันมามองหน้ากัน แล้วถามพ่อว่า จะให้กราบหรือไหว้คุณย่าคะคุณพ่อ ทั้งนี้พ่อก็บอกให้ชัดเจนลงไปว่าให้ลูกทั้ง 2 นั้น กราบหรือไหว้คุณย่าเพราะเด็กชินแต่ค่าง่าย ๆ ว่าหวัดดี ตามความเคยชินตามประเพณี คั้งเดิม คนไทยทักทายกันตามฐานะ คือ ผู้บนอาวุโสทักทายผู้ใหญ่ด้วยกิริยาไม่ใช่คำพูด คือไหว้และกราบถือ เป็นการสื่อสารโดยไม่อาศัยถ้อยคำ

ตัวละครในเรื่อง

1. แม่และมีน
2. คุณแม่และคุณพ่อ
3. ญาติ ๆ ของ แม่และมีน

เอกสารบทบาทสมมุติ

บทบาทของ แม่และมีน

สมมุติว่านักเรียนเป็นนักเรียน 2 คน เป็นพี่น้องฝาแฝดกันชื่อแม่และมีน เป็นคนน่ารัก สุภาพ เรียบร้อย พูดจาไพเราะอ่อนหวานทั้ง 2 มาเที่ยวต่างจังหวัดซึ่งเป็นญาติของคุณพ่อ ได้รับความสะดวกและการต้อนรับอันดีจากญาติ ๆ

บทบาทของพ่อและแม่

สมมุตินักเรียนชายและหญิงอย่างละ 1 คน แสดงเป็นพ่อและแม่ที่รักลูกมาก เป็นห่วงลูก ๆ ทุก ๆ ด้านจะอบรมสั่งสอนเรื่องกิริยามารยาท การพูดจาของลูก ๆ อยู่เสมอ

บทบาทของญาติ

สมมุตินักเรียนเป็นญาติ ๆ ของแม่และมีน อยู่คอยต้อนรับจัดเตรียมหาขนม อาหารว่างไว้ต้อนรับครอบครัวของ แม่และมีน

คาบที่ 5

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์ได้

เนื้อหา

การพูดสื่อความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์ หมายถึงการพูดโดยป้องกันสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ การระมัดระวังคำพูดและความหมายของคำพูดนั้นบางโอกาสไม่ได้พูดเกี่ยวกับตัว เราแต่พูดเพื่อประโยชน์ของกลุ่มที่เรามีหน้าที่ร่วมอยู่ด้วย

สื่อการเรียน

1. เอกสารประกอบการเรียน

1.1 บัตรกำหนดงาน

1.2 เอกสารบทบาทสมมติ

1.3 เอกสารหมายเลข 5

2. เนื้อหาเรื่องโคลงโลกนิติ บทที่ 23, 25 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 74

วิธีสอนและกิจกรรมในการอภิปรายกลุ่ม

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับข้อความในโคลงโลกนิติบทที่ 23, 25 ยกตัวอย่าง นักพูดที่ระมัดระวังคำพูดและไม่ระมัดระวังคำพูดแล้วโยงเข้าสู่การพูดสื่อความหมายให้เข้าใจ

ขั้นสอน

1. แจกเอกสารหมายเลข 5 ให้นักเรียนอ่านทุกคน
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แล้วแจกบัตรกำหนดงานให้แก่กลุ่ม เลือกหัวหน้าและเลขานุการกลุ่ม
3. ให้แต่ละกลุ่มรวมอภิปรายตามบัตรกำหนดงานโดยมีหัวหน้ากลุ่มดำเนินการอภิปรายและมีเลขานุการกลุ่มเป็นผู้บันทึกใช้เวลา 15 - 20 นาที
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกไปรายงานผลการอภิปรายหน้าห้องแล้วส่งผลงานให้ครูตรวจ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการพูดสื่อความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมและอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการสนทนาซักถาม ขณะดำเนินการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับข้อความในโคลงโลกนิติบทที่ 23, 25 ยกตัวอย่างนักพูดที่ทั้งระมัดระวังคำพูดและไม่ระมัดระวังการพูด แล้วโยงเข้าสู่การพูดสื่อความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์

ขั้นสอน

1. หาตัวอาสาสมัคร เพื่อเตรียมตัวแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ดูแล้วแสดงอ่าน และเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

3. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามที่ได้รับมอบหมาย
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยดูการแสดงแล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่แสดงบทบาท ดังหัวข้อในบัตรกำหนดงาน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการพูดสื่อความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมและการแสดงบทบาทสมมติ
2. สังเกตจากการสนทนาซักถามในการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การเรียนการสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับข้อความในโคลงโลกนิติบทที่ 23, 25 ยกตัวอย่างนักพูดที่ทั้งระมัดระวังคำพูดและไม่ระมัดระวังคำพูดแล้วโยงเข้าสู่การพูดสื่อความหมายให้เข้าใจตามวัตถุประสงค์

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่างบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักเรียนและพูดแล้วเข้าใจง่ายกับบุคคลที่พูดแล้วฟังเกิดความเบื่อหน่าย
2. ให้นักเรียนกล่าวถึงบุคคลที่นักเรียนควรจะทำแบบอย่างในการพูดของเขาและคนที่มีลักษณะตรงกับโคลงบทที่ 23, 25
3. ครูเล่าเรื่อง "ลูกบั้งเกิดเกล้า" จากหนังสือ "ที่เค็ดเกล็ดการพูด" ของถาวร โชติชื่น ให้นักเรียนฟังประกอบการเรียนการพูดสื่อความหมายให้เข้าใจตามจุดประสงค์
4. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง ดังหัวข้อในบัตรกำหนดงาน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการพูดสื่อความหมายให้เข้าใจตาม
จุดประสงค์

ขั้นประเมิน

1. สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
2. สังเกตการสนทนาซักถาม

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม ทาหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปราย
2. เลือกเลขานุการกลุ่ม 1 คน ทาหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
  - 3.1 จากเรื่อง "พอกับลูก" พูดสื่อความหมายเข้าใจกันหรือไม่

เพราะอะไร

3.2 เราต้องระมัดระวังคำพูดและสื่อความหมายของคำให้นักเรียน
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เกี่ยวกับ เรื่องต่อไปนี้

- 3.2.1 คำพูดชนิดไหนบ้างทำให้เราโกรธ
- 3.2.2 คำพูดชนิดไหนบ้างทำให้เราเสียใจ
- 3.2.3 คำพูดชนิดไหนบ้างทำให้เราพอใจ
- 3.2.4 คำพูดชนิดไหนบ้าง เราไม่ชอบฟังแต่เป็นประโยชน์

สำหรับเรา

4. ให้ส่งตัวแทนกลุ่มออกไปรายงานหน้าห้องเรียน
5. ส่งงานที่รายงานแล้วต่อครู

เอกสารหมายเลข 5

เรื่อง "ลูกบ้งเกิดเกล้า" ในหนังสือที่เค็ดเค็ดการพูคของ ถาวร ไชยชื่น
 "ลูก" ยอมเป็นแก้วตาและดวงใจของพ่อแม่ ไม่ว่าจะทำอะไรพ่อแม่ต้องคิดถึง

ลูกเป็นอันดับแรก

ลูกที่เค็ดต้องอยู่ในโอวาทของพ่อแม่ มีคำเรียกสำหรับเรียกลูกที่มีความเจริญก้าวหน้าดีกว่าผู้เป็นพ่อแม่ว่า "อภิชาติบุตร" ส่วนลูกที่ผลาญพ่อแม่สร้าง ความเสื่อมเสียให้วงศ์ตระกูล เราเรียกลูกประเภทนี้ว่า "ลูกเนรคุณ"

ตามปรกติเราจึงรำลึกนึกถึงคุณพ่อแม่ เรียกว่า "พ่อบ้งเกิดเกล้า" หรือ "แม่บ้งเกิดเกล้า" ส่วนลูกที่ท้าวเหนือเหนือกว่าพ่อแม่บางที่มีศัพท์ เรียกลูกประเภทนี้ว่า "ลูกบ้งเกิดเกล้า"

ในการสนทนาของผู้เป็นพ่อกับลูกชาย ซึ่งสนทนากันในเรื่องทั่ว ๆ ไปมาถึงช่วงหนึ่ง พ่อก็ต้องการทดสอบรสนิยมและความต้องการของลูกชายในอนาคตจึงถามลูกไปว่า

"โตขึ้นลูกคิดว่าลูกจะแต่งงานกับใคร" ...?

"แต่งงานกับคุณยายครับ" ลูกชายตอบอย่างชัดเจน

คำตอบของลูกชายสร้างความแปลกใจให้กับผู้เป็นพ่ออย่างมาก ขณะเดียวกันก็มีความรู้สึกโกรธลูกชายขึ้นมาตะหงิด ๆ

"ลูกแต่งงานกับคุณยายไม่ได้หรอก ยานะเป็นแม่ของพอนะ ....."

พอพยายามอธิบายเหตุผลคัดค้านลูกทันที

"แต่งได้สิครับ ที่พ่อบ้งแต่งงานกับคุณแม่ผมได้เลย ทำไมผมจะแต่งงานกับแม่ของพ่อไม่ได้ ..."

ตัวละครในเรื่อง

1. พ่อ
2. ลูกชาย

เอกสารบทบาทสมมุติ

บทบาทของพ่อและลูกชาย

สมมุติให้นักเรียนชาย 2 คน แสดงบทบาทพ่อและลูกชาย สันทนาการเรื่อง
 ทั่ว ๆ ไป มาถึงช่วงหนึ่งพ่อต้องการทดสอบบรณียัมและความต้องการของลูกชายใน
 อนาคตจึงถามลูกว่า

"โตขึ้นลูกก็คิดว่า ลูกจะแต่งงานกับใคร ..."

"แต่งงานกับคุณยายครับ... ลูกชายตอบอย่างชัดเจน

คำตอบของลูกชายสร้างความแปลกใจให้กับผู้เป็นพ่ออย่างมาก ขณะเดียวกันก็เกิด
 ความรู้สึกโกรธลูกชายขึ้นมาตะหงิด ๆ

"ลูกจะแต่งงานกับคุณยายไม่ได้หรอก ยานะเป็นแม่ของพอนะ ..."

พ่อย้ายมาอธิบาย เหตุผลกักคานลูกทันที

"แต่งงานกับที่พ่อยังแต่งงานกับแม่ผมได้เลย ทำไมผมจะแต่งงานกับแม่ของผม
 ไม่ได้..."

คาบที่ 6

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลได้

เนื้อหา

การเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลคือการเลือกใช้ภาษาไทยด้วยถ้อยคำ จำนวนให้เหมาะกับเวลา โอกาส สถานที่ และบุคคล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

กาละ ผู้ส่งสารจะต้องเลือกใช้ภาษาไทยให้เหมาะสมแก่กาล เวลา และโอกาส โดยจะต้องเลือกให้เหมาะสมดังนี้

1. แบบเป็นทางการ ซึ่งอาจจะเป็นพิธีการหรือไม่เป็นพิธีการจะต้องใช้ภาษาง่าย ๆ ให้ผู้รับสารเข้าใจทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาต่างประเทศ

2. แบบไม่เป็นทางการ อาจใช้ตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับและผู้ส่งสาร เทศะ ต้องเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับสถานที่ ซึ่งจะสอดคล้องกับโอกาสที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

บุคคล หมายถึงผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยจะต้องคำนึงถึงวัย เพศ ฐานะทางสังคม อาชีพและการศึกษา

สื่อการเรียน

1. เอกสารประกอบการเรียน
  - 1.1 บัตรกำหนดงาน
  - 1.2 เอกสารบทบาทสมมุติ
  - 1.3 เอกสารหมายเลข 6
2. เนื้อหาเรื่องโคลงโลกนิติ บทที่ 28 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การอภิปรายกลุ่ม

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนสนทนากันถึงบุคคลต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมและบุคคลเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตมากกว่าผู้ที่ใช้ภาษาผิดกาลเทศะและบุคคล ทั้ง ๆ ที่มีความสามารถเท่าเทียมกัน แล้วโยงเข้าสู่เรื่องการพูด

ขั้นสอน

1. แจกเอกสารหมายเลข 6 ให้นักเรียนอ่านทุกคน
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน แล้วแจกบัตรกำหนดงาน
3. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามบัตรกำหนดงาน โดยมีหัวหน้ากลุ่มดำเนินการอภิปรายและมีเลขานุการกลุ่มเป็นผู้บันทึก ใช้เวลา 15 - 20 นาที
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาพูดสรุปรายงานผลการอภิปรายหน้าห้อง แล้วส่งผลงานให้ครูตรวจ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการพูดการเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมและการอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการสนทนาซักถามในการเรียนการสอน
3. ตรวจสอบผลงานที่ส่ง

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนอ่านโคลงโลกนิติบทที่ 28 ว่าาหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 75
- ครูและนักเรียนสนทนากันถึงข้อความของโคลงบทที่ 28 และกล่าวถึงบุคคลต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาที่ถูกต้อง เทศะและบุคคล เป็นผู้ที่ได้รับความสำเร็จในชีวิตมากกว่าผู้ที่ใช้ภาษาผิดกาล เทศะและบุคคลทั้ง ๆ ที่มีความสามารถเท่าเทียมกัน แล้วโยงเข้าสู่การพูด

ขั้นสอน

- หาตัวอาสาสมัคร เพื่อ เตรียมตัวแสดงบทบาทสมมติ
- แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่านและ เตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อ เรื่อง
- ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามที่ได้รับมอบหมาย
- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยดูการแสดงแล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น จากเรื่อง que แสดงบทบาทตามหัวข้อในบัตรกำหนดงาน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป เรื่องการพูด การเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับกาล เทศะและบุคคล

ขั้นประเมินผล

- สังเกตจากการแสดงบทบาทสมมติ
- สังเกตจากการสนทนาซักถามในการ เรียนการสอน
- ตรวจผลงานที่ส่ง

วิธีสอนและกิจกรรมในการสอนตามคู่มือครู

ชั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านโคลงบทที่ 28 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 75
2. ครูและนักเรียนสนทนากันถึงข้อความของโคลงนิทบทที่ 28 และกล่าวถึงบุคคลต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาถูกกาลเทศะและบุคคล เป็นผู้ที่ได้รับความสำเร็จในชีวิตมากกว่าผู้ที่ใช้ภาษาผิดกาลเทศะและบุคคลทั้ง ๆ ที่มีความสามารถเท่าเทียมกัน แล้วโยงเข้าสู่การพูด

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนยกตัวอย่าง เพื่อน ๆ ในห้องหรือที่ ๆ นั่ง ๆ ในโรงเรียน ที่กริยา วาจา ตรงกับโคลงโลกนิทบทที่ 28 มากที่สุด
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปใจความสำคัญของโคลงบทที่ 28 อีกครั้ง ที่เกี่ยวกับการพูดและการ เลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนมากที่สุด
3. ครูเล่าเรื่องพระเวสสันดรชาดกบางตอนในกัณฑ์ชูชกและกัณฑ์มัทรี เน้นถ้อยคำที่ตัวละครในเรื่องพูดถึงกัน ให้นักเรียนฟังประกอบการสอนเรื่อง การเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล (ตั้งเอกสารหมายเลข 6)
4. ให้นักเรียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้อ่าน คึงหัวข้อในใบกำหอบคงาน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการพูดที่เลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

ชั้นประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจในกิจกรรม การตั้งใจฟังขณะที่ครูกำลังสอน
2. สังเกตจากการสนทนาซักถามในการ เรียนการสอน
3. ตรวจผลงานที่ส่ง

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม ทาหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปรายกลุ่ม
2. เลือกเลขานุการกลุ่ม 1 คน ทาหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 จากเนื้อเรื่องพระเวสสันดรชาดกบางตอนในกัณฑ์ชูชกและกัณฑ์มัทรี เป็นการกล่าวถึงบุคคลต่างระดับกันหรือไม่ ใ้คำพูดของตัวละคร เหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคลหรือไม่อย่างไร

3.2 สวเหตุที่ทำให้การเลือกใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสมทำให้เกิดผลเสียอย่างไร

3.3 ในฐานะที่นักเรียนเป็นเยาวชนของชาติ นักเรียนจะมีวิธีการสร้างเสริมค่านิยมในการใช้ภาษาโดยการเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลได้อย่างไร

3.4 นักเรียนคิดว่าบ้านกับโรงเรียนควรร่วมมือกันอย่างไร ในการสร้างค่านิยมให้ใช้ภาษาไทยด้วยถ้อยคำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

4. ให้ส่งตัวแทนกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน ออกไปรายงานหน้าห้อง
5. ส่งงานที่รายงานแล้วให้ครูตรวจ

เอกสารหมายเลข 6

เรื่อง "พระเวสสันดรชาดก กัมพูชกกับกัมพูษัตรี"

กัมพูชก พรหมณช่าวบ้านโกธบริภาษภรรยา "ทุกวันนี้มีงสาคัญนี้ เป็นตัวหรือข้าหาญนี้ เป็นตัวหรือข้า" นางพรหมณีโกธธนางอมิตดา "แม่เสื่อจะคงเคิมเลนเจ้าในวันนี้ กูจะพิธีที่ไรว่าเอาให้สิ้นโคตร เอาให้สิ้นโคตร ถ้ามันโกธธกูจะกรูเข้ากรา ถ้ามันดา กูจะคือเข้าเคียง ถ้ามันเคียงกูจะกรูเข้าถอง ถ้ามันรองกูจะราเขารอ ถ้ามันตอกูจะ ตามเข้าตบ ถ้ามันสูเอาหัวเสียให้บัคชบ..."

กัมพูษัตรี พระเวสสันดรสร้างบริภาษพระมัตรี "เจ้ารักเคินควยแสงเคือน ชมคาวพลาง ไค่นาคางกลางคืนขึ้นอารมณ์สมคะเน พอมาถึงก็ทำเสขึ้นเสียง เลียงพาโลว่าลูกหาย เอนี้เจ้ามีหมายว่าใคร ๆ ไม่รู้ทันกระนั้นกระมัง"

ตัวละครในเรื่อง

1. พรหมณช่าวบ้าน
2. นางพรหมณี
3. นางอมิตดา
4. พระเวสสันดร
5. ครสมางมัตรี

เอกสารบทบาทสมมุติ

บทบาทของพรหมณ

สมมุตินักเรียนเป็นพระพรหมณช่าวบ้าน พุคถอยคำต่อว่ากับภรรยา ซึ่งเป็น ช่าวบ้านธรรมดา (คงข้อความในเอกสารหมายเลข 6)

บทบาทของพราหมณ์

สมมุตินักเรียนเป็นพรหมณีโอรชานางอมิตตา ใช้คำพูดด้วยถ้อยกาต่าง ๆ ทอว่าให้เจ็บใจ ซึ่งสรรหามากแล้ว (คังข้อความในเอกสารหมายเลข 6)

บทบาทของนางอมิตตา

สมมุตินักเรียนเป็นนางอมิตตา ยืนเฉย และทำสีหน้าให้เข้าใจแต่ไม่กล่าวเป็นคำพูดออกมา

บทบาทของพระเวสสันดร

สมมุตินักเรียนเป็นพระเวสสันดร ยืนต่อว่านางมัทรี ด้วยคำพูดที่สุภาพแต่ฟังแล้วเจ็บใจ (คังข้อความในเอกสารหมายเลข 6) ยืนพูดด้วยสีหน้าที่เฉยเมย

บทบาทของนางมัทรี

สมมุตินักเรียนเป็นนางมัทรี ยืนร้องไห้คร่ำครวญถึงลูกน้อยทั้ง 2 แต่คำพูดมิได้กล่าวโทษพระสวามีของนาง เลย

ความที่ 7

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถลำดับ เรื่องที่พูดและใช้คำพูดได้คล่องแคล่ว

เนื้อหา

การลำดับเรื่องที่จะพูดและใช้คำพูดได้คล่องแคล่ว หมายถึงการใช้ถ้อยคำ หลากหลาย ความหมาย ต่างสถานการณ์คิดปะการใช้ถ้อยคำให้เกิดผลตามความมุ่งหมาย ในการพูดเพื่อจะถ่ายทอด ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนทัศนคติต่าง ๆ ดังนั้นการสื่อสารให้ไต่ตรงกันทั้งผู้พูดและผู้เขียนจึงจำเป็นต้องมีการ เรียบเรียงทำให้เป็นข้อความอย่างเหมาะสม การเรียงลำดับความสำคัญในการพูด จะต้องเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย หรือจะเรียงความสำคัญจากน้อยไปหามากเป็นการสร้างความรู้สึก อารมณ์ของผู้ฟัง เป็นอย่างดี

สื่อการเรียน

1. เอกสารประกอบการเรียน
  - 1.1 ปัตร์กำหนดงาน
  - 1.2 เอกสารบทบาทสมมุติ
  - 1.3 เอกสารหมายเลข 1
2. เนื้อหาในโคลงโลกนิติ บทที่ 6 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3 หน้า 71

วิธีสอนและกิจกรรมในการอภิปรายกลุ่ม

ขั้นนำ

ครูยกตัวอย่างสำนวนคล้องจองและการพูดกำขำคำสอนของบุคคลบางกลุ่มให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งให้นักเรียนอ่านคาโคลงโลกนิติบทที่ 6 เพื่อเียงเข้าสู่การพูด

ขั้นสอน

1. แจกเอกสารหมายเลข 7 ให้นักเรียนอ่านทุกคน
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 6 คน แล้วแจกบัตรกำหนดงาน
3. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย โดยมีหัวหน้ากลุ่มดำเนินการอภิปรายและมีเลขานุการกลุ่มเป็นผู้บันทึกใช้เวลา 15 - 20 นาที
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกไปพูดสรุปรายงานผลการอภิปรายหน้าห้องแล้วส่งรายงานให้ครูตรวจ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการพูด การลำดับ เรื่องที่พูดและใช้คำพูดใดคสองแกลว

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตจากการสนทนาซักถามการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม

วิธีสอนและกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมุติ

ขั้นนำ

ครูยกตัวอย่างสำนวนคล้องจองและการพูดด้วยคำซ้ำคำซ้อนของบุคคลบางกลุ่มให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งให้นักเรียนอ่านโคลงโลกนิติบทที่ 6 เพื่อโยงเข้าสู่การพูด

ขั้นสอน

1. หาตัวอาสาสมัคร เพื่อเตรียมการแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมุติใหญ่แสดงอ่านและเตรียมตัวแสดงพร้อมจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง
3. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติตามที่ได้รับมอบหมาย

4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยดูการแสดงแล้วแสดงความคิดเห็นจากเรื่อง que แสดงบทบาทตามหัวข้อในบัตรกำหนดงาน

5. เลือกนักเรียนออกไปแสดงความคิดเห็นให้เพื่อน ๆ ฟัง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการพูดการเล่าเรื่อง ที่พูดและใช้ภาษาพูดได้คล่องแคล่ว

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงบทบาทสมมุติ
2. สังเกตจากการสนทนาและความสนใจขณะที่กำลังดำเนินการเรียน

การสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

ครูยกตัวอย่างสำนวนคล้องจองและการพูดช่วยภาษาที่อ่านของบุคคลบางกลุ่มให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งให้นักเรียนอ่านโคลงโลกนิติบทที่ 6 เพื่อโยงเข้าสู่การพูด

ขั้นสอน

1. หาตัวอาสาสมัครที่ชอบพูดจากด้วยถ้อยภาษาที่ไพเราะและคำช่วยต่าง ๆ เพื่อกล่าวให้เพื่อน ๆ ฟังถ้อยคำของเขา
2. ให้นักเรียนสนทนากันด้วยคำพูดที่เน้นข้อความช่วยคำอ่านหรือการใช้คำพูดในประโยคต่าง ๆ ก็ได้
3. ครูเล่าเรื่องพร้อมทั้งอ่านเรื่องจาก "รวมอมตะนิยาย" เล่ม 2 ของโชติ แพร่พันธุ์ ให้นักเรียนฟังประกอบการเรียนการสอน เรื่องการเล่าเรื่องที่จะพูดและใช้คำพูดได้คล่องแคล่ว
4. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่าน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการพูด การลำดับ เรื่องที่จะพูดและการใช้คำได้
อย่างคล่องแคล่ว

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในการฟังและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น ในขณะที่ดำเนินการเรียนการสอน

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม ทำหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปรายกลุ่ม
2. เลือกเลขานุการกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
  - 3.1 การใช้คำพูดของชายคนนี้ในเรื่อง กล่าวคำพูดใดที่คล้องแคลวนั้นมีค่าประเภทคำซ้ำคำซ้ำอยู่บ่อยมาก ให้นักเรียนช่วยกันหาคำเหล่านั้นมาให้ได้หมดทุกคำ
  - 3.2 บางครั้งคำซ้อนทั้งคำซ้อนทั้งความหมายนั้น เพื่อให้ความหมายหนักแน่นขึ้นกว่าเดิมจริงหรือไม่เพราะอะไร
  - 3.3 การเล่นคำโดยใช้ถ้อยคำसानวนหรือหาคำพูดที่คล้องจองกันนิยมใช้เฉพาะกาประพันธ์ที่เป็นร้อยกรองหรือไม่ เพราะอะไร
4. ให้ส่งตัวแทนกลุ่ม ๆ ละ 1 คน ออกไปรายงานหน้าห้อง
5. ส่งงานที่รายงานแล้วต่อครู

เอกสารหมายเลข 7

เรื่องจาก "รวมอมตะนิยายยาขอบ" เล่ม 2 หน้า 58, 249 ของโชติ แพร่พันธุ์ คี้นั้น เป็นคีนของความลับสนอลหมานแท้ ตอนคำสองทุกข์ สามทุกข์ ประคังเข้ามาแทนว่า น้ำตาจะเป็นสายเลือด ครันลวงเข้ามาตอนครึ่งคีนนี้ ฌมรู้สึกเหมือนโสกอยู่ในกำมือ ความอิสระที่เรามุ่งมาดปรารถนา วันคีนที่เราตั้งตาคอยก็มาหมอบราบอยู่ที่ใต้อานาจ พูถถึงสมรักเราก็สมรักแล้วไม่ต้องกริ่ง เกรงเหตุไคและไคร ๆ เหมือนก่อน วันคีนอัน เป็นวันที่สนิทเสนหาของฌมหวานแสนหวานยิ่งกว่าวันคีนไค ๆ ที่มีมาในพงศาวดารรักของเรา เราได้รวมเรียง เคียงหมอน เหมือนคู่ด้วด้ว เมียทั้งหลาย ลมหายใจของหลอนระบาย รวย ๆ อยู่กับอก นึกถึงท่าที่เงยหน้าขึ้นมาจูบของฌมแล้วจาคิดตาไม่รู้หาย แม่คุณเออย หวานฉ่ำอะไร เช่นนั้น ไม่รู้ที่ควงตามฌมไม่อาจมูมาม คังได้เรียนแล้วว่าหลอนเป็นสูกที่รัก สุกถนอม ฉะนั้นในสถานทีซึ่งไม่เป็นหลักแหล่งและไม่เป็นมงกลพอ... แม่การวิวาห์ของเรา จะตอง โดยแบบแผนของคนชรรพ์ก็อยากให้ความ เป็นด้ว เมียของ เรางคงามกว่าที่จะมารวบ หัวรวบหางให้ เสริจสิ้นในสถานทีเช่นนี้... ว่านี่เอง เป็นแบบแผนทีเดวทรามคำชาของ ชายชาคีชาตรีและนี่เอง เป็น เหตุให้แม่นกกระจอกตัว เปรีียวบินจากฌมไปไม่มีร่องรอย ของควาบอาลัย เหลือจนนึก เคียว

เอกสารบทบาทสมมุติ

สมมุตินัก เรียนผู้ชายคนหนึ่งกล่าวถึงผู้หญิงอัน เป็นที่รักของเขาในคีนวันหนึ่ง โดยกล่าวว่า... " คี้นั้น เป็นคีนของความลับสนอลหมานแท้ ๆ ตอนคำสองทุกข์ สามทุกข์ ประคังเข้ามา แทนน้ำตาจะเป็นสายเลือด ครันลวงเข้ามาตอนครึ่งคีนนี้ ฌมรู้สึกเหมือน โลกอยู่ในกำมือความอิสระที่เรามุ่งมาดปรารถนา วันคีนที่เราตั้งตาคอยก็หมอบราบอยู่ ภายใต้อานาจ พูถถึงความสมรัก เราสมรักแล้ว ไม่ต้องกริ่ง เกรงเหตุไคและไคร ๆ เหมือนก่อน วันคีนอัน เป็นที่สนิทเสนหาของฌมหวานแสนหวานยิ่งกว่าคีนวันไค ๆ ที่มีมา ในพงศาวดารรักของเรา เราได้รวมเรียง เคียงหมอนเหมือนคู่ด้วด้ว เมียทั้งหลาย

ลมหายใจของหลอนระบายรวย ๆ อยู่กับอก นึกถึงท่าที่เงยหน้าขึ้นรับจูบของผมาแล้วจาคิดตา
 ไม่รู้หาย แม่กุ่มเอ๋ย ทว่าน่าอะไร เช่นนั้น ไม่รู้ที่ดวงตา..ผมอาจจะมีมาม.. คงได้
 เรียนแล้วว่าหลอน เป็นสุครักสุดคนอม ฉะนั้นในสถานที่ซึ่งไม่เป็นหลักแหล่ง และไม่
 มงคลพอแก่การวิวาห์ของเราจะต้องโดยแบบแผนของคนธรรมดาที่อยากให้ความ เป็นตัวเมีย
 ของเราคงมากกว่าที่จะรวบรวมหาให้เสร็จสิ้นในสถานที่เช่นนี้ ว่านี่เอง เป็นแบบแผน
 ที่เลวทรามคำซำที่สุดของชายชาตินาครี และนี่เอง เป็นเหตุให้เบนกระจอกตัว เบรีว
 มินจากผมไปไม่มีร่องรอยของความอาลัย เหลือจนนึกได้ยาว

คาบที่ 8

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถลำดับ เรื่องที่พูด และใช้คำพูดได้คล่องแคล่ว

เนื้อหา

การลำดับ เรื่องที่จะพูดและใช้คำพูดได้คล่องแคล่ว หมายถึง การใช้ถ้อยคำจากหลายความหมายในต่างสถานการณ์ ศิลปะของการใช้ถ้อยคำให้เกิดผลตามความมุ่งหมายในการพูดเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนทัศนคติต่าง ๆ ทั้งนี้การสื่อสารให้ตรงกันทั้งผู้พูด ผู้เขียนและผู้ฟัง ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องเรียงลำดับความสำคัญน้อยไปหามากหรือจากมากไปหาน้อย เป็นการสร้างความรู้สึก และอารมณ์ของผู้ฟังได้อย่างดี

สื่อการเรียน

1. เอกสารประกอบการ เรียน
  - 1.1 เอกสารบทบาทสมมติ
  - 1.2 บัตรกำหนดงาน
  - 1.3 เอกสารหมายเลข 8
2. เนื้อหาโครงโลกนิตี บทที่ 24 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 3 หน้า 75

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้อภิปรายกลุ่ม

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนช่วยกันถอดความในโคลงโลกนิตีบทที่ 24 แล้วกล่าวถึงความหมายของคำที่นำมาเขียนเป็นโคลงให้นักเรียนอ่านโคลงบทที่ 24 ประกอบการพูดแล้วโยงเข้าสู่การพูด การลำดับเรื่อง และใช้คำพูดอย่างคล่องแคล่ว

ขั้นสอน

1. แจกเอกสารหมายเลข 8 ให้นักเรียนอ่านทุกคน
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 6 คน แล้วแจกบัตรกำหนดงาน
3. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย โดยมีหัวหน้ากลุ่มดำเนินการอภิปรายและมีเลขานุการกลุ่มเป็นผู้บันทึกใช้เวลา 15 - 20 นาที
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกไปพูดสรุปรายงานผลการอภิปรายหน้าห้องแล้วส่งรายงานให้ครูตรวจ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการพูดการลำดับ เรื่องที่พูดและใช้คำพูดที่คล่องแคล่ว

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมการอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตการแบ่งกลุ่มอภิปราย การสนทนาซักถามและการสรุป

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนช่วยกันถอดความของโคลงโลกนิติบทที่ 24 และกล่าวถึงความหมายของคำที่นำมาเขียนเป็นโคลง ให้นักเรียนอ่านโคลงบทที่ 24 ประกอบการพูดแล้วโยงเข้าสู่การพูด การลำดับเรื่อง และการใช้คำพูดได้อย่างคล่องแคล่ว

ขั้นสอน

1. หาตัวอาสาสมัคร เพื่อเตรียมการแสดง
2. แจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่าน และเตรียมตัวแสดง พร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

3. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามที่ได้รับมอบหมาย
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อดูการแสดงแล้วแสดงความคิดเห็นจากเรื่อง que แสดงบทบาทตามหัวข้อในบัตรกำหนดงาน
5. ให้นักเรียนออกไปแสดงความคิดเห็นหน้าห้อง

ขั้นสรุป

ครู นักเรียนช่วยกันสรุป การพูด การลำดับเรื่อง que และใช้คำพูดใดคล้องแคล่ว

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตการแสดงความคิดเห็น และการแสดงบทบาท
2. สังเกตจากการตอบคำถามและการสรุป

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนช่วยกันถอดความโคลงโลกนิติ บทที่ 24 แล้วกล่าวถึงความหมายของคาที่นำมาเขียนเป็นโคลงให้นักเรียนอ่านโคลงบทที่ 24 ประกอบการพูดแล้วโยงเข้าสู่การลำดับเรื่อง และใช้คำพูดได้อย่างคล้องแคล่ว

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนหาคำที่มีความหมายเดียวกัน เช่น ดวงจันทร์ เดือน ศศิธร พระจันทร์ บุหลัน โสม ฯลฯ
2. ให้นักเรียนจับคู่กันแล้วนำคำพูดต่าง ๆ ที่ปัจจุบันใช้กัน เช่น คาแสดงคาภาษาถิ่น ว่าเหมาะสมกับสภาพนักเรียนหรือไม่
3. ครูอ่านข้อความ "นายกับนาง" ให้นักเรียนทั้งประกอบการเรียนการสอนการใช้กาพูดได้อย่างคล้องแคล่ว
4. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ได้ฟัง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการพูด การลำดับเรื่องที่จะพูดและการใช้คำพูด
ได้อย่างคล่องแคล่ว

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นในเรื่อง

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม ทำหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปราย
2. เลือกเลขานุการกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. ทุกคนในกลุ่มทำหน้าที่ร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อดังนี้
  - 3.1 คำว่า นาง ที่นำหน้า บุชบา รจนา วันทอง มีความหมายอย่างไร
  - 3.2 จากคำว่า นางใน นางสนองพระโอรส นางสนม คำว่า นาง

ทำให้เราทราบอะไร

- 3.3 ผู้พูดเห็นว่าผู้ชายควรใช้คำว่านายอย่างไร
- 3.4 ผู้พูดเห็นว่าเกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกันในเรื่องใด
- 3.5 ปัจจุบันคำว่า นาง มีความหมายอย่างไร ถ้าเทียบกับสมัยก่อน
4. ส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คนออกไปรายงานหน้าห้อง
5. ส่งงานที่รายงานแล้วต่อครู

เอกสารหมายเลข 8

นายกับนาง

มีคำกล่าวว่า กว่าจะ นาง แปลว่าหญิงมาแต่ดั้งเดิม มิได้จากรู้ว่าหญิงมีสามีแล้ว จึงให้คำนำหน้านางในวรรณคดี หรือนิยาย นิทาน ทั้งหลายล้วนเป็นนางและใช้นางเป็นคำแทนชื่อหญิง ตำแหน่งต่าง ๆ อย่าง นางพระกำนัล นางสนองพระโอษฐ์ หรือคำว่า นางใน ก็มีได้ใช้เพื่อบอกว่าเป็นผู้มีสามี หรือยังไม่มี

ผู้ชายเป็นนายได้ตลอดชาติ ผู้หญิงก็ควรเป็นนาง ในความหมายว่าผู้หญิงได้ตลอดไป เหมือนกัน ก่อนแต่งงานเป็นนาง แต่แต่งงานแล้วก็ยังเป็นนาง หย่าแล้วก็มาใช้สกุลเดิม ก็เป็นนาง ไม่มีตรงไหนที่กาหนดว่าตอนไหนเป็นสาวหรือไม่เป็นสาว มีผู้ชายใจ อยู่เหมือนกันว่าผู้หญิงที่หย่าแล้วกลับมาใช้สกุลเดิม ทำไมจึงใช้คำนำหน้าว่านางสาวไม่ได้ มาแยกเป็นนาง และนางสาว ไม่เป็นผลดีกับผู้หญิง ผู้ชายไม่มีคำจำกัดสถานภาพของความ เป็นโสด หรือไม่โสด ผู้หญิงก็มีสิทธิ เช่นนั้นด้วย

เอกสารบรรพชาตสมมุติ

บรรพชาตวัถุละคร

สมมุติให้นักเรียนผู้หญิง 2 คน กล่าวถึงนายและนาง โดยคนที่ 1 ยืนกล่าวหาบุคคล ที่มีคนกล่าวว่า คำว่านาง แปลว่า หญิงมาแต่ดั้งเดิม มิได้จากรู้ว่าหญิงมีสามีแล้ว จึงให้คำนำหน้าว่านางในวรรณคดี หรือนิยาย หรือนิทาน ทั้งหลายล้วนเป็นนาง และใช้นางเป็นคำแทนชื่อหญิง ตำแหน่งต่าง ๆ เช่น นางพระกำนัล นางสนองพระโอษฐ์ หรือคำว่า นางใน ก็มิได้ใช้เพื่อบอกว่าเป็นผู้มีสามี หรือยังไม่มี

นักเรียนคนที่ 2

ผู้ชายเป็นนายได้ตลอดชาติ ผู้หญิงก็ควรจะเป็นนางในความหมายว่าผู้หญิงได้ตลอดไป เหมือนกัน ก่อนแต่งงานเป็นนาง หย่าแล้วก็กลับมาใช้สกุลเดิมก็เป็นนาง ไม่มีตอนที่กาหนดเอาไว้ ตอนที่ไหนเป็นสาว หรือไม่สาว มีผู้ชายใจอยู่เหมือนกันว่าผู้หญิงที่หย่าแล้ว

กลับมาใช้สกุลเดิมทำไมจึงใช้ค่านานางสาวไม่ได้ มาแยกเป็นนางกับนางสาวไม่เป็น
ผลก็กับผู้หญิง ผู้ชายไม่มีค่าจากทัศนภาพของความเป็นโสด หรือไม่โสด ผู้หญิงก็ควรมี
สิทธิ์เช่นนี้ด้วย

คาบที่ 9

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถโต้ตอบเรื่องต่าง ๆ ได้ถูกต้อง

เนื้อหา

นักเรียนสนทนาโต้ตอบในเรื่องนั้น ๆ หมายถึง การใช้ศิลปะ ในการเลือกใช้ถ้อยคำที่สื่อสารให้ฝ่ายตรงกันข้ามเข้าใจเพื่อโต้ตอบกาพูดได้ถูก ซึ่งจะต้องมีความคิดที่แจ่มชัดเสียก่อนจะพูดเรื่องอะไร เรื่องที่น่ามาสนทนานั้นมีมากมายหลายร้อยเรื่อง คำพูดที่จะเลือกมาใช้ในการสนทนาจะต้องมีลักษณะเป็นภาษาพูดและจะต้องสื่อความหมายได้แจ่มชัด

สื่อการเรียน

1. เอกสารประกอบการเรียน
  - 1.1 บัตรกำหนดงาน
  - 1.2 เอกสารบทบาทสมมุติ
  - 1.3 เอกสารหมายเลข 9
2. เนื้อหาเรื่องโคลงโลกนิติ บทที่ 13 จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3

หน้า 73

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้อภิปรายกลุ่ม

ชั้นนำ

1. ครูยกตัวอย่างความเป็นอยู่ของคน การพูดคุย สนทนา ซักถามกันเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิต
2. ให้นักเรียนอ่านโคลงบทที่ 13 ประกอบการพูด แล้วโยงเข้าสู่การสนทนาโต้ตอบเรื่องนั้น ๆ

ขั้นตอน

1. แจกเอกสารหมายเลข 9 ให้นักเรียนอ่านทุกคน
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน แล้วแจกบัตรกำหนดงาน
3. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย โดยมีหัวหน้ากลุ่มดำเนินการอภิปรายและมีเลขานุการกลุ่มเป็นผู้บันทึก ใช้เวลา 15 - 20 นาที
4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกไปรายงานผลการอภิปรายหน้าห้อง เรียนแล้วส่งรายงานให้ครูตรวจ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการพูดเกี่ยวกับการสนทนาโต้ตอบในเรื่องต่าง ๆ นั้น

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมการอภิปรายกลุ่ม
2. สังเกตความสนใจในการสนทนาซักถาม

วิธีสอนและกิจกรรมการใช้การแสดงบทบาทสมมุติขั้นนำ

1. ครูยกตัวอย่างความเป็นอยู่ของคน การพูดคุย สนทนา ซักถามกันเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิต
2. ให้นักเรียนอ่านโคลงบทที่ 13 ประกอบการพูด แล้วโยงเข้าสู่การสนทนาโต้ตอบในเรื่องนั้น ๆ

ขั้นตอน

1. หาตัวอาสาสมัคร เพื่อเตรียมการแสดง แล้วแสดงบทบาทสมมุติ
2. แจกเอกสารบทบาทสมมุติของแต่ละคนให้ดูแสดงอ่านและเตรียมตัวแสดงพร้อมทั้งจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

3. ให้นักเรียนที่ไม่แสดงบทบาทแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่แสดงบทบาทตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในบัตรกำหนดงาน

4. ให้ตัวแทนนักเรียนออกไปแสดงความคิดเห็นหน้าห้อง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการพูดเกี่ยวกับการสนทนาโต้ตอบในเรื่องนั้น ๆ

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตการแสดงบทบาท และการแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตจากการสนทนาซักถาม

วิธีสอนและกิจกรรมการสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

1. ครูยกตัวอย่างความเป็นอยู่ของคน การพูด คูย สนทนา ซักถามเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิต
2. ให้นักเรียนอ่านโคลงบทที่ 13 ประกอบการพูดแล้วโยงเข้าสู่การสนทนาโต้ตอบในเรื่องนั้น

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนจับคู่กันสนทนาในเรื่องอะไรก็ได้
2. ให้นักเรียน 1 คู่ ออกมาสนทนากันให้เพื่อนฟังหน้าห้องแล้วให้เพื่อน ๆ วิจารณ์ถ้อยคำที่ใช้สนทนาและเรื่องที่สนทนา
3. ครูเล่าเรื่องอนาคตของเราในหนังสือ สุดที่รักของสุทธิณี ให้นักเรียนฟังประกอบการเรียนการสอนเรื่องการสนทนาโต้ตอบในเรื่องนั้น ๆ
4. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป การพูดเกี่ยวกับการสนทนา โต้ตอบในเรื่องนั้น ๆ

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตความสนใจ การแสดงความคิดเห็นและการสนทนาซักถาม

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปรายกลุ่ม
2. เลือกเลขานุการกลุ่มทำหน้าที่จดบันทึกผลงานของกลุ่ม
3. ทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

3.1 จากบทสนทนาของบุคคลทั้งสองหนุ่มน้อยผู้ประสงค์จะเป็นนักประพันธ์

เขาคิดผิดหรือถูกให้นักเรียนพิจารณาตัดสินดู

3.2 ผู้สมัครงานเลือกโช้ยค่าที่สื่อความหมายชัดเจนหรือไม่

3.3 เรื่องที่นำมาสนทนากันของบุคคลทั้งสองเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

หรือสถานการณ์อย่างนั้นหรือไม่

4. ให้ส่งตัวแทนกลุ่มออกไปรายงานหน้าชั้น
5. ส่งงานที่รายงานแล้วกลับครู

เอกสารหมายเลข 9

เรื่อง "อนาคตของเรา" ในหนังสือ สุกที่รักของ สุทธิณี
 "คุณสนใจหน้าที่จะไร" เขาได้รับการไถถามจากบรรณาธิการ
 "นักประพันธ์" เขาตอบอย่างมั่นใจ
 "ถ้าอย่างนั้น คุณก็เขียนบทประพันธ์ส่งมาให้ดูก่อน" บรรณาธิการแนะนำ
 "เขียนเรื่องสั้นก็ได้ถ้าใจได้ผมจะพิจารณาลงในหนังสือพิมพ์ของเราและ
 คุณจะได้รับการตอบแทนตามระเบียบ"

เด็กหนุ่มผละออกมาพร้อมกับทองคำ "เรื่องสั้น" อย่างตั้งอกตั้งใจ เขาหายหน้า
 ไปหลายวันก็กลับมาพร้อมกับต้นฉบับ เรื่องสั้น ใบหน้าของเขายิ้มแย้มแจ่มใสด้วยความหวัง

"เป็นเรื่องแรกที่ดีที่สุดในชีวิตของผม" เขาตอบอย่างภาคภูมิใจ
 "คุณทราบได้อย่างไรว่าดีที่สุดในชีวิต" บรรณาธิการสงสัย
 "คืออย่างนี้ครับ ผมจะเรียนให้ทราบตามความเป็นจริงตอนต้นนี้เป็นส่วนวน
 ของ ม. ชูพินิจ ตอนกลางของ สด ฐรมะโรหิต ตอนท้ายนี้.. เออ.. ดูเหมือนของ
 ดอกไม้สด อ่านดูซิครับว่าเหมือนไหม"

บรรณาธิการนั่งงออยู่ครู่ใหญ่ "หมายความว่า คุณลอกข้อความจากเรื่องของ
 นักประพันธ์สามคนมาปะติดปะตอกันกลายเป็นเรื่องของคุณ"

"ครับ ถูกต้องแล้ว เพราะผมชอบข้อความเหล่านั้นมาก ถ้าผมเขียนเองก็คง
 จะไม่ดีเท่า แต่อย่างน้อยเรื่องเข้าด้วยกันอย่างสนิทแนบเนียนที่สุด ผมไถยินเขากล่าวกันว่า
 ถ้าจะเป็นนักประพันธ์มีชื่อเสียงก็ต้องเอาอย่างนักประพันธ์คนใดคนหนึ่งหรือหลายคนที่เรา
 ชอบ" เขาอธิบาย

"คุณคิดว่าจะตกตาคนอ่านได้อย่างนั้นรี"

"ก็ไม่เชิงตกตา ผมว่าคนอ่านเขาจะชอบด้วยซ้ำที่จะอ่านได้ข้อความดี ๆ เหล่านั้น

อีก๑ ขยายยื่นหน้าตาเฉย

บรรณาธิการของดูเด็กหนุ่มอย่างขบขันและปราณีแล้วพลิกดูต้นฉบับไปมา...

ตัวละครในเรื่อง

1. บรรณาธิการหนังสือพิมพ์
2. ผู้สมัครงาน

เอกสารบทบาทสมมุติ

บทบาทของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์

สมมุตินักเรียน 1 คน แสดงเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ สนทนากับผู้มาสมัครงาน (ตามเอกสารหมายเลข 9)

บทบาทของผู้สมัครงาน

สมมุตินักเรียน 1 คน แสดงเป็นผู้สมัครงานมาสมัครงานและสนทนาโต้ตอบกับบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ (ตามเอกสารหมายเลข 9)

แบบทดสอบวัดการพูด

1. "วันหนึ่งพระมหากษัตริย์เดินออกไปเที่ยวชมสวน" ถ้าจะพูดให้สุภาพควรจะพูดว่าอย่างไร
  - ก. วันหนึ่งพระมหากษัตริย์เสด็จประพาสอุทยาน
  - ข. วันหนึ่งพระมหากษัตริย์เสด็จออกไปชมอุทยาน
  - ค. วันหนึ่งพระมหากษัตริย์เสด็จออกไปเที่ยวอุทยาน
  - ง. วันหนึ่งพระมหากษัตริย์เสด็จออกไปเที่ยวชมสวน
2. เกตุสุภา ไม่ได้พบกับอาจารย์ประสงค์เกือบ 10 ปี เมื่อพบกัน เกตุสุภาควรจะกล่าวคำทักทายกับอาจารย์ของตนอย่างไร
  - ก. นั้นอาจารย์ประสงค์ไซ้ใหม่คะ โอ้ไซ้ไม่ได้เจอกันเกือบ 10 ปี แล้วนะคะ
  - ข. สวัสดีคะ ถ้าหนูจำไม่ผิดคงเป็นอาจารย์ประสงค์แน่ ๆ อาจารย์ยังหล่อเหมือนเดิม
  - ค. สวัสดีคะอาจารย์ เกือบ 10 ปี แล้ว ที่หนูไม่ได้พบอาจารย์ แต่คุณาจารย์ไม่เปลี่ยนแปลง
  - ง. อาจารย์คะ อาจารย์ชื่อประสงค์ไซ้ใหม่คะ หนูว่าหนูจำไม่ผิดหน้าตาหล่ออย่างนี้
3. ขอความใค้ใช้กาฉีกกาลเทศะ
  - ก. เขาถูกเชิญไปชมภาพยนตร์
  - ข. เขาถูกเชิญไปให้การที่ศาล
  - ค. เขาถูกเชิญให้ออกจากงาน
  - ง. เขาถูกเชิญให้พ้นจากตำแหน่ง
4. ขอความใค้ควรใช้คำว่า แค
  - ก. นายกรัฐมนตรีมอบรางวัลแด่คุณนะเลิศการประกวดภาพเขียน
  - ข. มุขนิธิร่วมกตัญญูแจกของแด่คุณประสงค์ก็ภัย
  - ค. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแผ่นหลวงแก่ชาวนา
  - ง. เด็กหญิงพรพรหมถวายชอคอกไม้แด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุภา

5. เมื่อเห็นคนถูกรถชน ควรร้องบอกคนอื่นว่าอย่างไร

- ก. อู๋ย! กนถูกรถชน
- ข. ช่วยควย! คนถูกรถชน
- ค. ตายแล้ว! กนถูกรถชน
- ง. ช่วยกันหนอย! กนถูกรถชน

6. เด็กชายแดงพูดกับเด็กชายป่อง "เฮ้ยไอ้ป่อง คุณในโรงหนังซิจะจมไปเลย" พูดให้สุภาพควรพูดว่าอย่างไร

- ก. เฮ้ยป่อง คุณในโรงหนังซิมากมายจังเลย
- ข. เฮ้ยป่อง คุณในโรงหนังซิแยะจังเลย
- ค. นี้อป่อง คุณในโรงหนังซิแยะจัง
- ง. นี้อป่อง คุณในโรงหนังซิข้างมากมายเสียจริง

7. ประโยคใดที่ใจจัดเป็นการพูดแสดงความคิดเห็น

- ก. แม่ใจต้องดวงหรือกณมาวายจุ่มตองมา
- ข. ฅมว่าศูนย์การค้ำแห่งนี้ลับตาคนเกินไป
- ค. พระพุทธเจ้าตรัสว่าความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย
- ง. ฅมเชื่อว่าสักวันหนึ่ง เธอต้องใจออกรักฅมแน

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 8 - 9

"ฉันนะรีจะว่างผิดไปอะเธอ ฉันไม่ปล่อยตัวให้ว่างหรือ ภูใหม่ สำหรับฉันการทำงานทำให้อายุยืน"

8. ผู้พูดมักจะเป็นอย่างไร

- ก. ชอบชวนคุย
- ข. ชอบคิดโน่นคิดนี่
- ค. หาอะไรทาเสมอ
- ง. ไม่ปล่อยเนื้อปล่อยตัว

9. ผู้พูดมีความเห็นอย่างไร
- เห็นว่าการทำงานเป็นสิ่งดี
  - เห็นว่าการคิดมากนั้นไม่ดี
  - เห็นว่าการมีอายุยืนนั้นดี
  - เห็นว่าการปล่อยตัวนั้นไม่ดี

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 10 - 11

ช - "นี่ปาริฉัตร คุณรู้ใหม่ว่า ถ้าวันไหนไม่พบคุณสักวัน ผมทำงานไม่รู้เรื่องเลย"

10. ผู้พูดรู้สึกอย่างไรกับคนชื่อปาริฉัตร

- ชอบ
- หลง
- รัก
- บูชา

11. ทำไมผู้พูดจึงทำงานไม่รู้เรื่อง

- เพราะไม่มีปาริฉัตรช่วย
- เพราะไม่มีสมาธิในการทำงาน
- เพราะไม่มีคนให้กำลังใจ
- เพราะปาริฉัตร เป็นคนรู้เรื่องงานเพียงคนเดียว

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 12 - 13

ณ - "แกปุกระเบื่องสวย ๆ เสียหน่อยซิแพร คงจะดีกว่านี้ พอติดคุ้ตึกอ่างเข้าไป ก็จะมีหูกอีกเยอะ นี่เตาแหวอะไรก็ยังมีหรือ"

12. ผู้พูดบอกให้แพรทำอะไร

- ปู้พื้นห้อง
- มุงหลังคา
- ติดตั้งตู้และอ่าง
- ซื้อเตา

13. ผู้พูดกำลังพูดกันถึงห้องอะไร

- ก. ห้องนั่งเล่น
- ข. ห้องนอน
- ค. ห้องน้ำ
- ง. ห้องครัว

ตัวเลือกต่อไปนี้ ไข่ตอบคำถามข้อ 14 - 15

- ก. คาสั่ง
- ข. คำชักชวน
- ค. คำบอกเล่า
- ง. คำอ้อนวอน

14. "กินผักกันเถิด"

15. "กินผักมาก ๆ จะได้แข็งแรง"

16. กายุคประเภทนี้ จัดเป็นการพูดประเภทใด

"อาเจนตินา ยกธงขาวยอมแพ้อังกฤษแล้ว ตามข่าว เพื่อเข้านี้เอง"

- ก. ข้อเท็จจริง
- ข. โน้มน้าวจิตใจ
- ค. โฆษณาชวนเชื่อ
- ง. แสดงความคิดเห็น

17. จากข้อความต่อไปนี้ ผู้พูดมีเจตนาอย่างไร "พจนานุกรม บ. 3 ค. เรียนเก่ง"

- ก. บอกให้รู้ว่าพจนานุกรมอยู่ห้องไหน
- ข. บอกให้รู้ว่านัก เรียนชื่อพจนานุกรมมีอยู่หลายคน
- ค. บอกให้รู้ว่าพจนานุกรมที่เรียน เก่งอยู่ห้องไหน
- ง. บอกให้รู้ว่าพจนานุกรมไหนจากจำนวนหลายคน

18. คำใดที่ควรใช้เติมประโยค "เขามีอายุมาก จักอยู่ใน ..... คีง"
- รุ่น
  - ขนาด
  - วัย
  - อายุ
19. ข้อความใดควรใช้คำว่า แล แทนคำว่า เห็น
- พอนกกระยางเห็นปลา มันก็จิกกิน
  - ไม่ว่าจะเห็นไปที่ใด ล้วนแต่ฝูงชนทั้งสิ้น
  - เขาไปเห็นทาง จึงตกลงไปในท่อน้ำคร่ำ
  - ปิยะฉัตรเป็นคนเห็นการณ์ไกล
20. ข้อความใดใช้คำว่า ส่ำห้ำส่ำหาย หมายความว่า
- เขามีความสุขอย่างสาหัส
  - นพพรมีความทุกข์อย่างสาหัส
  - นายนิพนธ์ถูกรถชนอย่างสาหัส
  - โรงพยาบาลนี้รับเฉพาะคนไข้อาการสาหัสเท่านั้น
21. ข้อความใดมีความหมายที่เข้าใจง่ายที่สุดสำหรับคนทั่วไป
- นายสขพรถูกमारคาเพื่อนกระบาลเมื่อเข้านี้
  - ประธาเป็นคนคืออย่างหาที่เปรียบมิได้
  - เขาได้เงินจมไปเลยจากการเสี่ยงโชค
  - เด็กขายน้อยปีวุฒิภาวะเร็วกว่าเด็กวัยเดียวกัน
22. ข้อความใดควรแก้ไขให้ถูกต้อง
- สุนัขคำออกลูกหลายตัว
  - แมวตัวนั้นเทาเจ็บข้างหนึ่ง
  - เขาได้เต้านมมาควยลำแข้งของตนเอง
  - นักข่าวไปสัมภาษณ์รัฐมนตรีที่กระทรวง

23. จะเลือกคำในข้อใด เติมลงในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้อง
 'ปัจจุบัน ..... ก้าวหน้าขึ้นมาก ความเจริญก้าวหน้าด้าน ..... เพิ่มทวีขึ้น
 มีสิ่งแปลกใหม่ ..... เพิ่มมากขึ้นด้วย'
- ก. วิทยาการ - วัตถุ - พิศการ
 ข. วิทยาการ - พัสตุ - วิตถาร
 ค. วิชาการ - พัสตุ - พิศการ
 ง. วิชาการ - วัตถุ - วิตถาร
- ข้อ 24 - 25 ให้เลือกคำที่เหมาะสมที่สุด เติมลงในข้อความ
24. ทารวจคอย ..... . ดูแลเหตุการณ์ในท้องที่ของตน
 ก. ฝ้า
 ข. สอดสาย
 ค. สอดแนม
 ง. สอดส่อง
25. ผ้าชิ้นนี้เนื้อดี จับคู่แล้วรู้สึก .. .. มือ
 ก. อ่อน
 ข. นุ่ม
 ค. เนียน
 ง. ลื่น
26. ข้อความว่า "ฝนตกเลอะเทอะไปหมด" ควรเปลี่ยนคำว่า เลอะเทอะ เป็นคำใด
 ก. สกปรก
 ข. เจอะแฉะ
 ค. เจริงนอง
 ง. เประะเปื้อน

ต่อไปนี้คำในข้อใดเหมาะจะเติมลงในช่องว่าง

27. น้ำท่วมเป็นเวลานานหลายเดือนบัดนี้แผ่นดิน ..... ลงแล้ว

- ก. ขึ้น
- ข. หมาด
- ค. แห้ง
- ง. แห้งแดง

28. คลองที่ใบจำเป็นถูก ... .. ไปหมด

- ก. กลบ
- ข. ถม
- ค. ทั้บถม
- ง. โถมทั้บ

29. รถพลิกกว่ากนขั้บถูกไฟครอกคาเป็น .. ..

- ก. ถาน
- ข. คินหม้อ
- ค. ตอตะโก
- ง. เหนียง

30. การประชุมวันนี้ดูท่าทาง ... .. เป็นพิเศษ เพราะสมาชิกบางประชุมกันอย่าง .....

- ก. อึกทึก - พรอมเพรียง
- ข. เข้มแข็ง - เอิกเกริก
- ค. กึกกัก - คับคั่ง
- ง. เข้มข่น คับคั่ง

31. ในพระราชพิธีสวนสนามเหล่าทหารต่างพากัน .. .. ว่าจะจงรักภักดี

- ก. ปฏิญาณ
- ข. สาบาน
- ค. สัญญา
- ง. รับรอง

32. ทางข้างรับรองว่าผ้าชนิดนี้มี .. . . . . หลายประการรวมกันทั้งไม่ยืดไม่หด
- ก. คุณภาพ
  - ข. คุณค่า
  - ค. คุณประโยชน์
  - ง. คุณสมบัติ
33. "กำลังของเราน้อย จะไปสู้เขาไหวหรือ มันจะเข้าทำนอง .. . . . . นะเพื่อน"
- ก. ไม้ซี้กงคี่ไม้ซุง
  - ข. หิงหอยแข่งแข่งจันทร์
  - ค. จอมปลวกกับภูเข
  - ง. เกลือจี้ม เกลือ
34. เราต้องฝึกเด็กของเราให้รู้จักมีน้ำอดน้ำทนต่อความยากลำบากเสียบ้าง มิฉะนั้น เขาจะกลายเป็นคน .. . . . .
- ก. ชุ่มมือเปีย
  - ข. สุกเอาเผากิน
  - ค. เหยียบขี่ไก่ไม่ผัว
  - ง. ฐูมากยากนาน
35. พระมหาสมณบุรุษ ซึ่งจำพรรษาที่วัดมหาธาตุ .... . เสียแล้ว
- ก. มรณะ
  - ข. มรณภาพ
  - ค. ถึงแก่มรณภาพ
  - ง. ถึงแก่มรจกรรม
36. เขาติดตามเธออย่างไม่ยอมให้ . . . . . สายตา
- ก. กลาด
  - ข. เคลื่อน
  - ค. กลาดเคลื่อน
  - ง. พน

37. ควรใช้คำพูดอย่างไร โต้ตอบคำพูดต่อไปนี้ จึงจะดีและเหมาะสมที่สุด
 "โอ๊ย คุณเหยียบเท้าผมนะครับ ทาไม้ไม้มาให้สิ"
- ขอโทษค่ะ ฉันไม่เห็นนี่คะ
  - ขอโทษนะคะ ฉันไม่ทันมอง
  - ขอโทษค่ะ คุณเจ็บมากไหม
  - ฉันไปไต่ตั้งใจเหยียบเท้าคุณเลย พุคให้ก็เหนื่อยซิกะ
38. ท่านจะหาอย่างไร ถ้าได้รับเชิญไปอภิปรายในเรื่องที่ไม่ถนัด และท่านมีเวลาเตรียมตัวเพียง 20 วัน แต่ท่านเป็นคนพูดไม่เก่ง
- เตรียมร่างคำพูดขึ้นเพื่อไปอ่าน
  - ท่องจำเรื่องที่จะพูดไว้วันคล่อง
  - ศึกษาหลักการอภิปรายแล้วพยายามฝึกพูด
  - พยายามเลียนแบบนักพูดที่ท่านคิดว่ามีชื่อเสียง
39. ขอความใฝ่ที่ต้องการ เน้นน้ำหนักตรงสถานที่
- เกิดน้ำหนักทางภาคอีสาน
  - น้ำหนักเกิดทวมทางภาคอีสาน
  - ภาคอีสานน้ำหนักเกิดทวม
  - ปรากฏว่าน้ำหนักเกิดทวมภาคอีสาน
40. ข้อใดใช้ภาษาถูกต้อง
- เขาเขียนหนังสือเก่งมาก พรรณนาอะไรล้วนแต่ไพเราะมาก
  - เขาเขียนหนังสือได้ดี พรรณนาอะไรล้วนแต่ไพเราะดี
  - เขาเขียนหนังสือเก่ง พรรณนาอะไรล้วนแต่ไพเราะทั้งนั้น
  - เขาเขียนหนังสือเก่งจริง ๆ พรรณนาอะไรล้วนแต่ไพเราะจริง ๆ
41. เป็น ในข้อใดตีความหมายว่า ชานาญ
- เขาเป็น เครื่องยนต์ทุกชนิด
  - เขาเป็นช่างแก เครื่องยนต์ตั้งแต่เด็ก
  - เขาเป็นคนที่ถูกคล้อยอยู่กับ เครื่องยนต์
  - เขาชอบ เครื่องยนต์และแก เป็นประจำ

42. ข้อใดเรียงลำดับข้อความก่อนหลังได้ถูกต้อง
- (1) วิจัย และวิชาญ ผู้มีความรู้ เป็นคนดี
  - (2) ทุกคนถามฉันทั้งนี้ว่า
  - (3) ฉันตอบไม่ได้ต้องขอร้องให้เธอช่วยคิด
  - (4) หรือนายเกตุร และนายฉลาด ผู้มีทรัพย์ เป็นคนดี
- ก. 2 1 4 3
 ข. 3 1 4 2
 ค. 4 2 3 1
 ง. 1 3 4 2
43. ข้อใดเรียงลำดับข้อความก่อนหลังได้ถูกต้อง
- (1) แม่ยอมที่จะต้องตายเพื่อลูก
  - (2) แม่ยอมรักลูกและยอมให้อภัยแก่ลูกเสมอ
  - (3) ความรักของแม่มีค่ายิ่งนัก
  - (4) แม่ว่าลูกจะทำผิดหรือหลงผิดไปก็ตาม
- ก. 1 3 2 4
 ข. 3 1 2 4
 ค. 4 2 1 3
 ง. 1 4 3 2
44. นิตกาลังจะนอน คุณแม่ถามนิตว่า "นิตทำการบ้านหรือลูก" นิตควรจะตอบว่าอย่างไร
- ก. เปล่าครับ
 ข. อ่านแล้วครับ
 ค. เรียบร้อยแล้วครับ
 ง. ขอบคุณครับ

45. เด็กชายน้อยวิ่งไปวิ่งมา คุณพ่อถามว่า "น้อย เหนื่อยไหมลูก" น้อยควรจะตอบว่าอย่างไร
- คือครับ
  - ไม่ครับ
  - ไปค่ายครับ
  - สบายครับ
46. ปัญหาสำคัญที่สุดเกี่ยวกับการใช้คำในการพูดมักเกิดจากสิ่งใดมากที่สุด
- การใช้คำฟุ่มเฟือย
  - การออกเสียงควบกล้ำ
  - การใช้คำยากแก่การเข้าใจ
  - การใช้คำไม่ตรงตามความหมาย
47. ช - "พรุ่งนี้เราไปบ้านจ้อยกันดีไหม ไปฟัง เพลงสนุกดี"
 ฉ - "ฉันได้ยินว่า จ้อยมีแผ่นเสียง เพลงแจ๊สตั้งร้อยแผ่นนะ"
 จากบทสนทนานี้ทำให้เรารู้เรื่องอะไร เกี่ยวกับจ้อย
- จ้อย เป็นนักจัดรายการ
  - จ้อยชอบเพลงแจ๊สมาก
  - ที่บ้านจ้อยเป็นร้านขายแผ่นเสียง
  - จ้อยจะเลี้ยงฉลองการอัดแผ่นเสียงพรุ่งนี้
48. ช - "เราจะไปไหนต่อกันดีละครับ"
 ฉ - "แล้วแต่คุณ วันนี้ฉันยอมให้คุณเป็นผู้นำ"
 ช - "ดังนั้นเรียกบอยเถอะ เราจะไปกัน และนั่งนาน ๆ ผมซึกเมื่อย"
 คนทั้งสองนั่งสนทนากันอยู่ที่ไหน
- ห้องพักในโรงแรม
  - โรงพยาบาลนคร
  - ร้านสรรพสินค้า
  - ภัตตาคาร

49. ฉ - "ว้ายตายแล้ว"

ช - "อะไรละเธอ"

ฉ - "มันลวกเอา"

ช - "ก็ฉันบอกแล้ว มันกำลังเดือดอย่าเข้าไปใกล้"

จากบทสนทนา ผู้หญิงคนนี้โดนอะไร

ก. ไฟ

ข. เตาเรี๊ค

ค. กาน้ำ

ง. น้ำมัน

50. ช - "วันนี้คุณเพ็ญศรีนี่ก็เข้านยังไม่รู้ มาทำงานตรงเวลาเฉยเลย"

ฉ - "คะ ฉันก็คิดว่าแกคงจะตั้งใจมาทำงานให้ตรงเวลาเสียที"

จากบทสนทนาช่วยให้เรารู้อะไร เกี่ยวกับการมาทำงานของคุณเพ็ญศรี

ก. เธอมาสายเป็นประจำ

ข. เธอไม่เคยมาสายเลย

ค. เธอหยุดงานบ่อยเหลือเกิน

ง. เธอมาทำงานพร้อม ๆ กับคนอื่น ๆ

แบบสอบถามความสนใจต่อวิธีสอนการพูด

คำชี้แจง ให้นักเรียนทาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ เพียงช่องใดช่องหนึ่ง ตามความรู้สึก ความสนใจ และความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	นักเรียนชอบวิธีการสอนพูดแบบนี้					
2	กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนพูดชัดเจขึ้น					
3	การสอนพูดทำให้นักเรียนรักการพูดมากขึ้น					
4	กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์					
5	กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าพูด					
6	กิจกรรมในการฝึกพูดนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
7	การฝึกพูดในห้องเรียนทำให้นักเรียนพูดได้ชัดขึ้น					
8	กิจกรรมการเรียนการสอนให้อิสระในการพูดกับนักเรียนเต็มที่					
9	การสอนพูดแบบนี้ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพูดในสังคมปัจจุบัน					
10	นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในขณะที่เรียนการพูด					

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11	นักเรียนคิดว่าควรจะมีการฝึกพูดทุกระดับชั้น					
12	กิจกรรมการพูดที่จัดขึ้นมีความเหมาะสมกับ บทเรียน					
13	กิจกรรมการพูดบางกิจกรรมควรเปลี่ยนแปลง ให้เหมาะสม					
14	กิจกรรมการเรียนการสอนพูดทำให้นักเรียน มีความล้าใจ					
15	นักเรียนมีความกังวลทุกครั้งที่ได้รับมอบหมาย ให้พูด					

แบบประเมินการพูด

ชื่อผู้พูด .....
 เรื่อง .....
 ใช้เวลาพูด ..... ผู้ประเมิน .....

ข้อความ	การจัดอันดับ				
	5	4	3	2	1
การปรากฏตัวและบุคลิกภาพทั่วไป					
การกล่าวเริ่มเรื่อง					
การดำเนินเรื่อง					
การขยายความ					
การกล่าวสรุป					
สาระและคุณภาพของเรื่อง					
การใช้สีหน้า ท่าทาง และสายตา					
การใช้เสียง					
การใช้ถ้อยคำและสำนวนโวหาร					
ปฏิกริยาของผู้ฟัง					

เกณฑ์การประเมิน

- 5 = ดีมาก
 4 = ดี
 3 = ปานกลาง
 2 = พอใช้ได้
 1 = ยังต้องปรับปรุง